

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2445

నవంబరు ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 3-వ తేది బుధవారము
Vol. 17 } MADRAS, WEDNESDAY 3rd SEPTEMBER 1930.
శ్రీ ప్రమాదహతినామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ ఏకాదశి } సంచిక ౧౨౫
No. 125

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. సర్వస్థలనొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీట్ బాచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

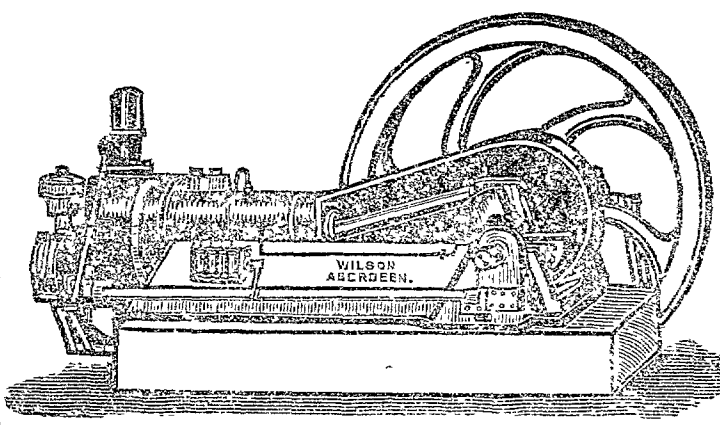
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

కోట్లస్థారింగు—
డబ్బి
కెమిడిశలు

'విల్సన్' క్రూడాయిలు

మెకానిజము అతిసులభము—రెండేనిమిషములలో స్టార్టగును—పేపరైజరు లేదు

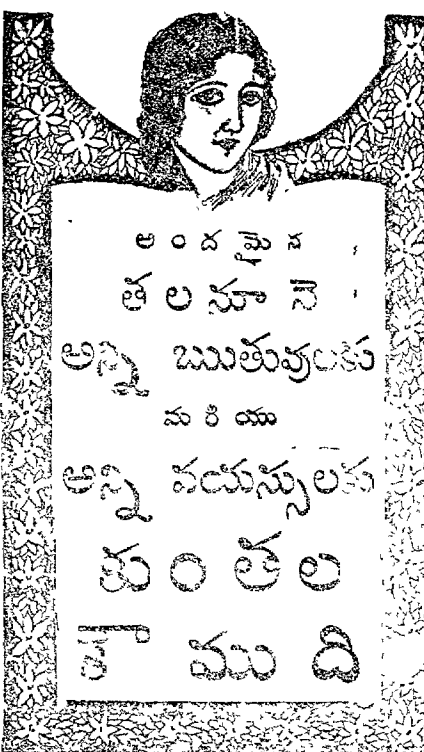
క్రూడాయిలు ఖర్చు
యితల యింజనుల
కన్న చాలా తక్కు
వని అనేక యోగ్య
తాపత్రములు పొం
దివని. యెంతయి
క్రూడాయిలు తో
నైనను అతిత్వస్థి
కరముగా పనిచే
యును. ఇంజనులకు
వలయు యావత్తు
స్వేదన సామానులు
సిద్ధముగా నున్నవి.

ధరలు బహు సరసము

ఇంజనుల యిందు
అనుభవము లేనివా
రైనను ముఖ్యముగా
నడుచుగలరు. లోడ్డు
లాగులలో దీనికి
మించిన యింజనులు
నేరెవ్వయును లేవు.
7 గుర్రములు మొద
లు 150 గుర్రముల
వరకు యింజనులు
రెండు టయిపుల
లోనూ పైను లో
సిద్ధముగా నున్నవి

సోల్ ఏజెంట్లు:—ది ఎంప్లెరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308 లింగిచెట్టిపేటి, మద్రాసు
ప్రొంచి ఆఫీసు:—బెజవాడ యూనస్ నుంజిక్ బిల్డింగ్సు.

అందమైన
తలనూనె
అన్ని ముతువులకు
మరియు
అన్ని వయస్సులకు
కుంతల
కాముది

ఆయుర్వేదావధరశ్శాకరము 2-0-0
మర విశ్వాస్థానము (1) 6-0-0
అంద్రప్రదేశ్ శాస్త్రానికి 2-0-0 భస్మకరణ 1-0-0
శాస్త్ర ప్రసాద కృష్ణము త్రిపాత్ర, బెజవాడ.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్, బందరు.

స్థాపితము—1923. హైదరాబాదు ప్రాంచి

రెండవ హైదరాబాదు పాజుల ప్రోత్సాహమువలన ఆపట్టణమునకు యాభ్యాంకు ప్రాంచి నోకబానిసి
యూ నూసానితములోగా ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిజాంరాష్ట్రమును దుండెలి జనులు యాభ్యాంకు తమ
దిగనే భావించుకొని దాని అభివృద్ధికి తోడ్పడగలరుగానూ, 200 పేరు వారలకిచ్చుట తీర్మానించడమైనది. అందరు
నందు పేరు 1 కి 100 రూపాయలు వసూలు చేయబడినది. యిప్పు డీషేర్లను కాపాడినవారు రు 150 లు యిచ్చేద
మన్నును అమ్మువారు కనబడరు. అయినను హైదరాబాదు ప్రాంచి పేర్లు ప్రెకారణమువలన నూమూలు ధరకే (at par)
యిచ్చబడును. పేరు 1 కి ప్రస్తుతము రు. 50 లు వసూలు చేయబడును.

రావుబహదూరు శేషింబి సానుమంతరావు పంతులు, యితర నివరములకు:—
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, ఏజెంట్లు:—ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్,
డి. యస్. శాస్త్రి, యం. ఎ. శేక్రటరీ. 87, రెసిడెన్సీరోడ్డు, హైదరాబాదు—అని వ్రాసిన బిడయిగలరు.

WANTED.

Immediately for ANDHRA-DESA 3 Inspectors for organising and supervising Agencies on a salary of Rs. 100/- and allowance Rs. 35/- with over-riding commission. Schemes to suit millions. Splendid Prospectus for really capable men. None but those that can pay a Cash Security deposit of Rs. 1,000/- need apply with one anna stamp in the first instance to the Directors:—
The Morning Star Provident and Banking Corporation Limited, Royapettah, MADRAS

తిరువాన్కూరు నేషనల్ బ్యాంక్, లిమిటెడ్.

(1912 సం॥ లో తిరువాన్కూరులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది.)

హెడ్డాఫీసు—తిరువళ్ళ, (ద. ఇండియా.)

బ్రాంచి ఆఫీసు:—కొట్టయం, తిరువండ్రము, అల్లెపే, క్విలన్, ఎర్నాకులం, త్రిపునిట్టూరు, మధుర, కొచ్చిన్, దేవోలమ్.

12-4-1930 లో గల బ్యాంక్ నిధి

నిర్ణయించబడిన మూలధనము	రూ. 10,00,000	రిజర్వు ఫండు	రూ. 1,50,000
జారీచేయబడిన మూలధనము	రూ. 10,00,000	వాటాదార్లు నిల్వధనము క్రింద చెల్లించబడినది	రూ. 5,00,000
చందాపేజీబడిన మూలధనము	రూ. 10,00,000	డిపాజిట్ సొమ్ము	రూ. 17,00,000
చెల్లించబడిన మూలధనము	రూ. 4,01,593	పైగా	
గవర్నమెంటు పూచీకత్తుల క్రిందనున్న, యితర బ్యాంకులలోని ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ మొత్తం.			రూ. 1,88,067

యభివృద్ధి రిపోర్టు.

క్రింద తెలుపబడిన ముఖ్యహంశములు 1927, 1928, 1929 సంవత్సరములలో ప్రతి సంవత్సరం 31 డిసెంబరుతో అంత్యముగు ఆయ, వ్యయ పట్టికలలో గల వత్సాసములు.

	1927	1928	1929
చెల్లించబడిన మూలధనము	రూ. 2,74,278	రూ. 3,11,248	రూ. 3,46,195
రిజర్వుఫండు	రూ. 45,000	రూ. 1,10,000	రూ. 1,50,000
డిపాజిట్లు	రూ. 8,95,285	రూ. 9,90,287	రూ. 15,68,295
ముద్రాము తీసుబడిన మూలధనము	రూ. 1,03,443	రూ. 1,02,252	రూ. 49,012
గవర్నమెంటు బాండ్లు, యితర బ్యాంకులలోని ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు	రూ. 89,688	రూ. 77,081	రూ. 1,12,420
అప్పులు, అడ్వాన్సులు	రూ. 11,57,484	రూ. 18,12,720	రూ. 17,12,821

డిపాజిట్లు:—కరెంటు, ఫిక్స్డ్, సేవింగ్స్ బ్యాంక్, పాస్ బుక్, లేక ప్రూడెన్స్ యల్ (చిట్టీలు లేక కుర్రీలు) లకు వడ్డీ లాసంగబడును. గత 17 సంవత్సరములలోను యీ బ్యాంక్ నందు గూడ లేదు.

ధనమును చెల్లించుట యందును, తీసుకొనుట యందును ప్రత్యేక సౌకర్యములు గల యభివృద్ధి మరియేయితర బ్యాంక్ నందు హిందూదేశమంతటను గల మా యొక్క అన్ని బ్రాంచి ఆఫీసులందును గలవు.

పూర్తి వివరములకు ఇంగ్లీషులో హెడ్డాఫీసుకు గాని లేక బ్రాంచిలకు గాని వ్రాసి కను గొనుదు.

(బోర్డువారి ఉత్తర్యుమేరకు)

కె. సి. ఏపెన్. బి. యే.,

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

K. C. EAPEN, B. A.,

Managing Director.

తిరువళ్ళ
12-4-1930
Tiruvalla,
12-4-1930.

2.

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి వాగేశ్వరరావుగారు)

శ్రీయుత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జహార్ లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, శుభాష్ చంద్ర బోస్, వట్టాభిశిఖారామయ్య మొదలగు శుభ్రసిద్ధిపాతకు లీపటములను గురించి యభినందించియున్నాడు.

మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, నర్సూరు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జహార్ లాల్ నెహ్రూ, శుభాష్ చంద్రబోస్, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపటములు త్రివల్లములలో బహురమ్యముగ వివిధ సైజులలో చిత్రీకరింపబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికనండ్లలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అనలు చిత్రములు (Original Paintings) సరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్ని చోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంట్లు కావలెను.

వర్తకులకును, మొత్తముగా కొనువారికిని మంచికమిషను ఇవ్వబడును.

వివరములకు:—

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,

GUZDEN PARK, BOMBAY. 2

చూడ సొగసైనవి!

“హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్” విన సొంపైనవి!!

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు.

గ్రామఫోనులు మిక్కిలి సొగసైనవి, నమ్మకమైనవి పలురకములలో వివిధ ధరల యందు మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి.

రికార్డులు ఆంధ్ర, ద్రవిడ, కన్నడ, హిందూస్తాని మొదలగు పలుభాషలలో మేలు రకము రికార్డులు గలవు. వాటిని విని తీరవలయునేగాని వ్రాయవలసికాదు.

ఒక పర్యాయము మావద్దకువచ్చి వినిన సర్వము మిక్కిలితెలియగలదు.

హట్చిన్స్ అండ్ కో, గ్రామఫోను వర్తకులు, 185, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్సచర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము బిడుచుచున్న పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షను లతోను పిచ్చికారీలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రూ. 3-0-0.

మూర్ఖారిప్టుము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఖత్వమును యొన్నిసం స్మరములమండియున్న మూర్ఖులనైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు పరిపాపు మందు రూ. 3-0-0.

పొడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పొగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాడి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పొగొట్టి చర్మమును మామూల స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. ఏజెంట్లు కావలెను. 3

జాతక దర్పణము

తేటతెల్లను ఇన్ని సంగతులు చెప్పేది యింకేది లేదు. దీనివల్ల జాతకాలు వ్రాసుకొనవచ్చు. మె రూ. 2-0-0

వేమనసూక్తి రత్నాకరము

చక్కచేసిన వేమనపద్యాలు 4035 ఇందుమాత్రమే కలవు. వైగా వేమనగారి చరిత్రము ఉన్నది. మె రూ. 2-0-0

పురుషోత్తమ కవీయము

తెల్లునిఘంటువు. ప్రకృతులు వికృతులు, రూపాంతరములు ఇందున్నంతగా ఎందును లేవు. మె రూ. 2-0-0

అద్భుతోత్తర రామాయణము

అద్భుతత్యమున సుప్రసిద్ధమే. మె రూ. 1-8-0

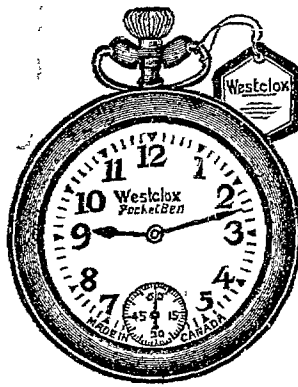
హిందీ రామదాసనాటకము (తెలులిపి) టపాలు, నృత్యాలు, వచనాలును హృద్యములు. మె రూ. 0-12-0

నాదెళ్ల పురుషోత్తమకవి, మచిలీపట్టణము.

జ్యోతిషము:—

పరియైన జన్మకాల జన్మదేశమును తెలిసిన జాతకమును స్ఫుటముగ తయారుచేసి, నెలవారి 1 సం॥ ఫలముతో 5 ప్రశ్నలకు రూ. 2-4-0. 10 సం॥ దశాభ్యుక్తిఫలములు రూ. 2-4-0 వి. పి. గా పంపబడును. సిద్ధాంత, తిప్పావర్ణుల శారీరవాదశర్మ, తిరుపతి.

MADE BY THE MAKERS
OF THE WORLD-RENOVED
'BIG BEN' & 'BABY BEN'
THE N. W. MODEL
POCKET BEN
An Ideal Pocket Watch
For Rs. 5/14 only

PACKING & POSTAGE FREE.

GUARANTEED 5 YEARS.

The New Model POCKET BEN is a forward step in modern watch-making. It is styled in beauty, Smaller... Thinner... and more Modern while the MAKER'S Name on the dial is sufficient GUARANTEE of its Reliability, Durability and accurate working.

To be had of:—

The Union Trading Co.
166, Harrison Road (c/4), Calcutta.

లాహారు కుట్ర కేసు

నిందితులకోరికలను స్వేచ్ఛలు ట్రిబ్యునలువారు నిరాకరించుట

నిందితుల విచారణయందు జోక్యము

పుచ్చకొనగూడదని నిశ్చయించుకొనుట

లాహారు, నెప్టెంబరు 1:—లా హారు కుట్రకేసు

విచారణ రెండుమాడు దినములలో ముగియగలదు. ఒకపక్షములోపుగ తీర్పుచెప్పబడునని తోచుచున్నది. డిఫెన్సు ఏర్పాటుల విషయమై నిందితుల పక్షపునకీళ్లు కారాగృహమునందలి టైలర్తో మాట్లాడియుండిరి. ప్రాసిక్యూషనుతరపునాత్ముల నందరిని అడ్డుపరీక్ష చేయనుద్దేశమును నిందితులతో నిరువురు ఎ.కె. ఘోష్ బి. కె. సిన్హాగార్లు తెలిపిరిని నిందితుల స్టేడరు కోర్టువారికి తెలిపెను. ప్రాసిక్యూషనుతరపున 457 మంది సాక్షులున్నారనియు, ఇంతమందిని మరల కోర్టునకు పిలిచి వారి నందరిని క్రాస్ పరీక్ష చేయుటకు పిలువదనియు, నిందితులు కోరిన 5 మందిని అప్రూవరులను క్రాస్ పరీక్ష చేయవచ్చుననియు స్పష్టములు ట్రిబ్యునలు వారు చెప్పిరి. అట్లయిన కోర్టువారిఅభిప్రాయమును నిందితులకు తెలుపవలయునని స్టేడరుకు చెప్పెను.

మధ్యాహ్నము డిఫెన్సు స్టేడరు నిందితులను సందర్శించెను. ప్రాసిక్యూషను పక్షపు సాక్షుల నందరిని అడ్డుపరీక్ష చేయవలయుననియు, డిఫెన్సువాదియును తయారుచేయుటకు విచారణ వారముదినములకు వాయిదా వేయవలయుననియు, నిందితుల పక్షమున వాదము చేయుటకు ప్రభుత్వమువారి ఖర్చున ఒక న్యాయవాది నియమింపబడవలయుననియు ఈకోరికల నంగీకరించనిచో విచారణయందుపాల్గొనుట నిరర్థకమనిఅభిప్రాయము తెలుపుచు నిందితులు వ్రాసి పంపిన పేటేషనును స్వేచ్ఛలు ట్రిబ్యునలువారికి స్టేడరు సమర్పించెను. న్యాయమూర్తులు పిటిషనును నిరాకరించి ప్రాసిక్యూషనువాదము ప్రారంభింపవలయునని 9వర్న మెంటు ఆడ్యుకేటును కోరిరి. 9వర్న మెంటు ఆడ్యుకేటు తన వాదమును ప్రారంభించిరి. రెండు లేక మూడు దినములు వీరు వాదించెదరు. ఆ. (పె.)

పోలాపూర్ కేసుల అప్పీలు

బొంబాయి హైకోర్టువారు అప్పీలు కొట్టివేయుట బొంబాయి, నెప్టెంబరు 1:—పోలాపూర్ మార్షలు లా కేసులలో క్షింపబడిన 17 మంది బొంబాయి హైకోర్టులో అప్పీలుచేసిరి. ప్రధాన న్యాయమూర్తి బీమంట్ గారును, న్యాయమూర్తులు మడ్కోకర్ బేక్యర్ గార్లును కేసు విచారణ జరిపిరి. అప్పీలు కొట్టివేయుచు, మిలిటరీ కోర్టులవారి తీర్పులపై వచ్చు అప్పీళ్లను మామూలుకోర్టుల తీర్పులపైవచ్చు అప్పీళ్లవలె చూచుటకు పిలువదనిరి.

సివిల్ కారీన్ డిక్ కలాను అనువించియు సి. ప్రా. కో. 491 నెక్సు ననుసరించియు అప్పీలు పిటిషను వాఖలుచేయబడినది. "1930 సం॥రపు నాల్గవ ఆర్డినెన్సుప్రకారము శేరములుగా పరిగణింపబడిన కేసులను మిలిటరీకోర్టులవారు విచారించుట న్యాయకాన్త్రమునకు విరుద్ధము. ఆర్డినెన్సులో నెచ్చటను ఇట్టి కోర్టులను గూర్చి చెప్పబడలేదు. ఆర్డినెన్సు అమలు పరచుట కపసరమును లేదు." అని వై పిటిషను లో వ్రాయబడినది. ప్రధాన న్యాయమూర్తి గారు జిల్లా సేజస్ట్రీలు అఫిడవిటులతో తెలియజేయబడిన సంగతులనుబట్టియు, పోలాపూర్ లో మార్షల్ లా అమలు పరచబడినందులను రాజకీయ నిధి ఈ విషయమున ఆర్డినెన్సుక్రింద చర్య దీసికొనివలసిన అవసరము గలిగినదనిరి. అందుచే పిటిషను కొట్టివేయుటన్నాను నిరి. మడ్కోనల్, బేక్యర్ గార్లుగూడ వైదిధ్యముగ నే రెండు నిర్ణయముల నొసంగిరి. మార్షల్ లా కోర్టులవారు ఇఫింజిన్ కేసులు మాత్రము న్యాయముగ లేవని న్యాయమూర్తులందరు సంగీకరించిరి. (ఆ. (పె.)

WANTED

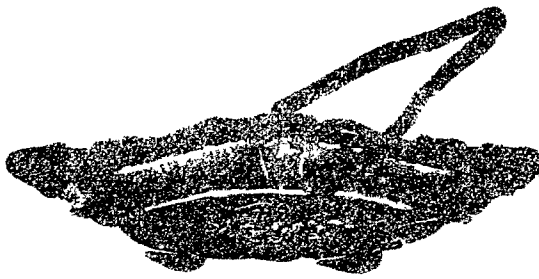
5 Dy. Supervisors in Madras on a salary of Rs. 100-110-10-250 p.m. Applicants must have a genuine love for country-life and be able to purchase 30 shares of Rs. 10/- each of the company of which Rs. 151/- is payable before appointment. From those unwilling to purchase shares a security of Rs. 1000/- is also accepted. Apply with an anna stamp.

ALL-INDIA FISHERY & POULTRY Ltd.,
20-A, Gopal Bose Lane, Calcutta.

తెలి నిలాసము "ఉమ్మడియార్"

తెలిపోను 750. 82502

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

నగరాలు వికసితమైన. వండిసామానులను అవిగాహనగలనూ మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము వస్తువేదము. గాన మేమో పిటితో నొక్కటియైనను తక్కువ అనుభవించుచుండుటయే మా వ్యాపారాభివృద్ధికిని, కాకా వారులు హెచ్చుటకును ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి వరిక్షించిన అన్నియు విజృంభణగా తెలియను.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

AMRAK

(OF LONDON AND U. S. A.)

తెలిసిన మనుజుడు

THE HOTEL CLARENCE

రండాల్స్కోడ్డు, వేపేరి, మద్రాసు. తెలిపో: 2481

"అమరక్" నిన్ను గురించియు, మరి యితరులను గురించి కూడ చెప్పును.

నీకు వ్యాధిచేగాని, ద్రవ్యసంబంధముగనట్టియు, కుటుంబసంబంధముగు విచారముండిన జీవము కల్పించునట్టి యీ శేర్పరి యొక్క ఫలహాన సాంది లాభమును వడయుటకు యిదియే అత్యుత్తమము. 2000. ఓనుదులు ప్రోగుచేసియున్నాడు.

యోగి, హస్త సాముద్రికుడు, వ్యాధులను చెప్పవచ్చును. ఆదివారములు నెలపులేదు.

ఏను 1930 సం॥ సెప్టెంబరు. 6 తేది శనివారం. సాయంత్రం 6. గంటల్కు

1930 సం॥ " " 11 వ తేది గురువారము.

సాయంత్రం 6 గంటల్కు మద్రాసు, పొత్తకొట్టె, పచ్చయప్పకాళేశియందు ప్రసంగము, ప్రమాణములతో ఉచితముగా చెప్పుదురు.

(ప్రవేశమునకు హక్కు ప్రత్యేకించి యుంచబడినది)

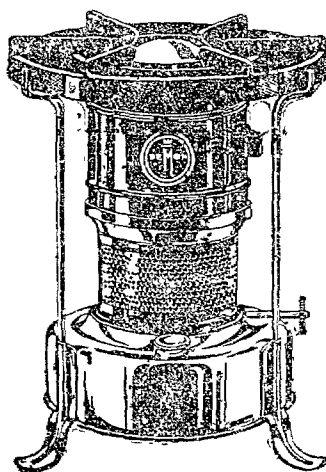

ఫలహా అడుగుకాలము:—
తెల్లవారి 9 గంటలు మొదలు
సాయంత్రము 6 గంటలు వరకు ఏర్పాటుపైగా.
పీసు తనమాత్రమైనది.

డి ట్ మార్కు

డె మన్

అద్భుతమైన వంట కుపయోగవడు "స్టవ్"

నెం. 48:—గట్టియై ట్టిఫ్ గొరిగి, ప్రకాశమైన ఎనామెల్ బాడి గలది.

సామాన్య కిరణనాయిలు అవిరిగా మారి, స్వచ్ఛమైన ఉదారంగుల మంటలు ఎక్కువ వేడితోనుండును. ఈ దొంగనము వృధాబోక, సరిగా పాత్ర కిందనే యుండగలదు. కొద్దిగలలో శుభ్రమైన, చక్కనిభోజనము. ఒక పింటు నూనెతో 6 గంటలకాలము కాచుటలేక వంటచేసకొనవచ్చును. కష్టములేదు. పంపుకొట్ట యవసరములేదు. మసిలేదు. పొగలేదు.

సామాన్య ల్యాంపు మాదిరి ఉపయోగించనగును.

సులభముగ తీసికొని వెళ్లదగియున్నది.

క్రిందివారివద్ద దొరక గలదు:—

మొనర్పు: పొప్పట్ జమాల్ అండ్ బ్రదర్సు, గ్లాస్ వేర్ వర్తకులు, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రాంబి:—11, ఈవినింగ్ బజారు కోడ్డు.

జి. ధర్మలికా కార్యాలయము, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 3 తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు

మనుమ తెనాలి ,, ప 45 కువి దు 12 8 0 13 4 0

నెల్లూరి ,, డిటో 42 ,, 12 14 0 13 0 0

ఫిల్లి ,, డిటో 46 ,, 14 0 0 15 8 0

రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0

నవ్వులు ,, ,, 17 14 0 18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 12 12 0 14 0 0

నెనగలు ,, డిటో ,, 13 4 0 15 0 0

పెసలు ,, డిటో ,, 12 0 0 14 0 0

మినుములు ,, డిటో ,, 15 4 0 16 0 0

ఉలము ,, ర 195 ,, 7 2 0 7 4 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 105 0 0 110 0 0

నెయ్యము 1-కి ,, 14 0 0 19 0 0

వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,, 87 0 0 89 0 0

వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 94 మిమనూనె 74

అముదము బా 1-కి 94 0 0 96 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి 85 0 0 86 0 0

కూరపసుపు ,, 85 0 0 45 0 0

మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి 98 0 0 105 0 0

ధనియాలు ,, బా 1-కి 28 0 0 85 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి ర 40 45

చెల్లడ బా 1-కి ర 24 0 0 40 0 0

అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి ,, 24 4 0 24 8 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 24 8 0 85 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 29 8 0 80 0 0

చదరం ,, 24 0 0 29 8 0

రవుండు ,, 24 0 0 29 8 0

6. నూలు

నెం 20 చెన్ని సింహం యీ లె ర 6 2 0

నెం 6 ,, కటారి ,, 3 6 0

నెం 20 1/2 రెట్టలేడి ,, 5 5 0

నెం 40 రాణి ,, 7 6 0

నెం 4 చెన్ని మసీదు ,, 3 0 0

44 సాండ్రి ,, 4 5 0

నెం 20 1/2 జమ్మరు ,, 5 4 0

నెం 20 1/2 చేతిబిళ్ల ,, 5 7 0

నెం 20 1/2 తిరుచురు ,, 5 6 0

నెం 28 ,, 6 8 0

నెం 30) విన్నపెట్టె) త్రిమరు ,, 3 7 0

కోలాపూర్ నెం 24 ,, 6 2 0

,, నెం 12 1/2 ,, 4 6 0

,, నెం 6 1/2 ,, 3 8 0

,, నెం 22 ,, 5 14 0

రెండుజంకలు నెం 20 1/2 ,, 5 5 0

7. లోహములు

నెండి 100 కులం 1-కి ర 47 12 0 50 0 0

బంగారు కులం 1-కి ,, 21 8 0 21 18 8

సవరను 1-కి 13 9 3

ఇట్టడి బా 1-కి ,, 196 0 0 198 0 0

రాగి బా 1-కి ,, 250 0 0 252 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్విట్జర్లాండు అలిజరయిన్ సింహం మార్కు

,, నీలిరంగు 1 రతి 0 10 0

,, 14 రతులు 1 10 6

,, 28 రతులు 1 10 9

,, 55 రతులు 1 8 0

,, 1 అందరు 1 8 0

రస్మట్టుపొద్దుసాగ-బోలెట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు) 8 4 0

కాంగో రిడి 1 0 6

దిరు 4 1 2 0

ఈ దిగువ స్థలములందు ఆంధ్రపత్రికకు

యేజెంటు తక్షణమే కావలెను

రు 100 నుండి 200 లకు తక్కువ లేకుండా ధరానత్తు చెల్లించగలిగినట్టి యా, పలుకుబడి, యోగ్య

తలు గలవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట యేజెం

టుగా నుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాస ముందు టావశ్యకము. మిగత వివరములకు యీ

దిగువ విలాసమునకు ఒక అణాస్టాంపుతో వ్రాయవలెను. విల్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

బరంపురం వరంగల్ మెంకటగిరి బెంగళూరు పాండిచ్చేరి

గూడూరు బోనగిరి కడప మైసూరు బొంబాయి

యలమంచిలి కాజీపేట అనంతపురం తిరువళ్ళూరు బెనారస్ సిటీ

బాబ్బిలి దోర్నకల్ రైచూరు అర్కోణం ఖరగ్ పూర్

చికాకోల్ పాకాల హిందుపూరు కంజీవరం కంకతూ

పార్వతిపురం ధర్మవరము ప్రొద్దుటూరు చెంగల్పట్టు రంగూర్

పల్లాకిమిడి చిత్తూరు మార్కాపురం తిరుచినాపల్లి మోల్ మోన్.

బారింగుపేట కాళహస్తి వేలూరు మధుర మాండలే

మేనేజరు, (ఏ) ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

విశాఖపట్నములో

ఆది ఆంధ్రుల సమావేశము

చెన్నపురిలో పేకపడియున్న సభ సమావేశ ప్ర

యలగు శ్రీయుత సి. వాసుదేవు గారు గత వారమున విశాఖ

పట్టణమున దర్శించిన సమయమున, ఆచ్చటి ఆదిఆంధ్రులంద

రును ముందు 800 నుండి యొక భవనమును నిర్మింప

చెన్న ధర్మారావు గారు వాసుదేవుగారిని సభ్యులందఱును

పరిచయము గావించుచు, వాసుదేవుగారు బాల్యమునందు

విశాఖపట్నములో, జీవించి యుండినందు, వారిప్పుడు

చెన్నపురికి తమ నివాసస్థలము గావించుకొని, ఆచ్చటి ఆది

ఆంధ్రుల సంఘాధ్యక్షమునకు విధినిరూపము లేకుండ తమ

యావచ్చ క్షిణి వినియోగించుచున్నారనియు

వారిప్పుడు విశాఖపట్నమున దర్శించుట విశాఖపట్టణ ఆది

ఆంధ్రుల యదృష్టమే యనియు మదిరి. పిమ్మట, శ్రీయుత

వాసుదేవుగారు సభ్యుల కరతాభిషేకముల మధ్య తమ యావ

న్యాయమును ప్రారంభించిరి. గత పదియేడ్లనుండియు తాము

నిన్ను జాత్యుద్ధరణమునకే తమ శక్తిని కాలమునంతయు వినియో

గించుచున్నామనియు, విశాఖపట్న ఆదిఆంధ్రుల నాయకు

డగు శ్రీయుత చెన్న ధర్మారావుగారితో కొంత వ్యవహారము

నిమిత్తము తాము పట్టణమునందు ధర్మారావుగారి నంటి ధన

వంతుడు యితర నాయకులవలె సౌఖ్యముగా జీవించక,

నిరుపేదలగు ఆది ఆంధ్రుల గుడిసెల

మధ్యనే జీవించుచు వారి ముఖ దుఃఖముల పొల్పాడుట జావి

తా మాతృకృష్ణుడు చున్నామనియు, అందున వారెంతయు

గౌరవార్థంబుగా విశాఖపట్నమునందు ఉన్నత జాతీయవారు

తమ ఆది ఆంధ్రులందఱు యభివృద్ధికి తోడ్పడకపోవుట చాల

విచారకరముగా నున్నదనియు, తాము విశాఖపట్నమున విడిచి

యిప్పటికి కరువదేడ్లకాల మయినదనియు, ఆచ్చటికిని యిప్ప

టికిని విశాఖపట్నము ఆది ఆంధ్రులస్థితి యొక్కరీతిగానే యుం

డుట తమ కెంతో దుఃఖకరముగా నున్నదనియు, ప్రభుత్వ

కార్యకలాపము చెందిన తమ మిత్రుల సహాయములన తమ స్థితి

త్వరలోనే బాగుపడవచ్చుననియు వాసుదేవుగారు మదిరి.

వాసుదేవుగారి యావన్యాయము ముగిసిన తరువాత ఈ

క్రింది తీర్మానములు సభలో ఆమోదించబడెను:—

(1) విశాఖపట్న పురపాలక సంఘమువారు, ప్రభుత్వ

మువారు, విశాఖపట్న ఆదిఆంధ్రుల యోగక్షేమములను

విచారించకపోవుట ఈ సభవారికి చాల విచారమును నిరకేను

బుట్టించుచున్నది.

(2) తేలకమిషనుగారు వీరి నోకసారిదర్శించి, వీరి

యోగక్షేమములను విచారించి, వీరి ఆరోగ్యభివృద్ధికిని, విద్యా

భివృద్ధికిని తగిన సౌకర్యముల సేర్పాటు చేయవలసినదిగా యీ

సభవారు గోరుచున్నారు.

(3) విశాఖపట్న జిల్లాబోర్డుకు శ్రీయుత చెన్న ధర్మారావు

గారిని ప్రభుత్వమువారు తిరిగి నామినేటు చేయవలసినదిగా

సభవారు గోరుచున్నారు.

(4) విశాఖపట్న ఆది ఆంధ్రుల ఆవస్థలహార్మి తేలక

కమిషనుగారిని, ఇతర అధికారాలకు, విన్నపము గావించ

వలసినదిగా యీ సభవారు శ్రీయుత సి. వాసుదేవుగారిని

ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈ భవనముగల వరువాత శ్రీయుత వాసుదేవుగారు

విశాఖపట్నము విడిచి విజయనగరమునకు వెళ్లెరి.

విజయనగరములో ఆది ఆంధ్రుల సమావేశము

శ్రీయుత సి. వాసుదేవుగారు గత మంగళవారము

మధ్యాహ్నము సరికి విజయనగరము చేరిన వెంటనే

ఆచ్చటి ఆదిఆంధ్రుల ముహూర్తము 2000 నుండి ఆంకాపట్నము

వందు సమావేశమయిరి. శ్రీయుత చిట్టవల్లిగారు వాసుదేవు

గారిని సభ్యులందఱకును పరిచయము గావించిన తరువాత వాసు

దేవుగారు తమ యావన్యాయమును ప్రారంభించిరి. తాము 28

ఏండ్లక్రిందట విజయనగరములో విద్యాభ్యాసంబు చేసియు,

జ్ఞాతుపిమ్మట తాము విజయనగరమును దర్శించుట కిదియే ప్రథ

మ వనియు, ఆచ్చటికిని యిప్పటికిని, పట్టణముందు చాల ఆభి

వృద్ధి గానించుచున్నను, ఆది ఆంధ్రులస్థితియందుమాత్ర మెట్టి

భేదము గానింపవచ్చుననియు, విద్యాభివృద్ధి ఉన్నతజాతి

హైందలముల సంఘసేవాసక్తి యీస్థలములో నెచ్చటను గానిం

చకుండుట చాల విచారకరమనియు, ఆది ఆంధ్రుల

యోగక్షేమములను కనుగొనుచు వారెవరో గాఢభివృద్ధికిని,

విద్యాభివృద్ధికిని తగినసౌకర్యముల సేర్పాటు చేయుట పురపాలక

సంఘముయొక్కయ, ప్రభుత్వమువారియొక్కయ, ముఖ్యవిధి

యనియు, ఆది ఆంధ్రులు పరిశుభ్రమును జీవింపవలసినదగు

ప్రసన్నమును కర్మలోనే తా మభివృద్ధి చెందగలరనియు

తమ యీస్థలహార్మి తేలక కమిషనుగారును విన్నపము గా

వించెదమనియు వాసుదేవుగారు మదిరి. పిమ్మట విశాఖపట్న

ఆదిఆంధ్రుల సమావేశములో వామోదించబడిన నాయక తీర్మాన

ములను యీ సభలోగూడ ఆమోదించబడెను.

తిరుపతినారలు

తిరుపతి, ఆగస్టు 31:—

జెనాబా వాస్తవ్యులను సత్కరింపియు నగు శ్రీయు

త వెంకటప్పయ్యగారు ఖర్చు చెడుపులతో గాఢబోపి ధరిం

చి 28 వ తేదిన తిరుపతికి వచ్చిరి. వీరు బహుశంక పోవుచుం

డగ విద్యాభివృద్ధి పలువురు వారివనక నడుచుచు గాంధీకి జను

అని కేకలు వైచిరి. ఈవిధమున వీరు సామగ్రికాళాకాలవద్ద

మరాగా ఆకాశాల విద్యార్థులు వీరితో కలసికొనిరి. అచ్చట

ఒకసభ జరిపి విదేశీవస్త్రములను బహిష్కరింపవలయు నని

వెంకటప్పయ్యగారు పన్నుపించిరి. అప్పుడు విదేశీవస్త్రములు

కొన్ని కాలబడెను.

రైలుపట్టాలపై రాళ్లగుండులు

రైలుపట్టాలపై రాళ్లను ఎవరో యంచుచున్నందున

రాత్రిపూట రైల్వేవారు కాపలాకాయుటకు తొందరిని నియ

మించియుండిరి. కాని ఇటీవల కాపలాకాయుట నిలిపివేయబ

డుటచే మరల పట్టాలపై రాళ్లగుండులు ప్రారంభమైనది. పా

కాల గూడూరుల మధ్య 70 గర్భములు బడెను పోలీసువారు

ఆదేశముమేలించుకొని పురుస్తారు.

సంస్కృతికళాశాల

తిరుపతి, ఆగస్టు 31:—సంస్కృతికళాశాల గాను విద్యార్థు

లకు నెలకొక రూపాయి కళాశాలాధికారులు ఇచ్చుచుండెడి

వారు. ఈపద్ధతి రద్దుచేయబడినందున కళాశాల విద్యార్థియగు

ఏ. నారాయణయ్యగారు విరతించుట విద్యార్థులు ఆదోళన

చేయుచుండిరి. వంటపాక చేయవలయు అభ్యుదయము

నూనె నీకాయ బాగాలేదనియు వీరు కంప్లెయిటు చేయుచుం

డిరి. నారాయణయ్యగారు డిస్మిసు చేయబడిరి. వీరి మండ్రి

విద్యార్థులు సస్పెండు చేయబడిరి. (ప్రెస్.)

ప్రభుత్వం: రాజీయ క్రైస్తవము

కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం. కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

క్రైస్తవము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

క్రైస్తవము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

క్రైస్తవము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

అధినివేశనానందము

అధినివేశనానందము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

అధినివేశనానందము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

అధినివేశనానందము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

అధినివేశనానందము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

హైకోర్టు జడ్జి

మదరాసు.

అధినివేశనానందము

అధినివేశనానందము... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

అధినివేశనానందము

వి. భాష్యం అయ్యంగారు,

వి. పి. వి. ఎల్.

అన్ని పాపులలో దొరకును.

కేసరిగుట్టిరం,

ఎగ్జుక్యూటివ్, మదరాసు.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇట్టి యుక్తమ రాజీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధానమును తెలిసికొనగోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివేరవలెను.

కైలి సులభము

గొలిపివేయు మాత్రమే మిగిలియున్నది.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకర్యాలయము, పోస్టు గార్డు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

రింగులకు తగిన మార్గమునుగూర్చి పట్టుదలతో నిష్కలంబులు... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

అయినప్పటికిని రాజప్రతినిధిగారు ఈక్రింది అభిప్రాయమును... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

రాండులేబిలు సభ

గత సంవత్సరము డిసెంబరుమాసములో లాహోరునందు... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

(1) పైని సూచించినరీతిగా భారతీయుల నిరసకలా... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

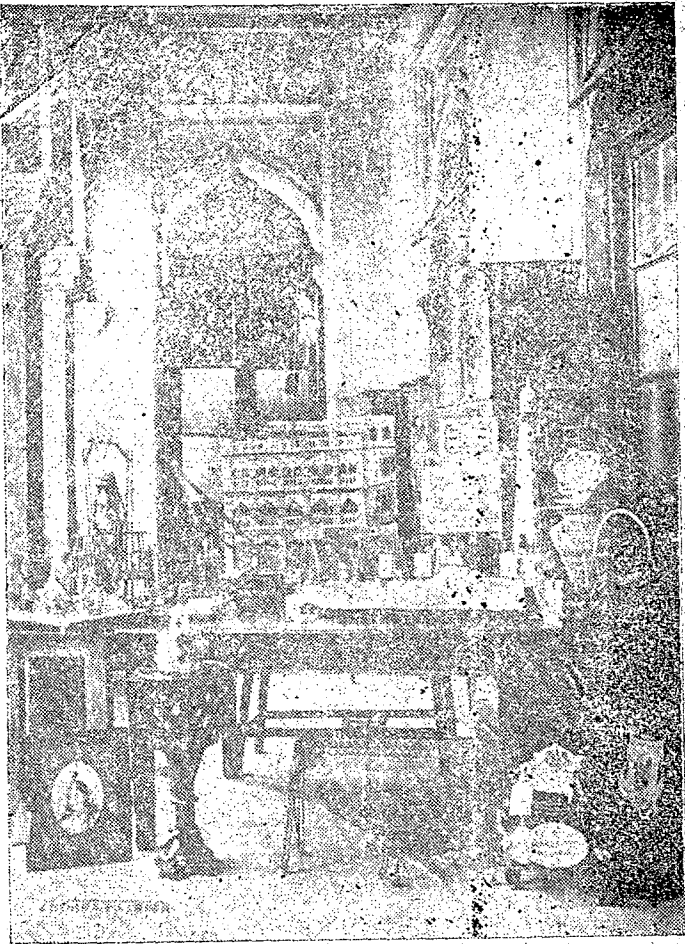
(2) రాండులేబిలు సభ జరిగినప్పుడు మిదేశములోని... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

(3) అది. అను గాక, ఈదేశప్రజాస్వామ్యముల హక్కు... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

(4) ప్రస్తుత విపరీత పరిస్థితులను శాంతింప జేయుటకై... కే. యస్. కేసరిగుట్టిరం, పాపం.

ప్రశ్నార్థక విషయము

ಗೋಪಾಲಪುರಂ, ಕೆ. ಆರ್. ಸಿಟಿ, ಗೋಪಾಲಪುರಂ.

మదరాసు బాలబాలికాప్రదర్శనము:— సెప్టెంబరు 2 వ తేదీని ప్రారంభింపబడిన, బాలురచేతను తయారుచేయబడిన కొన్ని వస్తువులు. (ఓ. ఎన్. ఎ.)

మదరాసు బిసెంటు హాస్టలులో జాతీయపతాకమును శ్రీమతి దాదా బాయిగారు స్థాపించుట. (పె. ఛో. బి.)

శ్రీనవాతనధర్మ సభ:— ఆదివారమునాడు మదరాసు శంకరమఠములో శ్రీలక్ష్మీఅమ్మలకు (కడప) గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. (పి. ఎన్. ఎ.)

మదరాసు చూళయిలో ఆరోగ్యప్రదర్శనమున కమిషనరు కార్పొరేషను స్పీక్రుగారు తెరచుట. (పె ఛో. బి.)

సింధువనదలు

కరాచి, సెప్టెంబరు 1:—సింధు వనదలను గురించి సింధురాష్ట్రపు ప్రముఖులగు గౌరీ క్రిందప్రకటన గావించుచున్నారు:—వనదలు తగ్గినవి, కండీకో, భూయము నగరములకు ప్రస్తుత మెట్టిఅపాయములేదు, ఈవనదలవల్ల జకోబాబాదునందు 800 ఎకరముల పంట నశించినది. మూడు గ్రామములు మునిగిపోయినవి, లాక్కానాజిల్లాలో ఇంకను నీళ్లు తగ్గలేదు. వనదలవల్ల గ్రామములకు వదలి వచ్చినవారు మరల స్వగ్రామములకు పోవుచున్నారు. (అ. తె.)

చిటగాంగుపిత్తూరీ “నాయకులు” అరెస్టు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2:—ఫ్రెంచి అధికారులను జైలుకొని, బెంగాలు, కలకత్తా పోలీసులు చంద్రనాగూరులో చిటగాంగు పిత్తూరీ గ్రామములు బాగియుండిరని అశమనము, స్వగృహమును ముట్టడించి ఇరువైపులనుండి గుండ్లు కొన్ని కాల్చుటచేసి, అట్లుపైస గణేశ్కోహ్మ్, అనందగర్జ, లోకనాథ్, బాల్ గారలను మరి కొందరును అరెస్టు చేయబడిరి, వీరియొద్ద ఆయుధములు నిరీధిగా నుండెను. (అ. తె.)

శ్రీ|| తల్లావర్ముల శివశంకరశాస్త్రిగారు సాహితీసమితి సభాపతి, పి రిభుడు కారాగృహానికి నమస్కరించుచున్నారు.

తిరువనంతపురము వార్తలు

తిరువనంతపురం, ఆగస్టు 30:—అల్లెపిలో ఈ వారము హిందుస్థాని సేనాదళపు బ్రాంచి స్థాపింపబడినది. మద్యపాననిషేధ ప్రచారము సలుపుటకై ప్రచార సమావేశము కెయింబాంకి కార్యాలయమున కాపనసభ్యులగు పచ్చపిల్లెగారి ఆధ్యక్షతన జరిగెను. రాష్ట్రమున సంపూర్ణ మద్య పాననిషేధమును అమలునందుంచవలెనని పలువురు పనస్కరించిరి. మహాత్మాగాంధీకి జయ అను ధ్వజాలతో రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసెను. రాటుముపై నూలుతీయుట, చేతిమగ్గుముపై శేతను ప్రోత్సహించుచు క్వీలాను సమీపముననున్న ఎడవాన్పూరు నందొక స్వదేశీసమితి స్థాపింపబడినది. రాండు పేచిలు మహా సభ ను దివాను సర్ మీర్జా ఇస్మాయిలుగారితో కలిసి ఇంగ్లండునకు పోవుచున్నది|| బి.టి. రాఘవయ్యగారికి సహాయమునకుటకై లా మెంబరు జి. పరమేశ్వరను పిల్లెగారు ఆదాయపు పన్ను ఇన్నోవేక్షరు కృష్ణమూర్తి ఆయ్యగారు స్పెషలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి. (శ్రీ తె.)

సత్రా, జయకరుగార్లు పూనా చేరుట

గవర్నరుగారిలో సంభాషించుట

నేడు గాంధీమహాత్మునిలో సంభాషించుట

ముందుగా గవర్నరుతో సంభాషించవలెనని సత్రాగారికి సింలానుండి అర్జంటు తెలిగ్రాము వచ్చుట

మోతీలాలు జవహరులాలుగార్లు

కోరిన పరతులు

అలహాబాదులో వదంతి

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 2:—నయీ ఛెరసాలలో సర్ లేజబహదరు సత్రా, ఎం. ఆర్. జయకరుగార్లు, పండిత మోతీలాలు సత్రా పండిత జవహరులాలు సత్రాగా ర్లును, జరిగిన సంభాషణలను సత్రా జయకరుగార్లు మిక్కిలి రహస్యముగానే యుంచిరి. కావున యీసంభాషణలనుగూర్చి వెలువడిన వార్తలు ఖటిప్రహలే. మోతీలాలు జవహరులాలుగార్లు సత్రాగ్రహమును విరమించుటకు రాండు పరతులను కోరిరిని అలహాబాదులో వదంతిగానున్నది.

1 రాండుటేబిల్ సభలో భారతీయుల హక్కులను సమ రించెదనని రాజప్రతినిధి వాగ్దాన మొసరట.

2 రాజకీయ ఖయిదీలనందరిని వదలివేయుట.

ఈరెండుపరతులను రాజప్రతినిధి అంగీకరించినచో సత్రాగ్రహమును తాత్కాలికముగా నిలిపివేయుటకు మేము సమ్మతించెదముగాని సభలు మాన్పనవని మూలమున ప్రచార మును చేయుచునే యుండును" అని మోతీలాలు జవహరులాలు గార్లు సత్రాజయకరుగార్లు కరిగించిరిని యిటు వదంతిగా నున్నది.

సత్రాగార్లు కును రాయబారులకు ను జరిగిన సంభాషణ ఆకాశం గ క ర ము గా నున్నది. మొదట తాముకోరిన పరతులనున్నట్టిని సెరవేర్చి తీరవలెనని సత్రా గార్లు పట్టుబట్టిరిగాన రాయబారులు సఫలమగునని ఆశించు ట కవశాము చాల తక్కువగానున్నది అని కాంగ్రెసుసభ్యు రాలగు నొకవారిమీది తెలిపెను.

"సత్రా జయకరుగార్లు సత్రాగార్లతో సంభాషించి వచ్చిన పిమ్మట వారు చాల ఉత్సాహముగానేయుండిరి. మాతో చాల ఉల్లాసముగా మాట లాడిరి. భార్యను సఫలమగునను ఆతోనే వారు ఎరవాడ వెళ్లుచున్నారు. ఏ. రంగస్వామయ్యగారు గూడ సత్రాజయ కరుగార్లతో నయీటాలో ఛెరసాలకు వెళ్లి సత్రాగార్లతో సంభాషించిరి" అని రాయబారులు నయీ ఛెరసాలనుండి వచ్చినపిమ్మట వారితో సంభాషించినవారు తెలిపిరి. (ఆ.ప్రె.)

సత్రాజయకరు రంగసామయ్యం

గార్లు పూనా వచ్చుట

రైలు దిగగానే సిన్హానుండి వచ్చిన

అర్జంటు తెలిగ్రాము అందజేయుటకుట

పూనా, సెప్టెంబరు 2:—సర్ లేజబహదరు సత్రా ఏ. రంగస్వామయ్యగారు ఎం. ఆర్. జయకరుగార్లు నేడు రాత్రి 8-15 గంటలకు పూనాకు వచ్చిరి. వారు రైలు దిగగానే వారికోక అర్జంటు తెలిగ్రాం అందజేయబడెను. "మీరు రైలు దిగగానే ముందుగా పూనాలోనున్న బొంబాయి గవర్నరుతో మాటలాడవలెను" అని సిన్హానుండి తంతి యియ్యబడెనని తెలి యుచున్నది. బొంబాయి గవర్నరుగారి మోటారుకారు వారి కొరకు రైలుస్టేషనువద్ద సిద్ధముగా నుండెను గాన వారు ఆ కారులో సెక్కి గజేఖిందులోనున్న గవర్నరుమొంటు పశానుకు వెళ్లిరి. అప్పుడు గవర్నరుగారు గొప్ప విందు చేయుచుండినను సత్రాజయకరుగార్లు వెళ్లగానే వారితో యేకాంతముగా మాట లాడుటచే యిది చాల ముఖ్యమైన విషయమయ్యుండనని ఖహాపించబడుచున్నది.

తేపు ఉదయమున 11½ గంటలకు ఎరవాడ ఛెరసాలకు వెళ్లి గాంధీమహాత్మునితో సత్రా జయకరుగార్లు సంభాషించె దరు. ఆఛెరసాలలోనున్న యితర కాంగ్రెసు నాయకులు గూడ వెనుకటివలెనే యీసారియును సంభాషణలలో పాల్గొందురు. ఎల్లండిగూడ సంభాషణలు జరుగునని తెలియు చున్నది.

గవర్నరుగారిలో సంభాషించుట

నేడు రాత్రి 8 గ 40 నిలకు సత్రా జయకరుగార్లు పర్మ మొంటు పశానుకు వెళ్లిరి. ఆచట 15 నిమిషములనేపు

గవర్నరుగారిలో సంభాషించిరి. 8 గ ౧౦ 55 నిలకు అటనుండి బయలుదేరి వెళ్లిరి. (ఆ.ప్రె.)

బొంబాయిలో చాలమంది

సత్రా జయకరు గార్లను

సందర్శించుట

సత్రాగార్లు తమఅభిప్రాయమును తెలిపి మహాత్ముని పరిష్కారము సంగీకరించెద మనుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—సత్రాగారు జయకరుగారి గృహముననే బసచేసిరి. చాలమంది పత్రికాచిత్రధరులుకు పెక్కు మంది ప్రముఖులును నేడు పునయమున జయకరుగారి గృహమున కేగి రాయబారుల ఫలితమునుగూర్చి వారిని ప్రశ్నించెరి. "ఇటువై ఎక్కువఆలస్యము జడగదు. కొద్దిరోజులలోనే మేము ఫలితమును ప్రకటింప గలుగుదుము" అని జయకరుగారు రనిరి.

"పండిత మోతీలాలు సత్రా, పండిత జవహరులాలు సత్రాగార్లు, సత్రా జయకరుగార్లు తమతో తెలిపిన విషయ మలనువిని తమ అభిప్రాయమును ఒక పుత్తరములో వ్రాసి గాంధీమహాత్మున కొనుటకుగాను ఆపుత్తరము సత్రా జయ కరుగార్ల కిచ్చిరి. పండిత జవహరులాలుగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షు డగుటచే పర్యవసానమును తేల్చిననైన అధికారము జవహరులాలుగారికే యుండినను మోతీలాలు జవహరులాలుగా ర్నిద్దరును ఆ అధికారమును గాంధీమహాత్మునియందేయుంచి రనియు మహాత్ముడేలుల నిర్ణయించిన నటుల సమ్మతించెదమని రనియు తెలియుచున్నది.

సత్రా జయకరుగార్లు ఆశను నిరాశగూడ వెల్లడించ లేదు. వారు రాజప్రతినిధితో సంభాషించిన పిమ్మట కాంగ్రెసు నాయకులు వ్రాసిన లేఖలోని శ్రుతివిషయమునకును ప్రత్యుత్తరమును సిద్ధపరిచి, ఈ ప్రత్యుత్తరములను రాజప్రతి నిధి తెలిపియుండలేదు. ఈప్రత్యుత్తరములు కాంగ్రెసువారును దొరతనమువారునుగూడ ఆమోదించుటకు ఆనుకులముగా నుండగల వను నభిప్రాయముతో సత్రా జయ కరుగార్లే వాటిని సిద్ధపరిచిరిని తెలియుచున్నది.

గాంధీగా రీవరతులకుగూడ సమ్మతించినచో రాయ బారుల చరిత్ర సంపద సత్రా, జయకరుగార్లు వెంటనే ప్రకటించెదరు. అటుల ప్రకటించుటకు కాంగ్రెసు వారును రాజ ప్రతినిధియునుగూడ సమ్మతించిరి.

"భారతదేశమున కాంతిని వెలకొల్పునట్టి సమస్త ఒక్క భారతదేశమునకు మాత్రమే సంబంధించియుండలేదు. ఇది ప్రపంచమున కంతకునుగూడ సంబంధించినది. కావున యీసభ్యులను నుండి మేము గాంధీగారిలో సంభాషించదలచితిమి. గాంధీగారి అభిప్రాయము లిదివర కెటులుండినను యీసభ్యులములను వినిన పిమ్మట గాంధీగారు అనుకూలముగా ఆలోచింపక మాడరు" అని జయకరుగారు నుడివిరి.

మీరు ఆక్టోబరు 4 వ తేదీని ఇంగ్లాండుదేశమునకు బయలుదేరెదరిని ఒక ఆంగ్లోఇండియను పత్రిక ప్రకటించిన వార్త నిజమేనా? అని జయకరుగారి నడుగగా నా యేర్పాటులను గూర్చి వాకంటె యీ పత్రికే హెచ్చుగా తెలిసియుండి నట్లున్నది. నేను 4 వ తేదీని బయలుదేరెద నను వార్త యిది వరకు నే నె చట ను విన లేదు. నేడే తొలిసారి వినుచున్నాను" అని జయకరుగారు పరిహాసముగా నుడివిరి. (ప్రె.ప్రె.)

మైమ్ము ఆఫ్ యిండియా ప్రకటన

సత్రా జయకరుగార్లు నేడు ఉదయమున బొంబాయికి రాగానే వారికి మైమ్ము ఆఫ్ యిండియా పత్రికలోని ప్రకట నను చూపించిరి. "నయీ ఛెరసాలలో జరిగిన సంభాషణల సంతృప్తికరముగాలేనని తెలియుచున్నది. పండిత మోతీలాలు సత్రాగారు పిడివాడమునకుబూనుటచే రాయబారులు విఫలమైనవని తోచుచున్నది" అని అలహాబాదు నిలేఖరి పం పినతంతివార్త మైమ్ము ఆఫ్ యిండియా పత్రికలో ప్రజటింప బడెను. జయకరుగారు దానిని సాకల్యముగా చదివిరి. దానిని గూర్చి నే నపుడేమియును చెప్పజాలను. నేను పూనానుండి

రాగానే యీసభ్యులంతయునుగూడ తెలుపగలుగుదను అని మాత్రమే జయకరుగారురనిరి.

వయినీరు పత్రిక ప్రకటన

"కాంగ్రెసువారు యెటులచేసినను సరే చేయనిండు. సంది రాయబారులు విఫలమైనవి. పండిత మోతీలాలుగారు మొండి పట్టు పట్టుట వలన సత్రా జయ కరుగార్లు ప్రయత్నములు వ్యర్థమైనవి. తేపు యెరవాడలో నేడైన గొప్ప అదృష్టము జరిగిననే తప్ప సమా ధానము కుడురుట అసంభవము గాన మనము రాండుటేబిల్ సభను జరుపు ప్రయత్నములో నుండుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము" అని నేడు 2 వ తేదీని వెలువడిన వయినీరు పత్రిక ప్రకటించెను.

లీడరుపత్రిక విమర్శ

"ప్రస్తుతము రాండుటేబిల్ సభ నిలిపివేయవలెననిమేము చేసిననూవనను సద్భావము గలవారుగూడ సరిగా చదువక దానికి ఆపార్థమును కల్పించినందులకు చాల చింతిల్లుచు న్నాము. మానూచన స్థైర్యవారును మరియొకసారి నిమ్మి కముగా వాలోచింపగోరెను. రాండుటేబిల్ సభను జరుపుట నూకిష్టులులేక మేముటుల వ్రాసితిమిని అలహాబాదులో కొందరు ప్రముఖులు తలచుట చాలసంతోషకరము. మంచిచింతలములో లండను నగరమున రాండుటేబిల్ సభనుజరుపుట విజయ నూచక ముగా కనబడదు." అని లీడరుపత్రిక నేడు (2 వ తేదీ) మరల వ్రాసెను. (ఆ.ప్రె.)

సెప్టెంబరు 12వ తేదీని మహాత్ముని విడుదల జరుగవచ్చును

సెప్టెంబరు 15వ తేదీలోగా రాయబారులు సఫలమగును

బాపట్ల, ఆగస్టు 30:—గాంధీమహాత్ముని జూలై 28 వ తేదీని విడుదల చేసెదరని గ్రహాస్థితి బట్టి నేనిదింకు నూచించితిని. ఆనాడు మహాత్ముని విడుదల జరుగలేదు గాని ఆనాడే సత్రాజయకరుగార్లు సంభాషణల నిరారణగా ప్రా రంభమైనవి. మిక్కిలి అనుకూలమైన గ్రహాస్థితిలో సంభాషణలు ప్రారంభమగుటచే రాయబారులు తప్పక సఫలమగునని తెలు పుటకు తగిన ఆధారములేకనబడుచున్నది. సెప్టెంబరు 5 వ తేదీ 12 వ తేదీ గ్రహాస్థితి మిక్కిలి అనుకూలముగా నుం డును గాన సెప్టెంబరు 15 వ తేదీలోగా రాయబారులు సఫలమగును. సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని మహాత్మునివిడుదలగూడ జరుగునని తెలుపుట కాధారము కలదు. నవంబరునెల కడపటి వారములో మరల గ్రహములు ప్రతికూలముగా నుండును గాన అప్పుడు మరల పోరాటము, ప్రారంభమగునట్లు కనబడుచున్నది. కాని అది రాండు టేబిల్ సభలోనే జరగవచ్చును. అపు డే రవుండుటేబిల్ సభ గూడ ప్రారంభమగునని చెప్ప వీలగు చున్నది 1931 జనవరి నెల 15 వ తేదీ ప్రాంతమున మరలగ్రహ స్థితి అనుకూలమగును గాన అప్పుడు రాండుటేబిల్ సభలో భార తీయులకు అనుకూల్య మేర్పడునని చెప్ప వీలగుచున్నదని, బాపట్ల లో స్టీడరు కే.పి. అప్పారావు బి. ఏ. గారు మహాత్ముని బాతి కముకు భారత దేశముయొక్క గ్రహాస్థితిబట్టి చూచించిరి.

బందరు నబుకోర్టులో

I. P. No. 14/30
పిటిషనురు:—వోగిరాల వెంకటప్పయ్య
and
రెస్పొండెట్టు, క్రెడిటర్లు:— వరె వెంకట సుబ్బయ్య వగైరా.

పై నమోదుచేయబడిన పిటిషను రెస్పొండెంటును యిక్సాలోనెంటుగ డిక్లెరుచేయుటకై 23-6-30 పిటిషన్ దాఖలు చేసుకోబడెను. సదరు పిటిషను 4-12-30 వాయిదా ఆయియున్నది. క్రెడిటర్లు ఆక్షేపణలున్నయెడల సదరు తేదీ స్వయముగా గాని వకేలుద్యుగాగా గాని కోర్టుప హాజరై తెలియపర్చుకోవలెను.

వ. వేమనీపాలరావు,
అడివనల్ సబ్జాడ్జిస్ట్రేట్ జడ్జి

WONDERFUL
Infallible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

బెంగాల్ విప్లవోద్యమము

చిట్టగాంగ్ ఆయుధములదోపిడి సందర్భమున
పోలీసువారి ప్రయత్నములు

కలకత్తా, నెవ్రెంబరు 2:—ఈనాడు చిట్టగాంగ్ లో జరిగిన ఆయుధములదోపిడి సందర్భమున విప్లవోద్యమమునకు వాడుకలగు కారిన పట్టుకొనబడునని పోలీసు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆయుధములను సంబంధించిన ప్రధానమైన వారు కొందరు చంద్రనాగూర్ కు సమీపములోనున్న ఒక రహస్య ప్రదేశములో నివసించుచున్నారని కలకత్తా పోలీసు వారికి తెలియవచ్చినది. వారికి యిట్లు కలదనియు, అయింటి చుట్టును అడవియున్నదనియు, లోపలివారు రహస్యముగా వై సంగతుల నన్నిటిని గమనించుచుండుటకు వీలగునట్లు ఆ యింటికొక శిఖరముగూడ కలదనియు పోలీసువారికి తెలిసినది. అట్లుపై సర్ చార్లెస్ బె గార్ల గారి నాయకత్వము క్రింద పోలీసు వారు కొందరు బయలుదేరి, చంద్రనాగూర్ లోని ప్రైవేట్ అఫికారి యనుమతిని పొంది సేద్యదయమున వాళ్ళ యింటిని హుట్టించిరి.

పోలీసువారు చాల బాగ్రత్తగా సందేహము వారి రాక సంగతి లోపలివానికి తెలిసిపోయినది. వెంటనే వారు బయటికి వచ్చి పోలీసువారిపై ఎండ్లు ప్రేలుబుట్టకు మొదలుపెట్టిరి. అట్లే కొంతసేపు పోరాటము జరిగింది. లోకీవాడ్ అనునత డొకడు పట్టుపడెను. ఇతని దగ్గర పూర్తిగా దట్టపబడిన రివాల్వర్ ఒకటి యుండెను. అనంతర ప్ర, గణేశ్ ఘోష్ అను మరి యొకరు పోలీసువారి తుపాకీ దెబ్బలు తిని క్రింద పడిపోయిరి. వీరిలో అనంతరపాప ముద్రమే గుండు దెబ్బ తగిలినది. వెంటనే వారిద్దరును ఆరెస్టుచేయబడిరి. అనంతరపు దట్టి-పబడిన రివాల్వర్లును ముందు గుండు సామానల సంచి యొకటియు కనబడెను. ఘోష్ ఘోష్ గూడ సట్టేదే యొక రివాల్వరుండెను. 14 విడిగలండ్లుగూడ యుండెను. మరియొకడు తుపాకీ దెబ్బ తిని ఆశ్రయమును వెదకుచున్న పది ముగిసిపోయెను. ఇతనిపేరు సాఖుఘోష్ ఘోష్.

ఈ ఆరెస్టుయివ్వవారిలో శిఖర అచిట్టియనుమరి యొకడు గలడు. అతడు ఇ. వి. ఆర్. లో టీకెట్ కలెక్టరుగా నున్నాడు. మరియొకరు స్త్రీలుగూడ ఆరెస్టు చేయబడిరి. కాని వీరి డౌర్ న్యోద్యమముతో నిజమునకు, సంబంధ మేమియు లేకపోవచ్చును. అనుమానమేమియు లేకుండ ఇదిగూడ వీరి మామూలుసంసారమే అనునట్లు తోపించుటకై యీ స్త్రీలను తక్కిన వారచుల నుంచియుండవచ్చును. ఆరెస్టున్నీయు అయిపోయిన తరువాత పోలీసువారు అయింటిని సోదామాడగా ముందుగుండు సామాన తయారు చేయుటకు పయోగించెడి అల్యూమినిం సీ ప ము మొదలగు పదార్థములను మరికొన్ని పోషకములను బయటపడెను.

చంద్రనాగూర్ ఆరెస్టులకు సంబంధించిన మరి కొన్ని వివరములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—చంద్రనాగూర్ లోనియీ క్రొత్త విప్లవభవనమును శిఖర అచిట్టియనునతడు మాడుకలగు పూర్వము అడెను తీసికొనెనని తెలియుచున్నది. మరియొకరు స్త్రీలుగూడ అందుండిరి. అందొక స్త్రీ సడిమివయసుగలది. రెండవ యామె ఒక బాలిక. తక్కినవారందరూ తరువాతవచ్చిచేరిరి. గుండుదెబ్బవల్ల చెరువులోపడి చనిపోయిన శివ్ ఘోష్ ఘోష్ (మాఖిక్) అనునతని కశేరము కనబడినది. ఇప్పటికి ఆరెస్టుయిన నలుగురు పురుషులును, ఇద్దరు స్త్రీలును బెంగాల్ పోలీసువారి స్వాధీనమునందున్నారు. పురుషులందరూ యువకులు. వీరికి లోకనాథ్ బాబ్ నామము. ఇతడు చిట్టగాంగ్ కు చెందినవాడు. ఇతనిని విచేంద్రకు మునుపు బెంగాల్ ఆర్మీ నెహ్రు క్రింద ఆరెస్టుచేసిరి. ఇతడు పట్టునకునప్పటికి రెండు రివాల్వర్ల నొకసారి అప్పజేరేలేవు. ఒక పెద్ద పోలీసు ఉద్యోగి ఆదృష్టవశాత్తూ గుండుదెబ్బ తప్పించుకొనెను. అతనిపైకి ప్రేలుబడిన గుండు అతనికి తగులకుండ గోడకు తగిలిపోయినది. (ఆ. ప్రె.)

రంగూన్ లో బెంగాలీవిద్యార్థుల ఆరెస్టు

రంగూన్, నెవ్రెంబరు 2:—బందిపోటుచేసినను సేరముపై బెంగాలీవిద్యార్థులకు కలగునని నిన్న ఆరెస్టుచేసిరి. ఈనెల 10వ తేదీనరకునీరిని రిమాండులోనుంచెదరు. ఈలోపుగా వీరి గుట్టు మట్టన్నియు తెలిసికొనుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నముల సాగించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో క్రొత్త ఆరెస్టులు

ఇదివరకు ఆరెస్టుయి రిమాండులో నున్నవారికి తోడు ఈ బాంబులు కల్లోలము సందర్భమున పోలీసువారు మరలబుడరు బెంగాలీయవలస ఆరెస్టుచేసి రిమాండులో నుంచిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా బాంబుదురంతము

మరణవిచారణాధికారి తీర్పు

సర్ చార్లెస్ బాగ్లర్, పోలీసుసర్జనుల సాక్ష్యములు

కలకత్తా, నెవ్రెంబరు 2:—ఆగస్టు 25 తారీఖున సర్ చార్లెస్ బాగ్లర్ గారిపై బాంబు వేయు ప్రయత్నమునకు సురక్షించిన అనంగచంద్రనేకగుప్తా మరణవిచారణ సేద్య జరిగెను. విచారణ పూర్తియైనతరువాత తీర్పు చెప్పుచు విచారణ సంఘాధ్యక్షుడు ఈ క్రిందివిధముగా పడినది:—

“సర్ చార్లెస్ బాగ్లర్ గారిని చంపు సమిత్తమై కట్టకు పర్యవహితుగా అనంగ చంద్రనేకగుప్తా, దినేశ్ చంద్రముఖందార్ తోక యిద్దరూ బాంబును వేసి ఈ బాంబులు ప్రేలుబట్టిన అనంగచంద్రనేకగుప్తా మరణించెను”.

పోలీసు సర్జను సాక్ష్యముచున్నచు అనంగచంద్రనేకగుప్తాను చాల గాయము లుండెనని చెప్పెను.

కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు చార్లెస్ బాగ్లర్ గారు సాక్ష్యముచున్నచు బాంబు ప్రేలిక తరువాత తాను డోహానీ ఇన్ స్పెక్టర్ గాను వెలిగిన సంగతి అప్పుట అనంగచంద్రనేకగుప్తా యొక్క ప్రాముఖ్య విడిచినసంగతి చెప్పెను. అతనివద్ద రెండు బాంబులు, రెంటిలో ముందువరబడిన రివాల్వర్లు ఉండెనని ఆశన చెప్పెను. పోలీసులచే ఆరెస్టు చేయబడిన దినేశ్ చంద్రముఖందార్ ముందుగుండు కూరబడిన రివాల్వర్, నాలుగు తోటాలు, ఒక బాంబు కలిగియుండెనని ఆశన చెప్పెను. బాంబులన తన మోటారుకు కట్టిన నట్టును బండిలోలువానికి తోలిన దెబ్బలసంగతి ఆశన వివరించెను. (ఆ. ప్రె.)

వివరములు

అనంగచంద్రనేకగుప్తా మరణవిచారణయందు పోలీసు సర్జను కుల యొక్క గారు ఈ క్రిందివిధముగా చెప్పెను. ఈయన అనంగచంద్రనేకగుప్తాను తరువాత అతని శివమును పరిక్షించెను. అయిన యిట్లు చెప్పెను:—

అనంగచంద్రనేకగుప్తా చాల గాయములుండెను. పొత్తి కడుపుపైన రక్తనాళము విరికిపోవుటవలన చావు కలిగెను. చాల గాయములలో లోహపుకుక లుండెను. ఆ లోహము అబంబినియవని నా యభిప్రాయము.

సర్ చార్లెస్ బాగ్లర్ సాక్ష్యము

సాక్ష్యముచున్న సర్ చార్లెస్ బాగ్లర్ యిట్లు చెప్పెను.—

“ఆగస్టు 25 తారీఖున నేను లాల్ బహదూర్ ప్రభు నా మోటారులో వచ్చుచుండగా జరిగిన సంగతులు నాకు జ్ఞాపకము. నా కారు హోల్ట్లు ఆండ్ కంపెనీ యెదుటికిగానే పడుచువునుండి నే నొక పెద్దకట్టముని ఆది బాంబు ప్రేలుబట్టిన కలిగినట్లు గుని గ్రహించితిని. నా కార్లోప్రక్కను రివాల్వర్లు తీసికొనుటకు నేను నడిచితిని. అప్పుడే రెండోవైపునుండి మరియొకకట్ట ను నాకు విసరబడినది. ఆ వైపునకు కరునునకుపలసిందని నేను బడివానీతో చెప్పితిని. డాక్ హానీ వీధి వైపుకు చాలయింది ప్రభులు వచ్చుచుండుటగూడ నేను యాచితిని. నేను బండిలోనుంచి దిగగానే ఒకయువకడకు వంగదేలి యుండు ప్రదోహానీ స్నేహపూర్వక పడిపోవుచుచుచుచు. అతడు గ్రతికియే యుండెను. కాని మాటలాడజాలకుండెను. అతని యెంటినుండి రక్తము ప్రవించుచుండెను. లాల్ బహదూర్ పోలీసు స్టేషనుకు ఆరే తీసికొని వెళ్ల వలసి నదని పోలీసు వారి కా జ్ఞాపించి బాంబు వేయబడిన స్థలమునకు వెళ్లితిని. అప్పుట రెండుకారులుండెను. దానివద్ద 18 బాంబులూని ముక్కలు కనబడెను. వానిని నేను యేరితిని హోల్ట్లుకంపెనీవద్ద రక్తము నాకు గోచరించెను. దాని వెంటలోవు ముగ్గురికి దెబ్బలుతగిలెనని గాకు చెప్పితిని. నా మోటారుకారులోను పరిక్షించగా తుడిచెనుక చక్రములోను ఎడమ ద్వారములోను బాంబులుకట్టలు కనబడెను. మోటారు నడుపువానికి గాయము తగిలెను. బాంబులను దెబ్బలు తగిలుటవలన బ్రాంబుడి పోవుచున్నట్లుచూడెను. రోడ్డుమీదకు రక్తము కనబడినది. లాల్ బహదూర్ గాగా అనంగ చనిపోయెను. యువకడు ఆరెస్టుచుండగా నేను చూచితిని. తనపేరు దినేశ్ చంద్రముఖందార్ అయిన చెప్పెను.”

తరువాత దినేశ్ చంద్రనేకగుప్తా నా పగా ఆరే తీసికొని ఆరెస్టు చేయబడిన వాడనియు, అతనికి దినేశ్ ముందుగుండు కూరబడిన రివాల్వర్, నాలుగు తోటాలు, ఒక బాంబు, ఒక రిగెట్టు, కొన్ని రిమాండులనొట్టించెనని సర్ చార్లెస్ చెప్పెను. చనిపోయినవానివద్ద రెండు బాంబులు, ముందుగుండు కూరబడిన రివాల్వర్లు ఉండెనని ఆశన చెప్పెను. చనిపోయినవాడు అనంగచంద్రనేకగుప్తా చెప్పెను.

డెప్యూటీ కమిషనరు సాక్ష్యము

తరువాత పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు బార్లీ గారు సాక్ష్యముచున్నట్లు చెప్పెను. ఒడలంతయు రక్తముయమయిన ఒక బెంగాలీయవలసని నేను చూచితిని, అతడు మరణించెను. అతని

వస్త్రముండి రివాల్వర్లును తీయుచుండగా నేను చూచితిని. డాక్టరు పెల్లెన్ గారు ఆతనివస్త్రమును బాంబులను తీసెను.

ఇతర పోలీసు ఉద్యోగియును, జె. బి. హన్స్లిక్ గారు తరువాత సాక్ష్యముచ్చిరి. హన్స్లిక్ గారు యిట్లు చెప్పిరి.—

మొదటతరువాత యిద్దరు స్త్రీలపేర్లగుండగా మేము చూచితిమి. అందులో నొకడు రెండవవానికంటె వీధి కావడము. అతని ఆధికకాముకంపె రక్తము ప్రవించుచుండెను. మరొకవాడు శీతలై ట్రాగుమండెను మొదట బ్రాములై నుకు దగ్గరగానుండిన నేను సహాయముగాని ఛానూ పట్టుమును గుర్తించెను. కాని దినేశ్ ను గుర్తించగలను. చనిపోయిన సోదరుడు కూడ పరిక్షించబడినది. (ప్రె. ప్రె.)

లోమెన్ గారి మరణము

జిల్లాకోర్టులో గౌరవ ప్రకటనము

కలకత్తా, నెవ్రెంబరు 2:—మిడ్నాపూరు జిల్లాకోర్టులో ను, పరమపూరు జిల్లాకోర్టులోను ఇన్ స్పెక్టరుజనరలు లోమెన్ మరణమును గూర్చి సాకుభూతి తెలుపబడెను. రెండుసలము యందును సుప్రసిద్ధచార్యుల వారులు దురంతమును అభిప్రాయముగా ఖండించిరి. చనిపోయిన ఉద్యోగి గియాని గౌరవార్థమై చిట్టగాంగ్ స్పెషల్ విచారణ సంఘము విచారణ జరుపలేదు. మిడ్నాపూరు విచారణ సంఘము కొంత సేపు విచారణజరిపి తర్వాత లేచిపోయెను (ఆ. ప్రె.)

డోక్ హానీ సేన్వరు బాంబు

దురంతము

వలపుర ఆరెస్టులు

డోక్ హానీ సేన్వరు బాంబుదురంతమునకు ‘వీలు’ పత్రికా సంపాదకుడగు ధూమేంద్రదీక్షిత్ గారును యొకముగ్గురు బెంగాలీయు ఆరెస్టు చేయబడిరి. వాన చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుయొందుకు హాజరు పెట్టబడగా, కోర్టువారు వారిని నెవ్రెంబరు 3 తారీఖునకు రిమాండులో నుండునట్లు ఆజ్ఞాపించిరి. ఇప్పటికి 24 గురు ఆరెస్టు చేయబడిరి.

ఆరెస్టుచేయబడినవారి విడుదల

ఈ బాంబుదురంత సందర్భమున ఆరెస్టు చేయబడిన ధూమ్లాటి ధూమణిరాయ్, సుబోధకుమారబోసు అను యిద్దరు తరువాత విడుదల చేయబడిరి. కాని వారు బెంగాలు ఆర్మీ నెహ్రు క్రింద మరల ఆరెస్టు చేయబడిరి. (ప్రె. ప్రె.)

హంతకుని ఆరెస్టుకు

బహుమానము

డక్కా, నెవ్రెంబరు 2:—లోమెన్ హాన్స్లిక్ గారిలపై బాంబువేసిన ద్రోహదాక్షిణి ఆరెస్టు చేసినవో గొప్ప బహుమాన మివ్వబడునని దస్తావరులులేని నోటీసు యివ్వటకు పంచిపెట్టబడినది.

హాన్స్లిక్ గారికి మునుపటికంటె యిప్పుడు కొంచెము నయముగా ననన్ది. (ప్రె. ప్రె.)

నోటీసు

గుంటూరుజిల్లా పంగోలుతాలూకా గుడిమెళ్లపాడు గ్రామకాపురస్తుడు పొడపాటి చంద్రప్రభు 9వ సంవత్సరములు వయస్సుగలిగి వృద్ధుకయివున్నాడు. చంద్రప్రభు మనస్సు సరిలేదు. చలచిత్తుడయి వున్నాడు. చంద్రప్రభు మోసంచేసి కొన్ని సాగుకడలు కలుగచేసుకొనెనని చంద్రప్రభు యిలాకా బంధువులు, యిరుగు ప్రభుత్వించుచున్నట్లు తెలుస్తున్నది. మాతండ్రి అయిన పొడపాటి చంద్రప్రభు అయినగురు కొమా మాతండ్రి యిద్దరు కొమాతైయున్న కలిగినాము. మా అవిభక్త కుటుంబముకు చంద్రప్రభు పెద్దకొమాతడనయిన నేను చెత్త నము చేయుచున్నాను. నాకు తెలియకుండా నేను పూర్వో లేనిసమయములో మాతండ్రి అయిన పొడపాటి చంద్రప్రభు మోసపుమాటలుచెప్పి యింటినుండి తీసికొనిపోయి దస్తాయి వజ్ర వగయిరా కాకితములు వ్రాయించుకొనెనని ప్రయత్నంలో వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. మా తండ్రిఅయిన పొడపాటి చంద్రప్రభువలన కలుగచేసుకొన్న విక్రయములు, ఆయకములు ప్రాంతేరినోట్లు నెటివ్ మెంటు దస్తాయిజేబులు వగయిరాలు చంద్రప్రభువారుల మయినమమ్ములను బాధించవు అని అందగు తెలుసుకొనేది.

పొడపాటి పాపయ్య.

దేశీయవార్తలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2:—జి. ఎల్. మెహతాగారు సిద్ధియాస్థీశుల నావిగేషన కంపెనీ మేనేజరు కలకత్తావాస్తవ్యుడు ప్రస్తుతమునకు భారతవాణిజ్యసంఘము వారిచే నియమింపబడిరి.

బెంగాలు గవర్నరు డక్కా వదలుట

డాల్హౌసీ, సెప్టెంబరు 2:—బెంగాలు గవర్నరు సర్ హ్యూబర్ట్ ఫెన్స్టూరు డక్కా వదిలి డాల్హౌసీకి చేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువనంతపురం, ఆగస్టు 31:—ఎ. ఎల్. ఎల్. కాటరు గారు ముగిసిన సంస్థానములందు గవర్నరుజనరలు ఏజంటు ఉత్తరహిందూస్థానమునకు మార్చబడిరినియు తెలుపు కర్నూటి చుట్ట గారు వారిస్థాన నియమింపబడిరినియు ఆగ్స్టు 31లో యామాట్టు జరుగనియు తెలియచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయికి గవర్నరు హోముమెంటర్ల రాక

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—బొంబాయి గవర్నరుగారు హోముమెంటర్ల సర్ ఆర్నెస్టు హార్నింగ్ గారు పూనా నుండి బొంబాయికి చేరువచ్చెను. బహుశః వారి రాక దుర్భర యుద్ధమునకు ఆర్థిక పరిస్థితిగూర్చి యెరుంగును. (ఆ. ప్రె.)

వీరువిభాగోగారి శిక్ష

కరాచి, సెప్టెంబరు 2:—వీరు విభాగోగారి ఆసురలు రెండు వేలమంది నిన్ను సమాజేశమున, వారిపై విధింపబడిన శిక్ష తీరిగింది. విడుదలచేసిన హుమ్మద్ యల సహకారమును బడయచుని జైస్రాయిగారిని కొరచు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

వదాల ఖైదీలు విడుదల చేయబడుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—వదాల దాడిసందర్భమున శిక్షింపబడిన 62 మంది వాలంటీరులు సేటిషను విశాఖ్రాజు జైలునుండి విడుదల చేయబడిరి. వీరు విశాఖ్రాజునుండి బొంబాయికి వచ్చిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రపు జనపనార వర్తకము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2:—1930 సంవత్సరములో బెంగాలు వీరూ ఒరిస్సా అస్సామరాష్ట్రములలో జనపనార పంట 8,489, 600 ఎకరములందుననియు నిజటికన్న 70,685 ఎకరములు ఎక్కువనియు తెలియజేయబడినది. ఇందులో 11,281,000 బేళ్లు పండుక. అనగా నిరిటికన్న 845, 600 బేళ్లు అధికము. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు రాజధానిలో బైటిల తుమాసాలు

సెప్టెంబరు 2:—ఆగస్టు 26వ తేదీకి ఇంతకు కాసేపుంపు నోద్యమమును సాల్వేషనువారిలో 14 నరుల సచారణ సందర్భమున తుమాసగ నొసగి విముక్తిగాంచిరి. శిక్ష సజ్జావిం చుచున్నవారిలో 45 మంది తుమాసగ యిచ్చి, విడుదలయ్యెరి. దీనితో మొత్తము తుమాసగ తీరాజధానిలో 882—అని మదరాసు ప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది.

బెంగళూరు గుంతకల్ ఇసుపదారిపై

రైలు పట్టాలు తవ్వట

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 3:—81-8-30 తేదీనాడు ఉదయం గం. 9-30 లకు బెంగళూరు గుంతకల్ రైలుదారిపై ఒకసామానుబండి పట్టాలు తవ్వినది. 12 పట్టెలు తలక్రింద నవి. మెరుగు కీక్ డ్రాబాదుల నకును తిరుగు రెండు ప్యా కెంజరు బండలోని ప్రయాణికులకు మరియొక రైలుమీద జోవుబండలో సెక్కించిరి. ఆనాడు అర్ధరాత్రి గం 12 45 లకు సరాసరి రాకపోకలు మరల ఆరంభమైనవి. ఎవరిని చెప్పి తగలలేదు. విచారణ సాగించుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

తూర్పుకుడిలో 144 సెక్షన్లు

తూర్పుకుడి, సెప్టెంబరు 2:—ఆగస్టు 29-వ తేదీనాడు తూర్పుకుడిలో 144 సెక్షన్లు అమలుజరిపబడినది. దీనినిబట్టి కాంగ్రెసువాలంటీర్లు ఆనాడు మొదలగాని ఒకసంవత్సరము ట్యాంకికారకలోగాని దానికి చుట్టుప్రక్కల రైల్వే లోవుగ నున్న ప్రదేశములలోగాని ఉత్సవములు, కేటెరింగు మున్నగు వానిని జరుగరాదను. వాటియగతములను పొగుట విచారం గముగా చందాబు ప్రోత్సహించుటమొదలై న పనులుగూడనిచ్చి ధమ్మక్రిందికి వచ్చును. ప్రజలెన్నఁగ గూడ మైన దాహరింపబడి న పనులలో పాల్గొనరాదను. ప్రముఖులైన విడుదల పక్షిత్తులై గూడ ప్రత్యేకముగా సోటీసులు అమలుజరుపబడెను. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి దొరతనమునకు 125 లక్షలు నష్టము

నత్యాగ్రహమే దీనికి కారణమని దొరతనమువారు ప్రకటించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—నత్యాగ్రహమునకు బొంబాయి దొరతనమునకు 125 లక్షల రూపాయలు నష్టమువచ్చినది. ఎన్నుకా డిపార్టుమెంటు (కల్లు సారా హాన్సుగుల్) వలన 60 లక్షలను, ఆడవుల డిపార్టుమెంటువలన 16 లక్షలను, స్టాంపులవలన 11 లక్షలను, నష్టమువచ్చినది. నార్తరను విభాగములో భూమిశిస్తులో 6 లక్షల రూపాయలు యింకను పనులుకాలేదు. ఈ మొత్తములో 4 లక్షలు బ్యాంక్లోనే పనులుకాలేదు. దీనిని వసూలు చేయుటకు వెంటనే రెగి న రోల్స్ను చేయబడును అని నేడు బొంబాయి దొరతనము వారు ప్రకటించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి భూమిశిస్తు నష్టము

ప్రభుత్వప్రకటన

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—కాసనోల్ లభనోద్యమము యిప్పటివరకు బొంబాయి రాష్ట్రమున భూమిశిస్తు పనులనుకు నష్టము కలిగించలేదు. కాని, యికముందు చాలకష్టదశ గలదు. ఈ విషయము బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలు రెండింటిలో తెలియజేయబడినది. 1930 జూలైలో ఆరంభయ్యె వత్సరమునందు పనులు భూమిశిస్తు పనులు ఉద్యోగిలకు గౌరవప్రదముగానే యున్నవని గవర్నరుగారు జలంపుచున్నారు. గజరాజు డివిజను, పన్నుల నిరాకరణోద్యమమునకు ముఖ్య పట్టుచునదియు, రెండేడ్లక్రిందకు పల్లభాయపటేలుగారు జనుప్రదముగా పన్నుల నిరాకరణోద్యమము సాగించిన వారోలి తాలూకాయందును పన్నులవసూలు కష్టమయ్యెను. ఈ డివిజనులో మొత్తముపై నూటికి 20 ముతులు ఇంకను వసూలు కావలసియున్నది.

రెండేళ్లప్రకటనయందు యిట్లు గలదు: ముహూర్త 98,000 పాములు బొంబాయి బడ్జెటులో నష్టము రాగలదు. లాభము కొద్దిగ వచ్చును. కాంగ్రెసు చర్యలవలన, బహిష్కరణము, హర్తాలవలనను వర్తకము తగ్గుటచే రాబడి తగ్గుటయే యందుకు కారణము. విప్లవోద్యమము ఆదాయము తేయు యత్నము లకుగాను అధికముగ పోలీసు జెయిల్లు, ప్రత్యేకవేడుములను అధికముగ ఖర్చునను. (ఆ. ప్రె.)

సైకిలు దుకాణదారునికి శిక్ష

గుంటూరులో ఉప్పుచేసెనని ఏడాదిపైదు

గుంటూరు, సెప్టెంబరు 2:—గుంటూరు ఉప్పుచేసెనని సైకిలు దుకాణదారుడుపై 143 సెక్షన్లు, 74 ఉప్పుచట్టము ప్రకారము గల కేసులో సముచితజనలమేజిస్ట్రేటుగారు 30వ తేదీన తీర్పు జెప్పిరి. ముద్దాయి 18-4-30 తేదీన 25 గురు వాలంటీరులతో గూడ ఎ.కా. వి. ఎల్. సరసింహరావుగారి యింటలో ఉప్పు చేసినట్లు ప్రాసెక్యూషను సాక్షులు చెప్పిరి. ముందుగ తనకు సాక్షులులేనని జెప్పిన ముద్దాయి, ప్రాసెక్యూషను సాక్షి విచారణ జరిగినపిదప ఇతవుకు సాక్షులు కలరని చెప్పెను. వారు గూడ సైకిలు దుకాణదారులే. ముద్దాయి యొక్క వాలంటీరులతో తిరుగలేదనియు, ఉప్పుచేసెనట్లు తాము చూడలేదనియు వారు జెప్పిరి. గుంటూరులో నిషేధనము తయారు జేయబడిట్లు యెరుగుదుమని క్రాసుపరీక్షలో చెప్పిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయి నేరస్థుడని నిర్ణయించి జంసంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించి సి. తరగతి నిర్ణయించెను. సెషన్సుకోర్టులో ఆపీలు చేయుటకై తీర్పు నకుల కోర బడెను. (ప్రత్యేకవిలేఖరి)

గుజరాతు

రణపూరు పోలీసు అత్యాచారముల విచారణ 144 సెక్షన్ ప్రయోగము క్రిమిమా?

అహమ్మదాబాదు, సెప్టెంబరు 2:—ఈదినకు సాయం త్రయ జరిగిన జంసంవత్సరంలో నేట్ మంగల్లాసుగా రధ్యక్షత పోషించిరి. నేట్ కమిటీబాయి లాల్నాయి, జీవకోల్ దేవాయి (నల్ల) భాయిలతో (ప్రీదను) గార్ల నొక కమిటీగా ఏర్పరచి, రణపూరు పోలీసు అత్యాచారముల విచారణసందర్భమున మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షన్ ప్రయోగించుటను గూర్చి ఆగిన చర్యల తీసికొనవలసినట్లు తీర్మానింపబడినది. జీవకోల్ దేవాయి భాయిలతో గార్లు తీర్మానమునుగూర్చి ముట్లాడుచు, 144 సెక్షన్ ప్రయోగము కేసుల మక్రమను నడిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాయామ క్రీడలు - క్రీకెట్టు

ఆస్ట్రేలియనులకును, ననెక్సు జట్టుకును పోటీ

ననెక్సుజట్టు 269 పరుగులుచేయుట

జే. పార్కు, కుక్ గార్లు బాగుగనాడుట

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—నేడు మరల ఆస్ట్రేలియనులకును ననెక్సు జట్టుకును జరుగుచున్న క్రికెట్ పోటీ సాగింపబడినది. ఆస్ట్రేలియనుల మొదటి ఇన్నింగసునందు 867 పరుగులు చేసిరి. పిదప ననెక్సు జట్టు తమ ఇన్నింగసు ప్రారంభించిరి. పోటీ ప్రారంభమున, వారి జే. పార్కుగార్లు ఆడిరి. పరుగులు 68 అగుచును ఎవరైనా అవుటు కాలేదు పిదప వారిగారు అవుటు బాబిరి. ఆప్పటికి ఆరురు 24 పరుగులుచేసి యుండెను. వీరిసానమున దుకేగారు ఆడిరి. కాని యితడు 15 పరుగులు చేసి చేయక పూర్వమే అవుటు గావించబడినది. ఫలాహారకాలమునకు 81 పరుగులు ఆయియుండెను. పిదప కుక్ గారు పార్కుగారితో చేసిరి. పార్కుగారు తన పరుగులకు 50 వరకు సాగించిరి. పరుగులు 176 అగునకి పార్కుగారు అవుటు ఆయిరి. వారు 84 పరుగులు చేసిరి. పిదప కుక్, లాంగ్రిడ్జిగార్లు పరుగులను 228 వరకు సాగించిరి. ఆప్పుడు లాంగ్రిడ్జిగారు అవుటుకాబడిరి, 6 గురు అటగాండ్లు త్వరగా అవుటు ఆయిపోయిరి. పేట్ గారు 21 పరుగులుచేసి అవుటు ఆయిరి, కుక్ గారు మాత్రము అవుటు కాకుండ 67 పరుగులు చేసిరి. ననెక్సుజట్టు మొత్తముమీద 269 పరుగులు చేసెను.

మరల ఆస్ట్రేలియనులు తమ రెండవ ఇన్నింగసు ప్రారంభించి ఎవరైనా అవుటు కాకుండా 22 పరుగులు చేసిరి. ఆప్పటికి టెటు ఆపివేయబడినది.

పరుగులవివరము

ఆస్ట్రేలియనులు 1-వ ఇన్నింగసు 867

ఆస్ట్రేలియనులు 2-వ ఇన్నింగసు (ఎవరును అవుటు కాకుండా) 22.

ననెక్సు జట్టు 1-వ ఇన్నింగసు 269.

* * * * *

బెంగళూరులో క్రికెట్ పోటీ

విశ్వవిద్యాలయము బాలురజట్టు కఠింకం జట్టును ఓడించుట

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 1:—విశ్వవిద్యాలయము గ్రామి బాలురజట్టు నిన్నటిరోజున కఠింకంజట్టుతో ఆడిన క్రికెట్ పోటీయందు కఠింకంజట్టును ఓడించిరి. కఠింకంజట్టు వారి పరుగులు 150 పరుగులు జేసిరి. కఠింకంగారు 65 పరుగులను ఆ. ఎస్. మణిగారు 88 పరుగులను జేసిరి. విశ్వవిద్యాలయము ప్రాథమిక బాలుర జట్టువారు మువ్వరకు 157 పరుగులు జేసిరి. 7 గురు అటగాండ్లు ఆడకయే యాజట్టు కఠింకంజట్టును ఓడింపగలిగెను. ఈజట్టునుసంబంధించిన విజయసారధిగారు 70 పరుగులను బి. ఆర్. పేట్ గారు 42 పరుగులను యం. వి. మజ్బూరావుగారు 30 పరుగులను జేసిరి.

ఆఫసు తిరుగువాటు

ద్రోహులు శిక్షితులగుట (రూటరు)

బెహారా, సెప్టెంబరు 2:—ఆఫసుస్థాన తిరుగుదల వారిలో 22 సుకి ఉరిశిక్షను విధించిరి. ఇందుల చాలమంది అధికారులుగూడ గలరు. ఇంకొక 20 ఇద్దరు ప్రవాసమునకు పంపబడిరి. ఇందులో ఇద్దరు ప్రాతమంత్రిలున్నారు. ఇంకొక అయిదుగురు విచారణలో నున్నారు.

చీనాపరిస్థితులు

(రూటరు)

పీకెంగు, సెప్టె 2:—

చీనాలో దొంగలచే గొంపోబడిన ఆంగ్ల మతప్రచారకులను తెచ్చుటకు పంపబడిన సైన్యములు వ్యర్థమై తిరిగివచ్చెను. ఒక అమెరికను ప్రచారకుని మాత్రము దీనుసవచ్చిరి. ఇంకొక 5000 చీనావారిని గూడ, వారు అచటందుటకు భయపడుటచే టెంటు తీసుకువచ్చిరి.

సంధి సంభాషణలు

సంధి రాయబారములు ముగియుచున్నవి. సప్తమా జయకరుగార్లు నిన్నటిరాత్రి పూనానగరము చేరి. నేటిదినుము వీరు గాంధీమహాత్మునితో సంప్రతించెదరు. నేటిదినుముగూడ వీరి సంభాషణలు జరుగవచ్చును. ఎట్టివాడజయిలలో నున్న ఇతర కాంగ్రెసు నాయకులు గూడ ఈ సంభాషణలలో పాల్గొందురని తెలియుచున్నది. సప్తమా జయకరు గార్లు పూనాలో దిగగనే, సిమ్లానుండి వచ్చిన తంతి వార్త వారి కందజేయబడె ననియు, వీరు వెంటనే గణేశఖండకు వెడలి బొంబాయిగవర్నరుగారితో సంప్రతించిరినియు, అసోసియేటెడ్స్ పేపర్లు వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇందలి విశేష మెద్దియో తెలియదు గాని, సంధివిషయమై బొంబాయి గవర్నరు గారును, రాజప్రతినిధిగారును గూడ ఆశురము జూపుచున్నట్లు గ్రహింపవచ్చును. ఎట్టివాడ సంభాషణలపల మేమగునో యని, తా మెదురు జూచుచున్నట్లు, బొంబాయిగవర్నరు గారు నర్ ప్రెజ్డెంట్ పైక్కుగా రిటీవల నుపన్యసించుచు చెలిపి యుండిరి. ఇండియను డెయిలీమెయిలు వృత్తాంతము ప్రకారము, బొంబాయి గవర్నరుగారు భారతీయవణిక్కుల యభిప్రాయమును గోరగ, ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికవిధానమును, ప్రజాశయ సాఫల్య నిరాకరణమును ప్రస్తుతదుస్థితికి ముఖ్యకారణము లని వారు చెలిపినట్లు, తెలియుచున్నది.

ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున ప్రజాశయములను సఫలపరచినగాని, పరిస్థితులు చక్కబడవని, తేట తెల్లమగుచున్నది. బొంబాయిగవర్నరుగారు గూడ, ఈసంగతిని గుర్తించునెడల, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడక మానరు. ఇతియ గాక దేశపరిస్థితులు నానాటికి విషమ మగుచున్నవి. అహింసాబద్ధమగు నుద్యమమును నిరోధించుటవలన, పాలకులు తలచిన యాహాలు సఫలమగుట లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, బ్రిటీషప్రభుత్వమువారికి పంపిన లేఖలో, విదేశవస్త్రబహిష్కార మింకను బాగుగ కొనసాగుచున్న దనియు, కాంగ్రెసుకార్యక్రమములో నిదియే ప్రధానవిషయ మగుచున్న దనియు సూచించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చెలిపిన యీ క్రిందివాక్యమును గుర్తించవచ్చును:—

“సత్యాగ్రహోద్యమముపట్ల ఉత్సాహము సామాన్యముగ తగ్గుచున్నది. ఇది తగ్గినకొలదియు, దౌర్జన్యము నవలంబించువారి చర్యలు వృద్ధి యగు నని తోచును.”

సత్యాగ్రహోద్యమము తగ్గినంతకు పాలకు లకు పరిపాక గలుగుటకు సూచన, మరియు ఆందోళనము గలుగుచున్న దని, వైవాక్యములబట్టి

విదిత మగును. అహింసాబద్ధ మగు మహాత్ముని యుద్యమము జనించుటకు గల మూలకారణమును శాంతి యుతముగ నివారించియున్నచో, శాంతి వెంటనే కుదిరి, అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడియుండవచ్చు.

అందుకు మారుగ, మహాత్ముని యుద్యమమును బలిమిచే నణచివేయ ప్రయత్నించుటచే, ప్రస్తుతదుస్థితి ఏర్పడె నని విదితమగుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో మహాత్ముడు, మున్నగు కాంగ్రెసునాయకులతో సమాధానపడి, ప్రజాశయసాఫల్యమునకు తోడ్పడుట, పాలకులవిధి యగుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారును, బొంబాయి గవర్నరుగారును ఈసంగతిని గ్రహించియున్నచో, ఇంగ్లండుకును ఇండియాకును గూడ మే లొనర్చెదరు. ఈవిషయ మటుండ సప్తమా జయకరుగార్లు సంధిప్రయత్నము లిడివరకే విఫలమయ్యెనా అను సందియము గలదు. బ్రిటీషు అఫీషియల్ వైర్లెసు వార్తలప్రకారము, సెప్తమా గార్లతో జరిగిన సంభాషణలు విఫలమయి యుండు ననియు, గాంధీమహాత్మునికి వీరపిన లేఖనుబట్టి చూడ అపజయము స్పష్ట మగుచున్న దనియు, సూచించబడెను. కాని, సప్తమా జయకరుగార్లు పత్రికాప్రతినిధితో జెప్పిన వృత్తాంతమునందు గాంధీ మహాత్ముని జూచి సంప్రతించువరకు తా మేనంగతిని జెప్పజాల మని తెలిపిరి. సంధిసంభాషణ లిడివరకే విఫలమయినచో, తాము మహాత్మునియొద్దకు వల వెడలెదమని, జయకరుగా రడిగిరి. ఏసంగతియు నేడును లేవును జరిగెడి సంభాషణల మూలమున తెలియగలదు. రాయబారములు విఫలమగుచో, సప్తమా జయకరుగార్లు, ఇంతవరకు జరిగిన సంభాషణలను, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించెదరు. అంతటితో నిజము ప్రపంచమునకు వెల్లడియగును. అలహాబాదు వృత్తాంతము ప్రకారము, కాండు లేబిలు సమావేశములో హిందూదేశపు కోర్కెలను బలపఱచుటకు రాజప్రతినిధిగారు పూచీపడ వలయు ననియు, రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదల జేయవలయుననియు, పరతులను నాయకులు గోరి రని తెలియు చున్నది. శ్రీపైక్కు వృత్తాంతము ప్రకారము, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగార్లు తమ యభిప్రాయమును గాంధీమహాత్ముని కొక లేఖమూలమున చెలిపి రనియు, అంత్యనిర్ణయము మహాత్మునకు వదలిపెట్టరనియు, చెలియుచున్నది. హిందూదేశ సమస్య ప్రపంచసమన్వయనియు, తాము గాంధీమహాత్మునితో నావిషయమును తేటపరచెద మనియు, జయకరుగారు శ్రీపైక్కు ప్రతినిధికి చెలిపిరి. హిందూదేశసమస్య ప్రపంచసమన్వయమునమాట నిజమే. నాగరికప్రపంచ మంతయు, హిందూదేశము పై తనదృష్టిని నిగుడించియున్నది. హిందూదేశమున శాంతి గురుచుచో, ప్రపంచము నగూడ శాంతి చేకూరగలదు. కాని, హిందూదేశాభిలాషలు సఫలము గాంచనిది, శాంతి చేకూరజాలదు. అందుకుగాను, తోడ్పడవలసిన బాధ్యత నాగరికప్రపంచముపై నిలిచియున్నది. ఈ సంగతిని హిందూదేశపాలకులు గూడ గుర్తించుచో, నిర్బంధవిధానమును కొనసాగింపజాలరు. కాని, వారింకను తమ ప్రాతపద్ధతులనే కొనసాగించుచున్నారని, విశాలదృష్టిని బటవకున్నారు. సప్తమా జయకరుగార్లు ప్రయత్నఫలిత మేమయ్యెనో, త్వరలో

చెలియగలదు. ఎట్టివాడసంభాషణలు అనుకూలముగ నున్నచో, సప్తమా జయకరుగార్లు రాజప్రతినిధిగారియొద్దకు మరల వెడలెదరు. లేనిచో, సంభాషణల వివరములను ప్రకటించెదరు. గాంధీ మహాత్ముడు సమాధానమున కేమాత్ర మవకాశమున్నను, విడనాడదని, అతని జీవితచరిత్ర తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలో, న్యూగిర్లాండ్లో వీరు చేసిన బడంబడికయేమి, మైందవ సమస్యలపై ముగియలేదు లాహోరు కాంగ్రెసుసభకు పూర్వమును, పిమ్మటనుగూడ ఒకంబడిక గుదుర్చుకొనుమిత్తము వీరు సలిపిన యత్నములేమి, కా రాగ్యహమునకుబోయిన పిమ్మటగూడ స్టాకోంబుగారితో వీరు చెలిపిన సమాధానపు పరతులేమి, సంధిని మిత్తము వీరు చూపిన ఆశురమునకు నిదర్శనములు. ఇప్పుడయినను, దేశగౌరవమునకు భంగము కలిగింపని ఒడంబడిక గుదుర్చుకొనుటకు వీరు వెనుదీయ రని తలంపవచ్చును. ప్రతిష్ఠతో వీరికి బనిలేదు. కాని, కలకత్తా యూరపియనులు గోరినరీతిని లొంగుబాటును గోరుచో మాత్రము, మహాత్ముడంగీకరింపడు. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన యుద్యమము అహింస సత్రిక్రమింపకుండ కొనసాగె నని, ఇండియాప్రభుత్వపు హోంమెంబరుగారు గూడ అంగీకరించిరి. లండనులో ప్రచురింపబడు అబ్జర్వర్షపత్రికకు బొంబాయివిలేఖకుడు వ్రాయుచు, “మహాత్ముని యుద్యమము ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమును మార్చుటకు మాత్రమేగాక, దౌర్జన్యమును తొలగించుటకుగూడ ఉద్దేశింపబడె నని, కలకత్తా యూరపియనులు గ్రహింప జాలకున్నారు. కాంగ్రెసు ఉద్యమము బలముగ నున్నచోటుల, దౌర్జన్యవలంబుల చాకచక్యమున కవకాశములేదని, గ్రహింపవచ్చు”నని తెలిపెను. ఈసంగతిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గూడ గ్రహించినట్లు, వారిలేఖబట్టి విదితమగును. ఇట్టి సమయమున, పాలకులు గాంధీమహాత్మునితో సమాధానపడుట యవసరమని, ప్రజ్ఞాల్లేరు చెలుపకమానరు. అందుచే సప్తమా జయకరుగార్లు సంధి రాయబారములు సఫల మగుగాక యని, దేశమంతయు గోరుటలో నాశ్చర్య మేమున్నది?

రాబోవు ఎన్నికలు

శాసనసభల ఎన్నికలగూర్చి నిన్నటి మద్రాసు మెయిలు పత్రిక యిటుల వ్రాసెను:

“ఇక నొకవారము దినములలోపల, చెన్నపురిలో శాసనసభల ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. ప్రస్తుతసందర్భముల గాంచిన, ఎన్నికలు ఎట్టి విశేషము లేకుండనే గడచిపోవునని తలంపవచ్చును. ఏలగ, అప్పడప్పడు ప్రచురింపబడు నొకహాస్యపు బొమ్మయు, ఇట్టివైఖరినే జూపుచు నొకపత్రికలో నపుడపుడు వ్రాయబడెడి వ్యాసమును, కొన్ని నోటీసులును, మూడునధలును, కొందరు పలుకుబడి గల వోటరుల సంచారమును దప్ప, వేరెట్టి సంచలనము గనుపింపదు. హాస్యకరమగు బొమ్మలయినను, వ్యక్తిగతముగ నున్నవిగాని, రాజకీయసంబంధముగ గనుపింపకున్నవి. ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవని తెలుపుటకు బలమగు చిహ్న మేదియు చెన్నపురిలో గనుపింపకున్నది. ఇట్టి అసాధారణ మయిన చలనరాహిత్యమునకు, ఓటర్ల యు

పేక్షయే కారణమని చెలువబడుచున్నది. ఏలన, వోటరులు ఇతర ప్రదేశములలో జరిగెడి విషయములపై దృష్టిని గుడించుచున్నట్లు జెప్పచున్నారు.

చెన్నపురిలో గనుపించెడి చలనరాహిత్యమే ఇతర ప్రదేశములలోను గలదని చెప్పవచ్చును. గుజరాతునందు భారత శాసనసభకు జరిగెడి ఎన్నికలలో వోట్ల నీయవలదని ప్రచారము నలుపుచున్న ప్రచారకులను పలువురను నిర్బంధించినట్లు వార్తలు చెలువుచున్నవి. అసహాయోద్యమ దినములలో బహిష్కార ప్రచారము నలిపినవారిని నిర్బంధించి యుండలేదు. ఈమారు నిర్బంధములు గూడ జరుగునని విదితమగుచున్నది. కాని బహిష్కార ప్రచారము జరిగినను జరుగకున్నను ఎన్నికల విషయమున ప్రజలలో నెట్టి యుత్సాహము లేదని విదితమగుచున్నది. కాంగ్రెసు ఉద్యమము విశేషముగ వ్యాపించని చెన్నరాజధానిలో నయినను, ఎన్నికల పట్ల ఉత్సాహము లేకుండుటబట్టి, నిజస్థితి తేటతెల్లమగును. ఈ రాజధానిలో పైమను కమిషనుకు తోడ్పడిన ఇరుపక్షములవారు మాత్రము కొంత ఆర్జాటము నలుపుచున్నారు. వీరిరువుర మధ్యగల నిర్ణీత మగు ఖేదము లెవ్వ యో చెలియకున్నవి. వీరిలో నొకపక్షమువారు బహిరంగ ప్రచారము ననలే నలుపుచున్నట్లు దోషము. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట లేదని తెలిసినవిషయమే. మిగిలినవారిలో నయినను పేరెన్నికగినవారు ముందుకు వచ్చుటలేదు. స్త్రీలెవరును అభ్యర్థులుగ నిలువలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ఎన్నికలలో వోటర్లు పలువురు పాల్గొందు రని తోషదు. ఇంతియ గాక, దేశరాజకీయసమస్య ఇంకను పరిష్కారము గాంచలేదు. సంధికాయ బారము లొకవంక జరుగుచున్నవి. రాండుటేబిలు సమావేశ నిర్ణయమెటులుండునో, పార్లమెంటుసభ ఎటులీర్పాదించునో తెలియదు. ఇట్టి సమయమున నిరర్థకమగు ప్రాత సంస్కరణములను నిర్వహించుటవలన, తమకుగాని ఒరులకుగాని శాసనసభ్యులు తోడ్పడజాలరు. స్వపరిపాలనసంపాదనమునకై పాటుబడుచున్నవారి యత్నములకు నిరోధమును మాత్రము వీరు గల్గింపవచ్చును. నూతన సంస్కరణముల క్రింద, ఎన్నికలు మరల త్వరలో జరుగ గలవు. ఆలోచన యింత తొందరయు, ధనవ్యయమును ఏలాకో తెలియదు.

ఆంధ్రజనసంఘము, కళ్యాణి

బొంబాయి రాష్ట్రమున కళ్యాణి నగరము నందలి ఆంధ్రజన సంఘపు ప్రభు ద్వితీయ వార్షిక నివేదికలు ప్రచురింపబడెను. అన్యరాష్ట్రములలోని ఆంధ్రులు సంఘీభావము నలవరచుకొని, మాతృభాషాభివృద్ధికై ఎటుల పాటుబడుచున్నారో, ఈ నివేదికవలన తెలియును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయవిభజనమును నిరసించుచు, కళ్యాణి ఆంధ్రులు తీర్మానించిరి. శుక్ల సంవత్సరాది, శ్రీరామ నవమి, వీరేశలింగం పంతులుగారి వర్ధంతి, ఆంధ్ర రత్నవర్ధంతి, కృష్ణదేవరాయ జయంతి మున్నగు నుత్సవములను, ఆంధ్రసంఘమువారు ధృఢో నిర్వహించిరి. కళాప్రపూర్ణ వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిల వారినిర్యాణముగూర్చి సభ జరుపబడెను. వారికధాకాలక్షేపములును, సభలును జరుపబడెను. లజనతి థాయి వర్ధంతియు, మహాత్మాని షష్టిపూర్వత్వవ

మును జయప్రదముగ నిర్వహింపబడెను. ఆంధ్రజన సంఘమువారు గ్రంథాలయము నొకదానిని పోషించుచున్నారు. దీనియందు ఆరువందల ఆంధ్రగ్రంథములును, మూడువందల ఆంగ్లగ్రంథములును గలవు. బొంబాయి రాష్ట్రాధనమావేశము, నా॥ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెను. ఇట్టిప్రబోధము నలుపుచున్న కళ్యాణి నగరాధనసంఘము దినదినాభివృద్ధిగాంచి, ఆంధ్రాభ్యుదయమునకును, ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికిని చేయూత నొసగుగాక యని కోరెదము.

బొంబాయి రాష్ట్రము - మత్తుపదార్థములరాబడి బొంబాయి రాష్ట్రములో ప్రస్తుతోద్యమము మూలమున, ప్రభుత్వపు రాబడిలో 125 లక్షల రూపాయిల లోటు గలిగెనని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. దీనిలో అరువదిలక్షల లోటు మత్తుపదార్థముల రాబడిలో గలిగె నని, ప్రకటించబడినది. మత్తుపదార్థముల రాబడిలో లోటు గలిగినందులకు చింతింపబనిలేదు. ఏలన, ఈ లోటుతోబాటు మద్యపువాడుక గూడ చాల వరకు తగ్గియుండవలయును. మద్యపాన నిషేధమును ప్రవేశపెట్టుట కనుకూల పరిస్థితు లేర్పడెనని, ఇందువలన స్పష్టమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుచో, నిషేధము సుసాధ్య మని విదితమగును. మద్యపురాబడి తగ్గుటవలన, తాత్కాలిక ద్రవ్యసప్తము గలిగినను, ప్రజల అవినీతియు, దురాచారమును తగ్గి, వారియందు పవిత్రత ప్రవేశించినందుకు, సంతసింపవలయును. ఎప్పటి కయినను మత్తుపదార్థముల రాబడిని కోల్పోవుటకు, ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధత జూపినగాని, మద్యపాననిషేధ సంస్కరణము కొనసాగుటకు వీలుండదు. ప్రజల సాభాగ్యము పెంపొందు కొలదియు, రాబడిలో గలిగిన నష్టము భర్తీ యగు నని, అమెరికాదేశ పరిణామము బట్టి గ్రహింపవచ్చును.

నెహ్రూగారి ఆత్మగౌరవము

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, జబ్బుపేరుతో విడుదల యగుటకు సమ్మతించలే దనువార్త, వారి ఆత్మగౌరవమునకు నిదర్శనము. వదలిజెట్టిన రాజకీయనిర్బంధితుల సందర్భము వదలిపెట్టడనియే, నెహ్రూగారు కోరుచున్నారు. అంతియగాని, తామొక్కరమును బయల్పడుటకు వారు సమ్మతించుటలేదు. రాజకీయ నిర్బంధితుల నెల్లరను ఈసమయమున విడుదలజేయుట పాలకులకే మిగుల లాభకరము. దేశమునందు అనుకూలవాతావరణము ప్రబలుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గ ముండబోదు. నెహ్రూగారు తామొంటరిగ విముక్తులగుటకు నిరాకరించుట, వారి స్వార్థరాహిత్యమును చాటుచున్నది. నెహ్రూగారు త్వరలో స్వస్థదేహులయ్యెద రని, భావించెదము.

బొంబాయి యూరపియనులు

బొంబాయి యూరపియనులు గూడ కలకత్తా యూరపియనులనుసరించుటకు యత్నించుచున్నట్లు లదోచును. ఏలన, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుటకు, హిందూదేశ మింకను తగియుండలేదని, వీరు తీర్మానించినట్లు చెలియుచున్నది. కలకత్తా యూరపియనులు సంస్కరణము

కాశీ నాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కాశీ గృహ చానము
నేటికి 136 దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

లలో నెట్టిమార్పు గలుగగూడదని తెలిపియుండ బొంబాయి యూరపియనులు సైమనుకమిషనువారు సూచించిన మార్పులను మాత్రము ఆమోదించుచున్నారు. కాని, ఈసమయమున ప్రజాశయముల కడ్డు తగులుటవలన, తమకే తీరనినష్టము గలుగునని, యూరపియనులు గ్రహింప నవసరము గలదు.

రాండుటేబిలుసమావేశము

రాండుటేబిలుసమావేశమున కేర్పాటులు చురుకుగ జరుగుచున్నవనియు, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు హాజరు గాకపోయినను, సమావేశము జరిగితిరననియు, రూటరువార్తలు చెలువుచున్నవి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు రావీలులేనిచో, రాండుటేబిలుసమావేశము జరిగినను, నిరర్థకమే యగునని, బ్రిటీషు ప్రముఖులు గ్రహించు టవసరము.

బొంబాయిలో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము
మిల్లుయజమానుల ప్రకటన

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2.— బొంబాయికాంగ్రెసువారితో నిషేధింపబడిన మిల్లులలో చేర్చబడిన 15 మిల్లులు ఒక్కపిట్ట పనిచేసినంత మాత్రముననే సంవత్సరమునకు 8810 లక్షల గజములబట్టలను నేయగలిగినవిగా నున్నవి. మొత్తము బొంబాయి మిల్లులన్నియును సంవత్సరమునకు 12500 లక్షల గజములబట్టలను నేయగలిగియున్నవి. కావున యీ 15 మిల్లులను బహిష్కరించుటవలన బట్టలనిర్మాణములో 100 కి 25 వంతులు తగ్గిపోవుచున్నది. ఈ 15 మిల్లులలోను 16876 మంది భారతీయులు వాటాదారులుగా నున్నారు. మూల్యసములో వారివంతు కేట్టుబడి 183 లక్షలరూపాయలు, దీదెంచుట 10 లక్షల రూపాయలు. ఈమిల్లులలోను 87 మంది భారతీయులుడై రెక్కరులుగా నున్నారు. 15 భారతీయులకానివారిలో అధికారతృత్య డైరెక్టరులయినవారుగాక మిగిలినవారు 19 మంది 100 కి 66 మంది భారతీయులు డైరెక్టరులుగా నున్నారని దీనివలన తెలుచున్నది. ఈమిల్లులను బహిష్కరించుట వలన 24000 మంది భారతీయులకు పనిలేకుండపోవుచున్నది. అందువలన పనివారికి సాలకు 145 లక్షలరూపాయలు నష్టము ఎచ్చుచున్నది. బొంబాయిలో ఒక సాలకు నష్టయమగుచున్న నూలు బట్టలలో 2 1/2 లక్షలచేర్చు తగ్గిపోవుచున్నది. ఈ బహిష్కరణమువలన బొంబాయిలోను భారతదేశమునందంతటను కలుగుచున్న నష్టము దీనివలన విదితమగుగలదు అని బొంబాయిమిల్లు యజమానులు ప్రకటించిరి.

నేడు మరల బొంబాయిలో 6 మిల్లులు మూసివేయబడుట

నేడు మరల 6 మిల్లులు మూసివేయబడెను. వీటిలో మూడు సామానుగ్రూపులోనివి. రెండు ఫిస్టేగ్రూపులోనివి. మొత్తముమీద యిప్పటివరకు బొంబాయిలో 24 మిల్లులు మూసివేయబడెను. అందువలన 60000 మంది కార్మికులకు పని లేకుండ పోయినది. (ఆ. ప్రె. స్పె)

భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

అధ్యక్షుడు క్రొత్తసభ్యులను నియమించుట లక్నో, సెప్టెంబరు 2.—భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులగు శ్రీమతి హంసమేహతా గారికి కృతజ్ఞత వేడించెదను ఆమె సానిమున పండిత గోవిందరాంథమాలవాణ్ణి గారిని, అధ్యక్షుడు చొదలి ఖలితుడు జ్ఞానసుగాని నియమించిరి. కా॥ కార్యము మహమ్మదుగారి స్థానమున గోవిందమాలవాణ్ణి గారు జనరలు సెక్రటరీగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

సానక వార్తలు

చెన్నపురియందు దీపములు వెలిగించుకాలము
గతవారము సెప్టెంబరు 4 వ తేదీ సాయం, 6-49, గం.
కుక్రవారము సెప్టెంబరు 5 వ తేదీ సాయం, 6-48, గం.

నాగవ ప్రెస్ డెస్క్ వేజ్స్:—త్రయాల నె. శ్రీరామయ్యగారు నాగవ ప్రెస్ డెస్క్ వేజ్స్ లో పనిచేసి విరమించుటకు ముందుగా ఆక్టోబరు నెలలో సెలవు తీసుకొనెదరు, వీరి స్థాన పి. కామేశ్వరరావు నియమింపబడిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము
ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము కోడూరులో (కడప జిల్లా) సెప్టెంబరు 4 వ తేదీన 2 గం జరుగును. అది క. సుబ్రహ్మణ్యంగారు మదరాసునుండి తెలుపుచున్నారు.

చెన్ననగర కత్తిపోటు కూని
శ్రీ పి. ముద్దలియాండాన్ చెట్టిగారు ప్రాణాపాయకర స్థితియందు ఉండుట

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 2:—కొద్దిరోజులక్రితము పూస డుర్లి హోస్పిటల్ నందు జరిగిన కత్తిపోటు కూనినేరడలకు ఫిట్టుకు పోయిన వారు చికిత్స ప్రయత్నముచేయుచున్నాడు. వానిని పోషించిన కమలమ్మగారు శ్రీ పి. ముద్దలియాండాన్ వద్దకు వెళ్లి గూడ జరిగిన ఆపదత్రయము ప్రాణాపాయకరమునని తెలియజేయుచున్నారు. రాల్ బి. పి. దొరస్వామి మొదల యాదాగారు రాష్ట్ర సాలగవమేజిస్ట్రేటు, చెట్టిగారివద్దనుండి దరఖాస్తు పూర్వము గైకొనబడగా జూరీలమును గైకొనిరి. కీల్ కేస్ కమలమ్మ కోడలు కత్తిపోటుగాయములు బాగుకావడి ఆపవత్రిమండి విడవబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—తెల్పేసెంటు కలనల్ టి. హెచ్. కే. యస్. గారు హైదరాబాదు రెసిడెంటు నేటి ఉదయమున హైదరాబాదునుండి చెన్నపురికివచ్చిరి నేటి రాత్రి వీరు ఉదకమండలమునకు వెళ్లెదరు.

రాజా సర్ వాసుదేవరాజుగారు (కొల్లెంగోడురాజు) నేటి ఉదయమున కొల్లెంగోడునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి రెవరెండు డబ్బూ ఆర్. క్రైబ్ గారు తాత్కాలిక మద్రాసు బిషపు, వాల్తేరునుండి నేటి ఉదయమున చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చిరి.

డా॥ పి. వాదరాజుగారు నాగవ ఆరునాంకర నుండి నేటి ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి.

రాల్ బి. పి. కే. రాజా ఆశ్వార్యుగారు నేటి ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి.

నవాబ్ సాలర్ జంగ్ బహదూర్ గారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి. కల్లికోట రాజుగారు నిన్న రాత్రి కల్లికోటకు వెళ్లిరి.

జైలు మార్పులు

ఈ క్రింద సూచించినవారిని తంజావూరు బోర్న్ మిన్ యొక్క నుండి తిరుమకపల్లి సెంట్రల్ జైలునకు మార్చినారు

1. కిష్టా శివస్వామి, 2. దుర్గా వెంకటకృష్ణమూర్తి,
3. మానభూషి వెంకటాచారి, 4. వేదాంతం సుబ్రహ్మణ్యంశర్మ,
5. పుకాభనపల్లి సుందరశర్మ, 6. మరుకుంట వెంకటకృష్ణయ్య,
7. కృష్ణవెంటి వెంకటేశ్వరరావు, 8. మూలపూరి సత్యనారాయణ,
9. మేరగల్లు సీతారామయ్య, 10. ఎండూరి వెంకటేశ్వరరావు,
11. చెదలవాడ పిచ్చయ్య, 12. వెలుపల్లి నరసింహ సేంగరావు.

(ఒకవిలేఖరి)

డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్య గారిని మరల వేలూరు తీసికొని వెళ్తుట

నే సమయమున తీసికొని వెళ్లిరి

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 3:—డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్య గారిని నే సమయము 6 గంటల ప్రయోగము చెన్నపురి చేరవలయునని మరల వేలూరు చేరవలయునని తీసికొనివెళ్లిరి. ఇప్పుడు కడుపునొప్పి మున్నగు బాధ లేనియును కలగుట లేదని తెలిసినది. ధూరము నడవలేకున్నాడు.

చెన్నపురి సహకార పంచాయతీదార్ తరగతులు:—మద్రాసు రాష్ట్ర సహకార యూనియన్ యజమాన్యమున 1-9-30 తేదీ సాయంత్రమున తె. వం. డా. సా. టి కే హనుమంతరావు గారు ప్రారంభోపన్యాసము నొసగిరి. రాష్ట్ర సహకార యూనియన్ కార్యదర్శియగు వి. వెంకటసుబ్బయ్యగారు సహకారము గూర్చి మౌఖికంగాతరుణ్యమున నొసగిరి. ఈ యుపన్యాసములో మద్దపానము, కక్కు దుమ్ములములును సహకార సూత్రములను కథారూపమున బోధింపబడెను. పిదప పంచాయతీ దార్ల తరగతుల ఆర్గనైజరు జి. శ్రీరాంబాబు నాయుడుగారు ఉపన్యాసంబులకు సందేహము లర్పించుచు 3 వ తేదీనండి తరగతులు ప్రారంభింపబడునని సభ్యుల కెరుక పరచిరి.

హిందూధర్మాదాయముల బోర్డు కమిషనరు రాల్ బి. కే. సీతారామరెడ్డియార్ గారి పర్యటన కార్యక్రమము
హిందూధర్మాదాయముల బోర్డు కమిషనరు రాల్ బి. కే. సీతారామరెడ్డియార్ గారు యాక్రింది కార్యక్రమ మనసరించి పర్యటనము గావించెదరు.

7-9-30 తేదీన మధ్యాహ్నము 12-45 గం. చెన్నపురి నుండి బయటేరి సాయం 5-27 గంటలకు చిత్తూరు చేరెదరు. 8 వ తేదీన ఉత్తూరు లో ఆగెదరు. 9 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 1-42 గంటలకు తిరువనంతి, సాయంత్రము 6-18 గం. కాళహస్తి చేరెదరు 10 వ తేదీన కాళహస్తియందుండి 11 వ తేదీన ఉద, 8-57 గం. కాళహస్తి నుండి బయటేరి మధ్యాహ్నము 3-45 గం చెన్నపురి చేరెదను.

ఉష్ణమీద రైల్వేధర్మ తగ్గింపలెనని వాణిజ్య సంఘము గోరుట

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 2:—రైల్వేల చీఫ్ కమిషనరు ఆర్. టి. జి. రెస్టెలుగారు నిన్నటిదినమున కేతెంచినపుడు దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘమువారిని గలిసి కొన్ని రైల్వే రైల్వే సంబంధించిన కొన్ని విషయములను చర్చించిరి. ఉష్ణమీద రైల్వేధర్మ తగ్గింప వలయును ముఖ్యముగా చర్చింపబడెను. తిరుచివాపల్లి కోటయొద్ద నొక గుళ్ళున్నప్పుడు తెరవబడుట, మిక్కిలు పొన్నులకు ఒకేవిధమున రైల్వే లైన్లు ఏంప బడుట, కొన్ని టి కి ప్రశ్నోక పురైల్వే నిర్ణయింప బడుట, మున్నగు విషయములు గూడ చర్చింపబడెను. సామాన్యజనానికి కాకినాడకు రైలువార్గము ముఖ్యమైనదని సమానము గావింపబడు విషయము గూడ చర్చింపబడెను. వైస చర్చింపబడిన విషయముల నన్నిటిని కమిషనరుగారు రైల్వే యేజులతో పూర్తిగా చర్చించిరి. వీరి వాణిజ్యసంఘమునకు హైద్రాబాదు నగరి.

కడపజిల్లా సెషన్సుకోర్టు లిచారణముం దున్న కొన్ని హత్యకేసులు

ప్రాద్దులూరుకు 4 మైళ్ల దూరములోనున్న చిన్నదండలూరు అను గ్రామములో కాపు కులమునకు చెందిన ఎద్దుల శివమ్మయన 60 యేండ్లవృద్ధురాలు 20-2-30 తేదీ రాత్రి 7 గంటల సమయమున తన పొరుగింటివారితో మాట్లాడుచు వీధి గుమ్మముమీద కూర్చొని యుండగా, నలుగురైదుగురు హంతకులు వాడిగలయూరుగ్రామములతో వచ్చి యామెను పొడిచి చంపిరి. ఈ హంతకులు జన్మలపడుకుతలూరాయందలి కోడూరు గ్రామనివాసములు. హత్యగావించినవారైన శ్రీ గుమారు రెండుగురులూపయ్యల ఆస్తిని పొందియుండెను. తన గ్రామముందును, యిద్దర స్థలములందును గల దేవాలయములనును, సత్రములను, పాతకాలనును, మునుగు 30 వేల రూపాయలవరకు దానధర్మముల నొసగి యుండెను. ఈ మేకాకి నాడ కాంగ్రెసు మహాసభకు కడపజిల్లా ప్రతినిధిగా హాజరయ్యుండెను. ఈమె తన బంధువులకు ప్రానియుంచిన పింజనామాను రద్దుచేయుట కుద్దేశించినందున వారిమేను హత్య గావించియుండునని పోలీసు విచారణబట్టి తెలియుచున్నది. ఈకేసులో, నిందితులకు పదియందీ సెషన్సు విచారణకు వెట్టబడియున్నారు. సెషన్సు జడ్జిగారి తీర్పు యింకను చెప్పబడవలసియున్నది.

మరియుకే ఘోరహత్య:—మొరగూడిగ్రామమునకు 4 వ జింక చిన్న చెన్నయ్య అనువాడు గతజూలై 12 వ తేదీన ఏళ్ళుగా పనిచేసెను. అని కేరీరము 42 బల్లెపు పొట్టుతో నిండియుండెను. ఈ కేసులో యిద్దరు పాలెవాండ్రు, ఒక గొల్లవాడు, యిద్దరు వైద్యులు, విచారణకు వెట్టబడియున్నారు.

ఇద్దరు ఒక్కసారిగా హత్య గావించబడుట:—నరసంబులోల అను గ్రామములో చిన్న హగయ్య, హనుమంతి, అను వారిద్దరు గత నెల 7 వ తేదీ యువయమున కొందరు పొంతకులచే ఆయుధములతో హత్య గావించబడిరి. ఈ కేసులో 11 గురు విచారణకు వెట్టబడియున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

లాటి చెప్పలవలన హరగోవింద లాల్ గారు మృతినొందుటయొక్క ఫలితము

లాల్ గారి భార్య దొరతనమువారి వలన లక్షరూపాయలు పన్నుపరిహారమును కోరుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—ఆగస్టు నెల 2 వ తేదీన తిలగు వర్షంతో పూరిగింపు జరిగిననాటి బొంబాయి పోలీసువారు లాజులను క్షయోగించుచు చే ప్రభుత్వసంక్షేప సమగ్రమునకు డు హరగోవిందలాల్ గారు మృతికొందనందున అందులకు తనకు దొరతనమువారు 10000 రూపాయలు నష్టపరిహార మిచ్చువలె ననియు లేనినో యాండియా మంత్రిత్వని దావా చేసెదననియు లాల్ గారి భార్య బొంబాయి దొరతనము హామీమునెక్కువరీకి నోటిసు పంపెను. (ఫీ ప్రె.)

వెషావరు వార్తలు

మొహమాండు లెవరును దురంగజాయి విజేరు గారికి సహాయము చేయుటలేదు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 2:—బ్రిటిష్ వారి సరిహద్దు రష్ట్రములపై తిరుగుబాటు చేయుచున్న దురంగజాయి చోటిగారి కమాండరు ఎనువడేశములోని మొహమాండు తెగలవారి సహాయము నదుకటకై వెళ్లెను. కాని వారు సహాయము చేయుటకై వాగ్దానము చేయలేదు.

కర్ణాటక 4 మైళ్ళు పడమరగానన్న నొక ప్రదేశమునకు కుగ్రాము సరిహద్దు ప్రాంతములలోని కొమ్మ పటాలముల వారు దండెత్తి వచ్చిరి. ఇంకను దక్షిణముండన్న కొమ్మలపైరపటాలమునకు రెండువందల మంది వచ్చిరి వచ్చిచేరి.

మొహమాండులు కొందరు బ్రిటిష్ వారికి ప్రతి కత్తులై యున్నారు. ఇరు తెగల మొహమాండులను సమాజేశమైరి. కాని ఫలితము తెలియలేదు.

బళ్ళు నగరమునది పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు గారి యింటి నుండు బాంబు ప్రేతెను. ప్రమాదమేమియు జడగలేదు.

బళ్ళు నగరమునకు 12 మైళ్ల దూరములో బుక్కాకేలు తెగవారు గుబానీకేలు తెగవారును ఆగస్టు 31 వ తేదీన సమాజేశమైరి. తిరిగి సెప్టెంబరు 7 తేదీన సమాజేశమయ్యెదరు.

విమానములనుండి బాంబులను విసరుటకై మిరాన్ నాపద్ధి బ్రిటిష్ సహాయముల సిద్ధంగా నుండెను. కాని, మహాలిపూరు పటాలము కన్నుగరాయునిగారు వెళ్లియుండలేదు. అందువల్ల బాంబులు విసరుట జడగలేదు. ఆ. ప్రె.

పికెటింగు-అరెస్టులు

అహమదాబాదులో 72 అరెస్టులు

అహమదాబాదు, సెప్టెంబరు 2:—భారతశాసనసభా ఎన్నికలసందర్భమున పికెటింగు గావించినందులకు 72 మంది వారింబరీలు సేదీదినము అరెస్టు చేయబడిరి.

నూరత్ లో 125 అరెస్టులు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—నేటిదినము ఎన్నికల సందర్భమున పోలీసుబాటోవర్ల పికెటింగు చేయుచున్న నలంబరీలు 125 మంది అరెస్టు చేయబడిరిని వార్త వచ్చినది. వీరిలో 29 మంది శ్రీలు. పోలీసువారు రెండుపర్వాయములు లాల్ చారి జరిపిరి 28 మందికి గాయములు తగిలినవి. మధ్యాహ్నము 1 గంటలవరకు 46 మంది వోల్టరు మాత్రమే వోల్ట నొసగిరి. నూరత్ యుద్ధాలోచన సంఘపు అధ్యక్షులగు రిన్నలూలు అండ వారిగారు నవసారిలో మజుండాగాడు అరెస్టు చేయబడిరిని వార్త వచ్చినది. (ఫీ ప్రె.)

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2:—ఖుర్దాబాదులో నేటిదినము పికెటింగు జరుపుచున్నందులకు 12 మంది శ్రీలు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, సెప్టెంబరు 2:—ఢిల్లీయందు పికెటింగు జరిపినందులకు 14, 15 సంవత్సరములు వయస్సుగల కుండలాలు హర్షమునొంగి అను చేరులు గల బాబరు రిఫర్మటరీ స్కూలుకు పంపబడిరి. కుండలాలుగారు ఈ స్కూలు నందు 4 సంవత్సరములు వార్ష సుస్థిగముగా 3 సంవత్సరములు యుండవలయునని మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరు వొసగెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి

అంధేరీయందు పోలీసుబాటోవర్ల వారింబరీలు పికెటింగు జరిపిరి. 11 మంది శ్రీలు 29 మంది పురుషులు అరెస్టు చేయబడిరి.

కోటనద్ద అరెస్టు చేయబడిన 18 మంది పికెటరులకు 4 మాసములు శిక్ష విధింపబడెను. (ఫీ ప్రె.)

యస్. సత్యమూర్తిగారు కాంగ్రెసుకార్యసంఘమున చేరగోరుట

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునకు సత్యమూర్తిగారి లేఖ
మదరాసు, సెప్టెంబరు 21:—మీయమైన చాదరి ఖతకజ్జా
మక గారికి, అభిభావిత కాంగ్రెసు స్థాపనాధ్యక్షులకు
మీకు నేను కాంగ్రెసుకార్యసంఘ సభ్యుడనుగా నేనుచేయు
టకు సిద్ధుడను నున్నానని తెలుపుకొనుచున్నాను. ఇది భక్తి
పూర్వకపరామర్శనలను దేర్చుచు నా నిశ్చయము. కావున
కాంగ్రెసు కార్యసంఘములో చేర్చును మొదటి భాగీనయ
మున గాని, సమష్టిగా కార్యసంఘసభ్యులను అరెస్టు చేయు
సమయమున గాని, దోడి ముందైనను సరే, నన్ను కార్యసంఘ
సభ్యునిగా నియమింతుడు గాకయుని నేడుచున్నాను. పలువురు
ప్రజా కీర్తి నేవార్పూము చేయు ప్రార్థనల గానించి యున్నారని
నాకు తెలియును. కాని అవిభావనలను నామిత్రులు
శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారి గారు కైలకు పోయినపిదప
యెవ్వరు కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యత్వమునందు చేర లేదు
కావున మీరు తమిళనాడు నీవిధముగా గౌరవించుచు యీ
ప్రాంతము కాంగ్రెసు కార్యసంఘము నిషేధింపబడునని
నాకును ప్రతికార్యసంఘపు అరెస్టుసమయమున ఒకసభ్యుని
యీస్థానమున కొనసాగుచుండ గలదని వాదన విచ్చుటకు
సాహసించుచున్నాను.

గడచిన ఆరమాసములలో శ్రీమతలను నేలకొరిగి
తన దేశములు దేశమాతృ స్వాతంత్ర్యము జ్ఞాపకముగా ప్రత్యేకి
శయముతో బలితగుచుండు దృశ్యముగాంచి సంతోషముగాం
చిని పూర్వము నిర్దీనునియే చెప్పడము. రణభూమిని పో
రాడు నైనిచయుచున్నను, వీరి ధైర్యమును త్యాగమును
ప్రస్తుతిపాత్రములు. వీలయెడల శత్రువుల చంపవచ్చును.
కాని హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరుచున్న యీ
కాంతిసైన్యము తాము గాయపడుటయో నిహతులగుటయో
గాక, ప్రతిపక్షుల హింసపెట్టును.

పరిసితు లిట్లుండియు, నేరింతవరకు ఉద్యమమున చేర
కుండుటకు కారణము నాకు పూర్వముంతవరకు సమావేశము
బలము గాకపోవుటయే కాని, యిప్పుడు ప్రభుత్వము
కాంగ్రెసు నామ రూపములను మాపజూచునపుడు
నే నూరకుండజాలను. ఏమనో యీ రోజులలోని ఉత్తమ
మేధావైతన్యములను ప్రతిష్ఠితమైన స్వాతంత్ర్య దేవాలయ
మని చెప్పడమే ఎచట నేను 22 సంవత్సరములుగా నా
సేనానుచుము నర్పణచేసి ధన్యతనని కలయచుంటినో ఆ భా
రతజాతీయ మహాసభా నిర్మాణమున నేను వీక్షింపనోపను.

ప్రభుత్వమునకు పరాజయమే నిశ్చితమనియు కాంగ్రెసు
నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వము గెలుపొందనీయు గూడదనియు
హిందూదేశము జీవించివున్నంతకాలమును అట్టికార్యము జరుగ
నేరదనియు తలంచువాడనై నేనిప్పుడు నాసేవను కార్యసంఘ
మున కర్పించుచున్నాను.

గౌరవప్రదమైన సంధి సాధ్యమైనచో, దాని కొడబడి
వలెనను యాశయుగలవారలలో నేనొకడను. ఇన్విక్ ప్రభువు
మనస్ఫూర్తిగా సంధిని కోరునని కూడ తలంతును. కాని ఇం
గ్లాండునందును హిందూదేశమునందును ప్రాతికూల్యము ప్రబల
మైయున్నది. అట్టి సంధి కనుమరదూరములలో లేదు. కావున
మనము విజయముగాంచువరకు యీ హిందూదేశస్వాతంత్ర్య
సమరమును సాగించుట కర్హము. ఇట్టిభావముతోడనే నేను
నా సేవను మీ కరగియు చేయువాడను.

కార్యసంఘముయొక్క ఆగామిసమావేశమున నుదగాను
లో జరుపు మని విన్ను కోరుచున్నాను. మదరాసు సమయ
మునకు తగినరీతిని ప్రవర్తించగల దశుటను పండితులు లేదు.

ఇట్లు
న హృద్యధేయడు
(సం) యస్. సత్యమూర్తి

రౌండుటేబిలు సభ

బొంబాయి ప్రతినిధులు

అం. ఏ. జిన్నా ఇబ్రహీంబీజీతుల్లా సర్ పురు
షోత్తమరావు రామారావు, సర్ కోస్తాజిజగంధీ, సర్ ఫిరోజ్
నెతనా, అం. ఆర్. జయకర్నాద్ రౌండుటేబిలుసభకు బొం
బాయి ప్రతినిధులుగా నియమింపబడుదురని ఈవినిండు న్యాయ
కు ఆఫ్ యండియా (బొంబాయి) పత్రిక ప్రకటించెను.

ఆంధ్ర సోదరిమణులకు విజ్ఞప్తి

ఏలూరునందు చరఖాపాతశాల

మీరాబాయిగారు తెరచెదరు

మన కేమిచేయగలిగినను ఏమిచేయజాలవన్నను ఖద్దరు
ప్రచారమునైనను గానించి శతమాత్రసేవ చేయుట కంగీకృత్య
నుచున్నదని మాత్రం సోదరిమణులకు మేము వివరపూర్వక
ముగ విన్నవించుచున్నాము. ఈఖద్దరుగా పశ్చిమగోదావరి
జిల్లావాసులకు చెప్పినదేమనగా మనజిల్లావాసులు కారాగార
నిముక్తులై వచ్చునరీతి జిల్లాలో యెవ్వలబాచినను ఖద్దరప్ర
ధానలే కన్నదునట్లుచేయుటయే మనకర్తవ్యమనియు అటులజేసి
మనజీవితములను ధన్య మొనరించుకొనవలెననియు మేము కోరు
చున్నాము. ఇట్లే నిట్టి యుద్దేశ్యముతోడనే మేము
ఏలూరుపురమునందు ఖద్దరు ప్రచారమును ప్రారంభించితిమి.
ఇంజింటికి జోయి ఖద్దరు నమ్ముచున్నాము. విదేశీవస్త్రముల
న విసర్జించువలెనని మన సోదరిమణులను గోరుచున్నాము.
పలువురు మాప్రచారమునకు ప్రోత్సహ మొనరుచుండుటకు
మేము వారి కెంతయు కృతజ్ఞులము. మేము ఈపురముననేగాక
యీ తాలూకాలోగూడ అవకాశము కలగజేసికొని ఖద్దరు
అభివృద్ధికై ప్రచారము సలుపుటకు నిశ్చయించిచాము. ఇతర
తాలూకాలలో కూడ మాసోదర, సోదరిమణు లిట్టి ప్రచార
మును సల్పి కృతకృత్యులగుదురుగాక యని గోరుచున్నాము.
మీరాబాయిగారు చరఖాపాతశాలను తెరచెదరు

మరియుక విషయ మేమనగా, కొలది దినములలో ఏలూరు
పురమునందు చరఖాపాతశాలను స్థాపించి, ప్రారంభోత్సవమును
జనప్రభుకు శ్రీమతి మీరాబాయిగారిని ఆహ్వానించుటకు
మేము తలచినాము. ప్రస్తుత మీ విషయమున రాల్పములను
జరుగజేయుచున్నాము. పాతశాలల సభ్యులను చేర్చుచున్నాము.
ఈ విషయమునకూడ మాకు ఏలూరు పురవాసులు సర్వవిధముల
ప్రోద్ధుడైదు గాకయుని కోరుచున్నాము. ఖద్దరు అభివృద్ధికై
ఏలూరుజీయ పక్షమునా రెనను తోడ్పడుట కెట్టి యధ్యంతర
మునులేదు గాన రాజీయ, కల, మతభేదములు లేక మాయా
ద్యమున కలరను సహాయధూతులు కావలెననియు మా
కోరిక. ఇంతతో విరమించుచున్నాము.

ఇట్లు మీ విధేయు రాండ్లు,
మూల్పూరి చుక్కమ్మ,
ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మ,
శృంగారకవి లక్ష్మీనరసమ్మ,
వర్ధిపర్తి శకుంతలాదేవి,
సత్తిరాజు శ్యామలాంబ.

* * * * *
శ్రీమతి మీరాబాయి (మిస్ నేను) గారి రాక
ఈమె ప్రస్తుతము తమిళదేశములో పర్యటనము చేయు
చున్నాను. ఈరాష్ట్రమునకు వచ్చునను నార్తలు యంతవరకు
ప్రతియున్నది. వీరి యుత్తరప్రభుత్వములనులన, తమిళదేశ
ములో పనియుండుటలన చాలకోజులు ఆహ్వానించి వచ్చినద
నియు, కంటికి కలకత్తాకు వెళ్లెనని యుండుటలన నీ
రాష్ట్రములో నొక్కరోజుకంటె మెచ్చుకాలముండుటకీల
లేదనియు నిరపదించి. ఈమె 7 వ తేదీ ఉదయపు మొయిలు
లో రాజగంధీలో ౬గి ఆరోజంతయు అచ్చటనుండి 8 వ
తేదీ ఉదయపు మొయిలులో బయలుదేరి కలకత్తాకు వెళ్లుచు
గాన ఆమెను సందర్శించదలచినవాడు రాజగంధీలో కలిసికొని
వలసియుండును.

వే. సారాధ్యయ్యగారు,
కార్యదర్శి, అ. భా. చ. సంఘము, బందర, 2-9-30.

వెంకటగిరిలో జాతీయ ఆరోగ్యవారము
(ఒక విలేఖరి)

వెంకటగిరియందు జాతీయఆరోగ్య, శిశువారోత్సవ
ములు జరుగదమగ ప్రజల మనఃపూర్వక సహకారముతో
జరుపబడెను. వెంకటగిరి మహారాజా గారి సంస్థానం బాండు
నాద్యము యీ ఉత్సవములు జరుపబడిన సమయములందు
నాయించబడెను. గతమాసము 25 వ తేదీని బాలబాలికలు
ఊరేసనూ ఆరోగ్యవిషయక పాటలను పాడిరి. ఆరోగ్యవిష
యక మాత్రములు ప్రదర్శింపబడెను. వెంకటగిరి మహారాజా
గారి చిత్రపటము యీ సందర్భములో ఊరేగింపబడెను. ఈ
వారములో ఆరోగ్యనాటకము పాఠశాల బాలబాలికలచే
ప్రదర్శింపబడెను. జిల్లాఆరోగ్యాధికారులు మాజిటలాంతరు
సహాయముతో ఆరోగ్య ఉపన్యాసముల నొసగి. శిశుప్రద
ర్శనము పాఠశాలలోపేదములు యిత్యములు కూడా జరప
బడెను. ఈ వారము జరుపుటకు పట్టిన ఖద్దరులకు మహారాజా
గారు కూడా విరాళమునసరి. డా|| యస్. సామినాథయ్యగారు
శిశుప్రదర్శనము జరుపుటలో అధిక శ్రద్ధ వహించిరి.

ఏలూరులో దశరా కాంవిటిషన్

(పోటీ) కుస్తీలు

సెప్టెంబరునెల 25వ తేదీని ప్రారంభమగును
ఏలూరు, ఆగస్టు 30:—ఏలూరు పడమర వీధి వాడ
య్యము సంఘ భవనములో సెప్టెంబరు 25వ తేదీ మొదలు
కొనూరుశ్రేష్ఠుల వల్ల విద్యను (కుస్తీలు) పోటీ పరీక్షలు
జరుగును.

25వ తేదీని పోటీచార్యు జోడిట నిర్ణయింపబడును,
గాన దిరఖాస్తుదారులు ఒక రూపాయి రుసుముతో 25వ
తేదీలోగా దిరఖాస్తులను పంపవలెను. 25వ తేదీనాటికి ఏలూరు
లో హాజరు కావలెను.

26వ తేదీ లగాయకు కుస్తీలు వుస్తాదులను విద్యా
రులకునుకూడ వేరువేరుగా జరుపబడును. గెలిచిన వారికిని
పోడిన వారికిని గూడ బహుమతు లియ్య
బడును. కుస్తీలో గెలిచినవారికి 40, 30, 20, 10 రూపాయలు,
పోడినవారికి 20, 15, 10, 5 రూపాయలు. 40 రూపా
యలు బహుమానమును బడసినవారు మరల యింకొకసారి
పోటీచేయవలసి యుండును.

శ్రేష్ఠులవల్ల పోటీలు—సెప్టెంబరు 30-వ తేదీని ఆట్లో
బరు 1, 2 తేదీలను మూడురోజులు జరుగును. (1) చెడి, (2)
బాజా, (3) దాలు చేతలలో పోటీలు జరుగును.

బాకుపట్టు కటానించా వల్ల రా కత్తిసలులు పరీక్షలు
గూడ జరుగును.

పదరాసు రాజగనినోను, మైసూరు, నైజాం, రెరు
నామూరు మున్నగు సంస్థానములలోను వున్నవారందరను
దిరఖాస్తు చేయవచ్చును. దిరఖాస్తుదార్లు వుండుటకు బసలు
కేసీ రావు టు చేయ బడును. తక్కిన వివర
ములను తెలియగోరువారు కార్యదర్శి
శ్రీయుత కాంచర్ల నుబ్బారావుగారికి డేలూరు వ్రాయవలెను.
ఈ సంఘమునకు శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమీందారు
గారు చెసిడెంటు, యం. కోటయ్యనాయకుగారు, జరల
మేనేజరు. గెలిచినవారికి బహుమతులను శ్రీ మోతే గంగరాజు
జమీందారుగారును శ్రీ మోతే నరసింహారావు జమీందారు
గాడును శ్రీ మోతే కృష్ణారావు జమీందారుగారును శ్రీయుత
దండుబోయిన నరసయ్యగారును యిచ్చెదరు. రైల్వే కంపెనీ
వారు ధర్మ క్లాసు రిటరను టీక్రెట్లు ధరలను తగ్గించిరి.
19-9-30 మొదలు 2-10-30 వరకును రిటరను టీక్రెట్లు
యిచ్చెదరు. అని కార్యదర్శి మాకు వ్రాసెను.

బందరు

(స్వీయవిలేఖరి)

బందరు, ఆగస్టు 30:—నిన్నటిరోజున హిందూ
కాలేజి, నోయల్ కాలేజి విద్యార్థులు పండిత మదఃమో
హన మారవా, విలబాయ్ పల్లెలు ప్రభువులను ఆరెక్షణేసి
సండులకు తమ తమ కాలేజీలనువెళ్లు మానరి. నోయల్ కాలేజి
ప్రెసిడెంట్ రెవరెండ్ ఏ. వి. జాకబ్ గారు కాలేజి విద్యా
గులు కాలేజీకి రానందున వారికి శిక్షగా శనివారము, సెప్టెం
బరు 1 వ తేదీ సోమవారములు కాలేజీలు పూలు లేకుం
డేసెరి.

నెల్లూరు

(స్వీయవిలేఖరి)

బెజవాడ గోపాలరెడ్డి
శ్రీయుత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారిని అరుమాసములు
కఠినశిక్ష చెప్పడముతోనే ఒక మోటారు బక్సపై నెక్కించు
కొని గూడూరునకు తీసికొనిపోయిరి అచ్చటనుండి రాజు
శేఖారుకు పిలుచుకొనిపోయినారు. వీరి విచారణసందర్భమున
శ్రీయుతులు తిక్కనరపు రామిరెడ్డి, శేబాల వెంకరెడ్డి,
మేనూరు దశరథరామిరెడ్డి, శేబాల పట్టాభిరామిరెడ్డిగార్లు
యింకను అనేకులు రెడ్డిప్రముఖులును, విద్యార్థులును వచ్చి
యండిరి. విచారణలో ఏమియు పట్టానలేదు. సంతోషము
గా శిక్షను స్వీకరించిరి.

ముత్తుకూరు

ముత్తుకూరుగ్రామములో ఆరోగ్యవారము జరిగినది. ఆ
సందర్భమున సుమారు 800 (మూడువందల) వీరలకు అన్నము
రైట్టినారు పోడిపండుము జరిగి గెలుపొందినవారికి బహు
మానములకూడా యొసగినారు.

నెల్లూరుజిల్లా దేవాలయకమిటీ
పైకమిటీ (2-9-30) -తేదీతో సమాప్తి చెందెను.
మరల తిరుగా నామిషములు చేయవలయును. ఈసారికూడా
దమ్ములేని కారణముచేత ఎన్నికల పోరుగవు అని తెలియ
చున్నది. మూడు సంవత్సరములుగా నామిషముల మీదనే
జరుగుచున్నది.

విదేశీవార్తలు

కలకత్తా యూరపియనుల

ప్రతికూల ప్రచారము

బ్రిటిషు ప్రతికూల ప్రకటనము

కార్మిక ప్రభుత్వమునకు రుచింపలేదు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—కలకత్తా యూరపియనుల ప్రతికూల ప్రచారము బ్రిటిషు ప్రతికూల ప్రకటనమును గావించుచున్నదని ఫ్రీ ప్రెస్ లండన్ లోని డేలీ న్యూస్ పేపరు ఈ ప్రచారము కార్మిక ప్రభుత్వమునకు అంతగా రుచింపలేదని ఈ ప్రచారము యంత ఆసక్తికరముగ ప్రారంభమగుటకు సింధు ప్రతికూల ప్రోత్సాహమే యని నమ్ముచున్నారు. సి. బి. లు, వైనికన్గమువారి ప్రోద్బలమని నమ్ముచున్నారు. వేం గా లు ప్రభుత్వమువారు కలకత్తా పోలీసుకు తోడ్పడుటచే పోలీసువారు ప్రభుత్వముతో ప్రవర్తించు తమ కార్యమును నిర్వహించగల్గినందు బాబయిలో ప్రభుత్వమువారు రన్నిటిని కాంగ్రెసువారికి వదలిపెట్టుటచే అసంగ ప్రభుత్వమువారు పోలీసుకు తోడ్పడకపోవుటచే బాబయి చెలరేగుచున్నదనియు కలకత్తా నెమ్మదిగా నున్నదనియు యూరపియనులు అనుచున్నారు. అసంగ బాబయి పోలీసువారు లా-ఆర్డరును నిలబెట్టుటలో తమ ధర్మమును నిర్వహించలేదని సూచించిరి. దీనికి కారణము బాబయి ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యమును జూరటయే అనుచున్నారు. బాబయిలో కాంగ్రెసు యొద్దనుండు చెలరేగుచున్న దౌర్జన్యము లేకన్నదనియు వేం గా లు ఎవ్వవారైనా దాడులు ప్రయత్నముగా నున్న వనియు కాంగ్రెసు పలుకుబడి తగ్గిపోయినదన్న చోటలందె దౌర్జన్య మేర్పడినట్లు కామస్సు సభలో ఇండియామంత్రి బిల్లింసన్ యు కార్మిక ప్రభుత్వ వర్గమువారి యభిప్రాయము. అందుచే ఈ దౌర్జన్యమున కంతకు కాంగ్రెసువారే ఉత్తరవాదులని యూరపియనులు గాని ఇండియాలో నున్న సివిలియను ఉద్యోగి గులుగాని, భారతీయ ప్రతికూలము అనుకూల కార్మిక ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము గాదనియు లేక అట్లు అనువారు ప్రభుత్వమువారి మనుష్యులు గారనియు అసంగ ప్రభుత్వము తరపున మాట్లాడుటకు అధికారములేదనియు డేలీ న్యూస్ పేపరు బాబయిలో నున్న అబ్జర్వర్ షన్ ప్రతికూల ప్రకటన బాబయిలో కాంతము పరిశీలించుచున్నదనియు దౌర్జన్యమును మాటచే లేదనియు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును మార్చుటకు మహాత్మాగాంధీగారు సంకల్పించుకొన్నట్లులే ఆయన దౌర్జన్యమును అణచుటకు పూనుకొనెనని కలకత్తా యూరపియనులు గ్రహింప లేదనియు వ్రాయుచున్నారు. కాబట్టి కాంగ్రెసు యొద్దనుండు బలముగ నున్నచోట విప్లవ కారుల దౌర్జన్యము తలయెత్తుట కవకావ ముండదని డేలీ న్యూస్ పేపరు ననుచున్నది.

బొంబాయి అల్లరులు

(బీము సర్వీసు)

బొంబాయి అల్లరులలో యూరపియను పోలీసువారు పాల్గొన్న విషయములను ప్రదర్శించినచో ఇంగ్లండులో దీనినే గించుకొని ఇట్టిపను ప్రాయమును దౌర్జన్యములను సహించుచున్న ప్రభుత్వవిధానమును మార్చుటకు పరిశీలనలేర్పడునని భయముతో యూరపియను పోలీసువారు బొంబాయి అల్లరులలో లాటి ప్రయోగమును గావించిన భాగములను తొలగించి ప్రదర్శించెదరటం. ఇకమిడట బొంబాయికి సంబంధించిన విషయములను జేటిని ప్రదర్శింపవచ్చునో జేటిని ప్రదర్శింపరాదో నిర్ణయించు పరిశోధక సంఘమును నిర్ణయించెదరటం. మూడవ జేటిని ప్రతికూల ప్రతినిధుల నిమిత్తము ప్రత్యేకముగ వారి మట్టుకు మాత్రమే ఒక ప్రదర్శనమును గావించెదరటం.

బ్రాంలీ ఎన్నికలు

(వైల్డెస్)

రంగ్, సెప్టెంబరు 2:—బ్రాంలీ పార్లమెంటు సభ్యుడు బోస్సుగారు చనిపోవుటచే ఎన్నికలు నేడు జరగనున్నవి. నలుగురు అభ్యర్థులు ఉన్నారు.

ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(స్థాపితము 1908)

హెడ్ క్వార్టర్స్:—కలకత్తా.

కేవలము హైందవులచే నడుపబడు దేశీయ సంస్థలయందే జీవితములను ఇన్ స్యూర్ చేయుము. ఇది మీ విధ్యుత్తధర్మమై యున్నది. ఇండియా ఈక్విటబుల్ కేవలము హైందవ ఆఫీసుయై తక్కువ వేలలో నరియైన లైఫ్ ఎన్యూరెన్సు నొసంగగలదు. దీనియొక్క కంట్రాక్టు పద్ధతులు సులభమై ధారాళముగ నుండునేగాని యక్రమపద్ధతు లేవియు నిందులేవు. ధారాళమైన బోనస్సులు, క్లెయిమ్స్ (హక్కు) మొత్తములను యాశ్చర్యమును గలిగించునంతటి త్వరితముగ చెల్లించబడును.

మద్రాసు బ్రాంచి—43, హోర్న్ బోర్డు, మాంటూరోడ్డు.
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు—డా. పి. లక్ష్మీవతి. బి. యే., ఎమ్. బి. అందు సి. ఎమ్.
బ్రాంచి కలెక్టర్—మిస్టర్. ఎమ్. ఎమ్. నాథన్.

భారతదేశ పద్ధినితులు

బికనీరు మహారాజుగారి యభిప్రాయము

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—మైత్రితో నూడుకొన్న పరిష్కారమును గోరుచో, బ్రిటన్ ఇండియా పరస్పరవిశ్వాసముతో నమ్మకముతో దృఢపరిశ్రమతో వ్యవహరించవలెనని బికనీరు మహారాజు భారతపరిశీలకులను గూర్చి రూటరు ప్రశ్నింపగ బిల్లింసన్, స్వపరిపాలనముగ జొరబడుచున్నంతటి భారతీయులు సమాన ప్రతిపత్తిని బడయుటకు దృఢచిత్తులై యున్నారని.

ఇట్టి కోరికకు కారణము బ్రిటిషువారిలో ఏర్పడిన సంబంధమే యనిరి. బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలు దాతృత్వమును చక్కగ గుర్తించినవారగుటచే భారతీయులు తమ కోరికను నెరవేర్చుటకు బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలు సహకరించి నమ్మియు ఇట్టి కోరికను గోరి రనిరి. సామ్రాజ్యాధిపత్యములకు భంగము లేకుండ న్యాయమును భారతీయుల ఆశయములకు భంగముగా కుండ వ్యవహారమును బ్రిటిషువారు చక్క-బెట్టికలరని భారతీయులు తెలుపుదురు. కాశ్యప్తముగ అనుభవమును పరిష్కారమును గావించుటకు ఇచ్చిన ప్రభుత్వ భూమ్యకాశములను తలక్రిందులు చేయుచున్నారని. రౌండుటేబిల్ సభ ఇచ్చిన ప్రభుత్వ యభిప్రాయము ప్రకారము ఫలింపుటకు సంసానాధీశ్వరులు తోడ్పడెదరనియు బ్రిటిషు ప్రజలను బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలను గూడ తోడ్పడవలెనని.

బాంబుల దౌర్జన్యమునకు విచారమును వెలిబుచ్చిరి. దీని నలన ఏవగింపు గల్గినవారందరను ఉత్తమత్రా నువ్వాద్యముతో నూడుకొన్న పరిష్కారము కాశ్యప్తముగ ఏర్పడునట్లు విశేషులకు భారతీయులు తోడ్పడుదురగాకయనిరి.

సప్తా జయకరు

సంధిరాయవారములు విఫలమగుట?

నెహ్రూ లండన్ కొడుకుల వైఖరియే

కారణమునుచున్నారు

(వైల్డెస్)

రంగ్, సెప్టెంబరు 2:—అనధికారీత్యా సప్తా జయకరుగార్లు పూనుకొన్న సంధి రాయవారములు విఫలమైనవనియు అందులకు నెహ్రూ లండన్ కొడుకుల వైఖరియే కారణమనియు వార్తా పత్రికలు ప్రకటించుచున్నవి.

నెహ్రూ లిద్దరినండి గాంధీగారికి సప్తా, జయకరు గార్లకు ఉత్తరమును దీసికొనిరట. ఈ ప్రయత్నములయందు విఫలమగుట సుష్ట వస్తువు. సప్తాజయకరు గార్లు కాన్ఫెడరేషన్ మును మున్సియలుకు పూనుకొనిరి. వీరి ప్రయత్నములు ఎంతమాత్రము ప్రభుత్వముతరపునగాదు. ప్రభుత్వమువారు గాంధీ నెహ్రూగార్లతో వీరు మాట్లాడుటకు మాత్రము అధికార ప్రయత్నమును ప్రభుత్వమువారు సాగిరి. అంత వరక ప్రభుత్వమువారి కీ విషయములో నున్న సంబంధము. ఈ

రాయవారములు విఫలమైనవనుటలే గనుక భూమ్యకాశమునో ఆశ్చర్యపడ నవసరములేదు. ఇటీవల కొద్దివారములయందీ కాన్ఫెడరేషన్ మునుపటి భారతీయులకు గూడ ఉత్సాహము తగ్గిపోయినది. యూరపియను సరకుల బహిష్కరణములో మాత్రము కాంగ్రెస్ విధానము విజయమును గాంచినది. దీనివలనగూడ నెహ్రూది భారతీయులకు సాహసకాన్ధము నష్టము గల్గెను.

రౌండుటేబిల్ సభాప్రయత్నములు

సాగుచునే యున్నవి

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—కాంగ్రెసు రాయవారములు అసంతృప్తికరములుగా ఏర్పడవచ్చునని డేలీ న్యూస్ పేపరు సభాప్రయత్నమును సాగుచునే యున్నది. కాంగ్రెసు నాయకులు తమ ప్రతినిధులను నియమించక పోయినను రౌండుటేబిల్ సభను సాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించు కొనిరట.

ఇండియాలో బ్రిటిషువ రకులు క్షీణించుట

(బీము సర్వీసు)

“డెయిలీ మెయిలు” ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్యను బూనవలెననుచున్నది

లండన్, సెప్టెంబరు 3:—ఇండియాలో బ్రిటిషువ రకులు తగ్గిపోవుటకు కారణము ఇండియాలో సమాధానమునకు రాకపోవుటయే లేక ఇండియాలో బ్రిటిషు అధికారులు కాంగ్రెసును అడంతుటకు కఠినచర్య నలంబించక పోవుటయేని ప్రశ్నించుచున్నారని ఫ్రీ ప్రెస్ లండన్ లోని డేలీ న్యూస్ పేపరు. రాచకీయవర్గములడిట్లు ప్రశ్నించుచున్నారట. దీనికంతకు తరుణోపాయము భారతకాయకులతో ఒడంబడికను జేసికొనుటయే యని కార్మికపక్షమువారు ఇతరపక్షము వారును డేలీ న్యూస్ పేపరు. టోరీలు లాయిడ్ బార్నికేటు వారును ఇండియాలో కఠినచర్యల నలంబించవలె ననుచున్నారు. దీనికి రీడింగ ప్రభుత్వ తగినవా డనుచున్నారు.

డెయిలీ మెయిలు

పత్రిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియాలో కఠినచర్యను అనలంబించవలెనని ప్రచారము నల్పుచున్నది. ఇండియాకు పోయినచి తన ప్రధానకార్యాలయమునకు బ్రిటిషువ రకులను బంపినలేఖను ప్రకటించి వ్యాఖ్యి చేయుచున్నది. వ రకులు తమ లాభమునకై తమ సెప్టెంబరు అక్టోబరు ఆర్డరులను రద్దుజేసి కొని కూర్చుండువారిని బ్రాంచి నీమిచ్చేయవలెనో తెలియజేస్తున్నది. వీలన ఈవ రకులు ప్రస్తుతము ఇండియాలో నున్న విప్లవకారుల యుద్ధమును భయపడుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి విశాళమున వీరు అనుసరింపలేక పోవుచున్నారు. నమ్మకము పోయినది. క్రిందటివారుముకంటే ఈవారము లంకామైదులో పనిలేని వారిసంఖ్య హెచ్చిపోయినది. 8000 పెరిగిపోయినది. మే 12 నుండి 18000 హెచ్చినది.

7-10-68

వనపర్తి సంస్థానపు వ్యాజ్యము

(విన్నటి తరువాయి)

ఇక సంస్థాన విషయము కొంత ముచ్చటింతుము. ఈసంస్థానేతరుల చాలకాలమునుండియు దళాధిపతులుగ నుండి అప్పటికప్పుటికి వై రాజుల కేసేనతో సహాయము చేయుచుండిరి. వీరికి స్వంతముగా నే కాల్వలములు, గుట్టములు, కలపు ఇతర 1000 ఎకండు కాల్వలములు 3000 చెయబడినవి. రెవ్యూలో ప్రతియేడు యేడము జరిగినపుడు 1000 అరబ్బీలను పంపెదమున్నపుడు సర్కారు వారు తమకు అక్కరలేదనియు అట్టి సహాయమును కృతజ్ఞతాపూర్వకమున లంకిరి పిమ్మట 1857 లో అల్లరి Mutiny జరిగినపుడు నైస్య సహాయము చేసి సర్కారువారి మొప్పును పొందిరి. మొదట మొదట వీరు కొంత నైస్యమును భరించుచు నాయకులుగానుండి వారి దేశములో న్యాయమును పోలించుచుండిరి. ఇప్పుడు కొద్ది ఫీజులను కూడా ఎవరూ చెయ్యచుండిరి. వీటి నన్నిటినిబట్టి చూడగా వీరు సామాన్యమైన జమీందారులు కారనియు (రాజులై తేనేమి జమీందారులై తేనేమి) వీరి సంస్థానము భిన్నము పెట్టి తగినది కాదనియు నామనస్సును తృప్తిపరుచుచున్నది. (46 I. A. 446 P. 459.)

లోక సామాన్యముగా వనపర్తి సంస్థానము కూడా భిన్నము పెట్టి తగిన ఆస్తియే అయియుండినయెడల ఎప్పుడో ఆ పేరు రూపుమానిపోయి ఉండును. (30 I. A. p. 190)

ఆగ్రజవారసత్వమునకును దాయాదివారసత్వమునకును గల భేదము చూపుటకు (48 I.A. P. 195 at p. 205) అభిన్నమైన ఆస్తివిషయములో ఆగ్రజవారసులకే అధికారము కలసరి చాడుక. (39 I.A. P. 85.)

కొద్దివారు:— వారసత్వము ఆచారమును బట్టి యుండును.

డాక్టరు సప్రూ:— (5. M. I.A. P. 169—17 A.L.J. P. 1077 at p. 188, 191, 193.—6M.I.A. P 186 at P. 188, 191, 193— అట్లు ఆచారములను అనుసరించుటలనుకొని సంస్థానము భిన్నముకాక యిన్నాళ్లు వర్తింపగలిగినది. కాబట్టి అభిన్నత ఎప్పుడున్నదో అప్పుడే ఆగ్రజవారసత్వముకూడ ఆచారముగా నుండును. ఇది ఆచారముకాదని నిరూపించుట ప్రతిపాదులకు కర్తవ్యము. లేనిపక్షమున సదరు ఆచారములను తమరి సమక్షముందు ఋజువు చేయించుట నాకు అవశ్యమై యున్నది. (23 I.A. P. 147, 157 & 158.)

అట్టియట్లా సర్వసాధారణమైన న్యాయమునకు విరుద్ధముగా నుండనోపడుకదా!

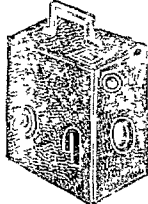
అజీమట్ అట్టియట్:— సంస్థానముయొక్క నిర్వచనము:— రాజవాసము, మాల్కీస్ షాద్ పెర్సన్స్ షాక్ సంస్థాన నిర్వచనము హాంకంటన్స్ అనాలిస్ Vol III P. 242 and P. 328 & 349 Phillips Land Tenures, Tagore Law Lectures 1874 at p.p. 102 to 105. కొన్ని రాజకీయ నిర్వహణక కారణములచేత 8 పల్లె గ్రామములు అడ్మినిస్ట్రేషనును పరాయివారి కిచ్చివెళ్లిన అభిన్నతను ఏలాటి హానియు లేదు. కాబట్టి ఆగ్రజ వారసత్వము అమలులో నున్నది. అందువలన తమరిని వేరుకొనున దేమనగా అభిన్నపు సంస్థానముతోపాటు ఆగ్రజులకే హక్కు కలదు. కాబట్టి మహారాజావారి కొడుకైనను కనిపడుట కాబట్టి వారసత్వపు హక్కులేదు. శ్రేష్ఠపుత్రునికే హక్కు కలదు. అట్లు ఆగ్రజులు వారసులు కారని తమరు తలచేపక్షంలో ఈ సంస్థానములోగల ఆచారములను గురించి తిరించునిదియైన సాక్షులను విచారించుకోవలెను.

Aitchisous treaties of the foreign Department p. 32

ప్రతివాది ఆర్. యస్. నాయకుగారు

కొద్దివారి యెదుట ఉండు కేసు పెద్దదనిన్ని, విస్తారమైన ఆస్తియొక్క వారసత్వమేకాక, హైదరాబాదులోగల మాన్యముల (crown grant) హక్కులను గనునించలయు ననిన్ని కొద్దివారు దయగా చూడవలసినదనిన్ని కొరచు తన తిర్కమును మొదలు పెట్టెను. సర్ తేజబహదూర్ వారు చాలా గౌరవనీయులైనను యీ కేసులో ఎక్కువగా పాఠబడి నిజమొకపరిస్థితులకు దూరమై యున్నారు.

వారు తనకీ డాదరిని రాజాహాల్ నుంచుట అసంభవము. నే నాతినిని సామాన్యపుత్రులుగా ఋజువు చేసెదను. సర్ తేజబహదూర్ గారు వనపర్తిని ఒకచిన్న రాష్ట్రమును చేసినారు. అది H. E. H. నైజాంగారి రాజ్యములో ఒకభాగముగా నేను ఋజువుచేసెదను. ఈ కేసులోని విషయములను ప్రకమముగా సర్ తేజబహదూర్ వారికి తెలియపరచక పోవడము న్ను అయిన బ్రిటిషు యండియా ప్రెసిడెన్సీలకు ఈదేశపు అతియట్ ప్రెసిడెన్సీలో కలంపులచేసెను చాలా పొరబడి యున్నారు. ఇదివరలో చాలాసార్లు హైకోర్టు జడ్జిలు పై

అనుభవమవసరములేదు

(శ్రేష్ఠము చిత్రములు తయారులై పూచి నవ్వలము)

వియోగ్రాఫ్ కెమీరా

వలన ఫోటోలుతీయుట సులభము, చౌక గూడనైయున్నది.

ప్రపంచముంతటినోడు కెమీరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమీరా చాలా చౌకయై యెవరినైనను సులభముగ నుపయోగించ దగియున్నది. 8 1/2 X 2 1/2 అంల కొలతగల ఫ్లేట్ ప్లే రిఫ్లెక్టరు చిత్రమును తీసిన సులభముగ తయారుచేయు వీలగును. ఈ మాదిరిలో శ్రేష్ఠమై కాన్వెన్యెన్స్ యున్నది సెల్సులుక్లింగ్ వట్టగులిగి, పూర్వభాగము, డ్రైఫ్ట్ లు, దానికి తగిన ద్రావకములు, వివరములు తెలుపు ప్రకమతో సహా పంపబడును. ధర రు 8/- ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములు ఇంగ్లీషులో జాపనెను.

P. L. Sharma, Aligarh (U. P.)

విధముగా రెండుపద్ధతులను కలపుట అపాయకరముని నోక్కి-ఎక్స్-జేంచి యున్నారు. హైదరాబాదు దేశములో రాజాగారు యిచ్చిన గ్రాంటుల నాగంటుల పొందిన వంశములోని వారందరి పోషణకొరకు ఇవ్వబడును. ఆవంశములో ఒకడు చనిపోయినచో వాని ఆస్తి రాజుకు చెందును. బ్రిటిష్ ఇండియాలో ప్రెసిడెన్సీగా వ్యవహరింపబడుట లేదు. వారి కనుకూలించు కొన్ని రాజ్యాంగ కారణములచే అమాధుస్వాములకే ఆహ్వానములను పూర్తిగా యిచ్చినారు. ఇట్టికేసులు ఇంతవరకు ఏ అతియట్ కొద్దిలోను రాలేదు. హైదరాబాదులో ఇట్టి అచారములను, న్యాయములను లేవు. వీరు బ్రిటిషు ఇండియాలోని పోలీసు ఆఫీసర్లు నేనానాయకుల పంటివారుకారు. అట్లు తలచుట అధర్వము. లేటు మహారాజాగారి పెద్దలు కొందరు H. E. H. నైజాంయిలాకాలో నుండిరి. వారి నైస్యములను, వారిపోషణయున్న H. E. H. నైజాం వారికి అయి ఉండెను ఇప్పటి మిలిటరీ ఆఫీసర్ల యొక్క పూర్వీకులకూడా వీరి వంశమునకు చెందినవారే అని ఋజువు కాగలదు.

1882 ఫసల్లో నీవ్యాజ్యము మొదలు పెట్టబడి మాప్రతి కక్షిదారులు అప్పటికప్పుటికి చేయు కుతర్కముల నింతవరకు సమాధానపెట్టి గెలిచితిమి. వారు మాప్రార్థనగా కేసు మొదలు పెట్టి యిప్పుడు నాయకులుగాను, కష్టముకట్టు సామంతరాజులుగాను లేరిరి.

అతియట్ కొద్ది కీకేసు విచారించు అధికారము లేదనిన్ని, వారు అతియట్ కొద్దియొక్క నిర్బంధాలకు బదులు కాజాల్సినన్ని చెప్పుచున్నారు. క్రిందికొద్దిలో విచారణ జరుగునపుడు కూడా ముగ్గురు నడిములున్నా ఇట్టి అసందర్భప్రలాపముల నెవ్వరు నాడగా నెఱుంగ మనిరి.

సప్రూగారు రక్కడక్కడి ముక్కలను కొన్నింటిని సహకూర్చి ఒక బెయ్యిలియకారమును తేల్చినారు, వాటిని విసంధి చేయుగా ఒకగొట్టై కనబడుచున్నది. ప్రతికక్షిదారులచే వ్రాతబడినట్టియు ఆసంప్రార్థమైనట్టియు ఒక పద్యకావ్యము నింతగా సప్రూగారు కొనియాడుచుండగా నది సరయొ ప్రమాదముని యెట్లు నమ్ముగలదుము? ఏ కాగితము మీద అది వ్రాయబడియున్నదో, అది ఆకాగితమున విలువనూడ చేయుదు. ఆకాగితమునకు తగినదియు కాదు అని దృఢముగా చెప్పగలను. క్రింది కొద్దిలో దీనిని వీరు హాజరుపరచక యీ కొద్దిలో దీనివిషయ మింతపట్టు పట్టుట అసమంజసము. నవాబు తిల్వత్ జంగ్ గారి ఉత్తరపుప్రకారం కేసు విచారణ అయినతర్వాత యీ కావ్యమును హాజరుపరిరి. సదరు నవాబు తిల్వత్ జంగ్ గారు కొద్ది ఆఫ్ వార్డుస్ అధికారి అయినను కక్షిదారుడు కాబట్టి యీపనిని చేయుట అధర్వము, అక్రమమును అగును.

రెండవది ఏమనగా:— ఎక్కువగా వ్రాయబడిన వాదాంశములందు వీరో ఒకమూలయీవంశావళి యున్నది. కాబట్టి కేసును పూర్తిగా విచారించినతర్వాత దీనివిషయము చర్చించుట కొద్దివారు కూడదనిరి. పరిస్థితు లిట్లుండగా ఆవంశావళిని ఒప్పుకొనుటకుగాని, ఒప్పుకొనకపోవుటకుగాని నాకు దానినకలు ఇవ్వక దానివిషయమై మాట్లాడుటకు అవకాశమివ్వవలెదలదు కాక అది కల్పితపద్యకావ్యముగాను, మహారాజా చనిపోవుటకు ఏవో కొన్ని దినములకుముందరనే విడికాగితములమీద వ్రాయబడియుండుటయు కారణములగుచున్నవి.

ఈవంశమునది పూర్వీకులు ప్రపంచమునంతయు గెలిచి ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముగా నేలినట్లుండుటచే ఆ కావ్యము అబద్ధము. అట్టి కావ్యములోని వంశావళియే ప్రబలప్రమాదమునో ఆ వనపర్తి సంస్థానేతరులే సకలజగద్రక్షకు లగుచున్నారకదా! సర్ తేజబహదూర్ గారు యీ వెంకటేశాస్త్రిని హోమరు మొదలగువారితో పోల్చుట ఎంతవరకు సరిపోవునో కొద్దివారికి తెలియకలదు. సర్ తేజబహదూర్ వారు సర్వశాస్త్రజ్ఞులైనను వారి ఉపమును ఈ విషయములో నోక తీరణ మూత్రము నేను సహించబాలకున్నాను. సర్కారు రికార్డుల ముందర, దస్తావేజులముందరను ఈ వంశావళి యేమాత్రమును నిలువబాలదు. స్తోత్రపాఠములచే జీవనముచేయు భట్రాజువంటి యీ కవియొక్క కృతిచే ఇంత పెద్ద సంస్థానపు విచారణ లేలవలసి యున్నయెడల యింతటి నైజాం రాజ్యము లో నీ వనపర్తి సంస్థాన విషయక ప్రమాదములు దొరకక పోయినదా? సర్ తేజ బహదూర్ వారు

ఇనాము! ఇనాము!! ఇనాము!!

నెల రోజులు మాత్రమే

కొంపులు చెక్కిన "లీనరు" రిప్ట గడియారము

టైంసు ఇనాముతో ధర రు. 15-0. తపాలాచార్జి ప్రత్యేకము

"లీనరు" కాదని రజువు

పరమ వారలకు రు. 10

ఇనాము ఇవ్వబడును. శ్రీలు

పురుషులు మణిబిభక్షకులందు

ధరించ తగిన గొప్ప భూమ

గము. గొప్ప పనివారలచే ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడి

నది. కొద్ది గడియారములే గలవు. తదగము పోగొట్టుకొనకుడు.

వెడెలాక్ అందు కంపెనీ, పాల్కు-టౌను, నుద్రాను.

వంశావళిలో 15 తరములకు చూపియున్నారు. అప్పట్లో వారి కేదైన ఆస్తియుండెనా? ఏ డెనిమిడతరములనుండియే ఆస్తి యొక్క వివరము కనుపించుచున్నదే. అదియుకాక 1223 H అనగా నాల్గు తరములకు ముందరనే మొదటి Sanad గ్రాంటు యిచ్చినట్లు రజువు అకనపుడు సప్రూగారు 15 తరముల వారిని వర్ణించి ఎంతకొనియాడిన ఏమిప్రయోజనము? శ్రీరామ కృష్ణారెడ్డిగారిని పెద్దమంటరి గార్డియను అని సప్రూగారు పెద్దవిషయముగా తలచినారు. కాని యిట్టి విషయములలో తండ్రి ఒక గార్డియనును హిందూలా ప్రకారము నియమింప లేదు. ఇదపక్షములవారికిని కొద్ది ఆఫ్ వార్డుస్ గార్డియనుగా H. E. H. నైజాంవారు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. అటువంటి (సర్కారు) ఉత్తరపు పుట్టియున్నపుడు కొద్దివారి ఎరుకయు సమ్మతియు లేక మైడ్లు ఇద్దరుకాని వారితరపున గార్డియనులు కాని ఏ వ్యవహారమును చేయ సమర్థులు కారు. అన్యులసాక్ష్యమును కొనబట్టె నియమింపబడిన కమిషనరు రామకృష్ణారెడ్డిగారి సాక్ష్యమును తీసికొనుట! అధర్వము, అక్రమము, అది కొద్దిలో పనికిరాదు. వ్యవహారధర్మమునకు ఇది విరుద్ధము కదా.

సప్రూగారు రాజారామదేవరావు విషయమై సతీపుడైన తన అన్నను ఎదుర్కొన నైస్యముచాలని రాజారామదేవరావును తన అన్న మరణాంతరం బాలవితంతువును, చిన్నిపాపను ఎదుర్కొనగలిగినంతసాహసమును అన్యాయమును కల్గి నదిగదా! అని అన్నందుకుగాను ఆర్. యస్. నాయకుగారు "రాజారామదేవరావు 15 ఏండ్ల అనాధుడు. మద్రాసులో బంధువులు, స్నేహితులు, స్వగ్రామములు ఎవరును లేని కళాకాలలో చదువుకొనుచుండుటచే హైదరాబాదులో ఏమి జరుగుచున్నదో తనకు ఎట్లు తెలియును? అని జవాబుగా చెప్పి అతడు తనయన్న చనిపోయినమాట విన్నతోడనే హైదరాబాదుకు వచ్చి తనహక్కును స్థాపించుకొనుట, సరకుహక్కును కొద్ది ఆఫ్ వార్డుస్ వారు అంగీకరించుటయు సంభవించెను. నిజానీతి విచారించగా రామదేవరావుకు బంధుసహాయము లేదు. కృష్ణదేవరావుకు వారిమామగారు రయిన ముసగాలరాజాగారి బంధు సహాయము కలదు కదా. శ్రీ నాయకుగారు కడకు బహుత్తముగా నిట్లనిరి. అన్ని సంబంధములను బానిసల విడ్డపాపల మొదలు సంతకించు H. E. H. నైజాంగారి రాజనీతి Policy యీ రాజకుమారునిపై కొంత ప్రసరింపకుండునా? అనాదిండియు పరంపరగావచ్చుహక్కు అధికారములను హిందూలా ప్రకారం ప్రతివాది కొరచున్నాడు. దీనికి తన తండ్రియొక్క యిష్టముగాని కొరికలుగాని అడ్డము రానేరవు.

అందులో మరీముఖ్యమైనదేమనగా అతియట్ ఆస్తి సర్కారు ఆస్తి కాబట్టి దానికి పై నుదాహరించిన రీతిగా ఒకరి యిష్టము కాని కొరికకాని అడ్డము రాకూడదు. ఇదియే యీరాజ్యముంద నీతియై యున్నది. సప్రూగారు నోక్కి-ఎక్స్-జేంచిన న్యాయమైన ఆస్తిపంపకము అన్యాయమే కాని న్యాయము కాదు. వనపర్తి సంస్థానమునకు సొల్ల ఒకటికి 8 లక్షల ఆదాయము : చ్చును. మద్రాసురాజధానిలోని అంత ఆస్తియు 4 లేక 5 లక్షలు చేయును. ఇదంతయు కాక అనామతుగా 60 లక్షలు గలవు. ఇంత ఆస్తిని పెట్టుకొని రామదేవరావుకు 17 లక్షలు ఇచ్చి యుండుట సప్రూగారు తలచిన న్యాయము. ఇంక నెవరికే ఏయేర్పాటు ఎట్లు చేయబడినను ఇంతకంటె అన్యాయముగా ఉండదుకదా? (సశేషము)

మహాత్మాగాంధీ-ఇర్విన్ ప్రభువు

ఏకసంఖ్యలైన ఇద్దరు ధీశాలులు
పార్లమెంటుసభ్యులగు విల్ఫ్రీడ్ వెల్లెగుగారు కేనాల్స్ పత్రికలో నిట్లు వ్రాసిరి:—
భారతదేశములో ఏప్పుడు విచిత్రమైన నాటక మొకటి జరుగుచున్నది. ఈ కథాకలాపమున కంతకును ఇద్దరు పురుషులు ప్రధానపాత్రధారులై యున్నారు. వీరియొక్క ప్రత్యేక ప్రతిభనుబట్టియే వారికే ప్రాధాన్యము కలిగినది. ప్రపంచములో నిదనరకన్నదును జరిగియుండని ఘోరసంఘర్షణము నందు వీరిద్దరును సమానకక్షులై ప్రపంచచరిత్రచుందు చిరస్మరణీయులై వెలయగలరు. వారిద్దరును అన్యేషించు విషయమొక్కటియే. విధివైపరీత్యంబున ఇర్విన్ ప్రభువును గాంధీమహాత్ముడు ప్రతికర్తులవలె వర్తించుటనైన వారైరి. వారిద్దరును ఏకమనస్తత్వము కలవారు. వారి కార్యపథానములు భిన్నమయినను వారిసంకల్పాభిప్రాయము లొక్కటియే. ఒకరియొద్ద దింకొకరికిగల గౌరవాతిశయము నిర్మలమైనది.
ప్రపంచమున్నంతకాలమును గాంధీజీ యుత్తమపురుషుడుగా పరిగణింపబడగలడు.
ఇర్విన్ ప్రభువుయొక్క చరిత్రను బాగుగా పరిశీలించగా భారతదేశపు వైస్రాయిల పరంపరలో ఇర్విన్ ప్రభువే ప్రత్యేకమాడని నాకు తోచుచున్నది. భారతదేశ కల్లోలములనుండి రాజకీయనాకును భద్రముగా నడిపించుట కాతడొక్కడే సమర్థుడు. బాల్విన్ గారు ఇంగ్లాండుదేశపు ప్రధానమంత్రిగా నుండిన దినములందు బాల్విన్ గారు చేసిన గొప్ప కార్యములలో నొకటి ఇర్విన్ ప్రభువును ఇండియాదేశపు వైస్రాయిగా నియమించుటయే యని రాబోవు తరములవారు సంస్మరించగలరు.
గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వములన భారతదేశము నేడు దౌర్జన్యరహితమైన కాననధికార్తమును జనసామాన్యములలెదింపుచున్నది. చిరకాలము సాధకముచేసి అసభ్యజ్ఞానమును సంపాదించిన పిదప యీయొద్దమును ఇచ్చట ప్రారంభించబడినది. ప్రజలకు చిరకాలమునుండి యీయొద్దముతత్వము బోధింపబడి యుండెను. భారతీయుల దృష్టితో పరిశీలించిన యెడల యీ యొద్దమును అత్యద్భుతముగా భరించుచున్నది. ఇప్పుటికే దేశములోని ప్రభుత్వము అరికట్టబడి సంభించియున్నది. సాంఘిక విషయములలోను వాణిజ్యపరీక్షలయందును కృతవర్తములు తలకొందులైయున్నవి. దిగుమతి వ్యాపారము చల్లబడినది. గత సంవత్సరము జూన్ నెలలో మన దేశమునుండి భారతదేశమునకు దిగుమతియై యుండిన సరుకు విలువలో యీ సంవత్సరము జూన్ నెలలో నూటికి 20 వంతు తగ్గినది.
ఈ విధముగా సాంఘిక విప్లవము కొనసాగించుట చాల విరుద్ధముగా నుచు పరితమగా ను కన్పించుక మానదు. కత్తులు కఠారులులేని భారతీయులు కేవలము అహింసాధర్మబద్ధులై బహిష్కారకర్తలై నవలంబించి సాయుధ విప్లవమునకన్న నెక్కుడు విజయమును నెక్కుడు కార్యములను భారతీయులు సాధించుచున్నారు. ఇటువంటి దెబ్బలకు ఎటువంటి సామ్రాజ్యమైనను తాళగలదు.
ఇర్విన్ ప్రభువుకన్న తక్కువ ధీసంపన్ను డింకొక్క వైస్రాయిగా నున్న యెడల సమాధానమున కవకాశము లేకట్లే. వ్యవహారములను వివేచింప జేసియుండెడి వాడే. కాని, యీ వైస్రాయిగారు భారతీయుల కోరికలను బాగుగా గుర్తించగలిగి గాంధీగారి తత్వమును బాగుగా గ్రహించగలిగిరి. గాంధీజీ యొద్దమునున్న ఇంతటి వైపరీత్యములు దేశములో జరిగినను ఇన్నివిధముల వ్యవహారము లన్నియు తాగుమతైనను గత జూన్ నెల 9 తేదీన వైస్రాయిగారు భారత కాననసభలో నొసంగియుండిన యుపన్యాసము కాంతభావముతో శ్లాఘ్యమై యున్నది. ఆయుపన్యాసము గాంధీమహాత్ముని అహింసాధర్మ ప్రసంగములవలె నున్నది. గాంధీతత్వమునే యనుసరించి గాంధీగారికి వైస్రాయి ప్రత్యక్షతర హిచ్చిగట్టుగా ఆయుపన్యాసము కన్పట్టుచున్నది. ఆయుపన్యాసము నేనాభావముతో ద్వేషపరహితమై గంభీర భావణమై యున్నది. ఆయుపన్యాసమును జూచి జేయిలులో నన్న గాంధీమహాత్ముడే సంతోషించియుండగలడు.
నేక సంవత్సరములలో గాంధీగారిని గూర్చి గల గౌరవభావముతో వైస్రాయిగారు ప్రస్తావించిరి. గాంధీగారికిగల ప్రభావంబులను ప్రాబల్యమును కొనియాడిరి. గవర్నమెంటువారికిని కాననధికార్తాధ్యక్షములలో పనిచేయువారి కి కలుగుచున్న సంఘర్షణనువందు నిరపరాధులైనవారు గాడ అపాయములను పొందుట అనివార్యమని వైస్రాయిగారు తీర్చి. ఆరీతిగా నిరపరాధులు బాధల పాలై యుండినయెడల ఆరీతిగా విషయములు తాను చాలా చింతాక్రాంతుడననుచున్ననని వైస్రాయిగారు చెప్పిరి.

సీమ వెండ్ సామూనులకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ

మహాకృష్ణాక్షరంగు జ్యాయెలరీ అండ్ డైమండు మర్చంట్సు, బెజనాడ.

ఆయుపన్యాసములోని యీ క్రిందివాక్యములను ఉదాహరించెదను:—
ప్రస్తుత సమస్యపరిష్కారమున కొక్కటే మార్గము కలదు. భారతీయులు ఆంగ్లేయులు కలిసి ఆ పరిష్కార మార్గమును ఆన్వేషించవలెను. కాని యీ ఆన్వేషణ్య సమాలోచనమునకై పరస్పరవిశ్వాసము కావలసియున్నది. పరస్పరవిశ్వాసమునది భగవంతుని మహత్వముననే ఆవిర్భవించగలదని చాలమంది తలంచెదరు. అట్టి అద్భుతకార్యములను భగవల్లీలాద్భుతములును యీ యుగములో సంభవించవలయుట వీలులేదు. కాని భారతదేశములో కేవలము అధ్యాత్మిక శక్తివల్లనే కనివిని యెరుగని మహాత్కార్యములు సాధింపబడుచున్నవి. కాబట్టి రెండుదేశములవారికిని ఆన్వేషణ్యవిశ్వాసము పొసగించగల్గిన యెడల వింధ్యపర్వతము లడ్డు తగినను తొలగించగలము.
గాంధీజీయును ఇర్విన్ ప్రభువును సర్వస్వతంత్రముగా సంప్రదించి వ్యవహారములు పరిష్కరించుటకు వీలున్నయెడల వారు త్వరలోనే దీనిని పరిష్కరించియుందురు. కాని వారిద్దరికిని మధ్య బ్రటిషు ప్రజాభిప్రాయము క్రోధపూరితమై అడ్డుతగులుచున్నది. భారతదేశ విషయములలో బ్రటిషు ప్రజలకు అత్యల్పవిజ్ఞానము కలదు.
అందువల్లనే, గాంధీ విప్లవనాయకుని వలెను, ఇర్విన్ ప్రభువు బంధిఖానాల యధికారివలెను వర్తించుననినవారైరి.
ఇంతకన్న విషాదకరమైన పరిస్థితి యింకొకటి యుండబోదు. వీరిద్దరికిగల సంఘర్షణమునకు అంతర్యామినియై యొక సమాన సంకల్పము పనిచేయుచున్నది. ఇరుపక్షములలోను సమాధానమును రావలెనుననియే ఇరువురును కోరుచున్నారు.
గాంధీజీనిగూర్చియు ఆయన యొద్దమునును గూర్చియు తృణీకారభావముతో మాట్లాడుట యీదేశములో పరిపాటియైనదికాని గాంధీజీనిగూర్చి ఇర్విన్ ప్రభువు బాగుగా గ్రహించియే యున్నాడు.
బ్రటిషువారిలో చాలమందికి గాంధీ ప్రభావము పొడుపు కథవలె నుండును. అది వారికి అగమ్యగోచరమైయున్నది. ఒక నాడొక బ్రటిషురాజకీయశీత్ర మాట్లాడుచు—
“గాంధీయొక్క ఆకారమును, కటివస్త్రమును, రాట్నమును విదేశీయులతో ఆయన చేసిరి. సంభాషణలను ఎల్లించి చెప్పి గాంధీని లాఘవము చేయుచుండెను. గాంధీయొక్క ప్రభావము గోరంతలు కొండలకుల చేయబడుచున్నవనియు ఆయన యొద్దమును చిరస్థాయిగా నుండజాలదనియు ఆ పెద్దమనిషి యుద్దేశమై యుండెను. అట్టి ఎద్దనలు పైకి సరిగా కన్పించినను గాంధీ తత్వమును సరిగా బోధపరచజాలవు.”
గాంధీ కటివస్త్రమున కొక పెద్ద గాధ యున్నది. ఆయన రాట్నమునకుడ పెద్ద అంతరార్థమున్నది. అన్నియు భావసంకల్పమైన చిహ్నములు. ఆయన జీవయాత్ర పూర్తిగా విశిష్టమైనదై యీ విషయము లన్నియు ప్రాముఖ్యము బడయగలవు.
ప్రపంచచరిత్రలో నూతనయుగము
ఒకమానవుని మహత్తు ఎందులో ఇమిడియున్నదో నిరూపించుట కష్టముకాని ఉన్నతపదవిని, విహిక సౌఖ్యమును విశ్వరూపాభిముఖ పరిత్యజించి తన సర్వకాలమును సర్వశక్తిని జాతీయోద్ధరణమునకై వినియోగించువాడు అత్యుత్తమ మహత్తును గడించెనని చెప్పకతప్పదు. ఇట్టి ఆత్మార్పణము గాంధీ చేయగల్గుటవల్లనే ఆయన మహాత్ముడై యుత్తమపురుషులతో సాటిగా పరిగణింపబడుచున్నాడు.
గాంధీయొక్క యొద్దమునునుగూర్చి మనమేమి తలంచి ననుసరి కాని ఆయన సత్త్వగ్రహ మారంభించిన మార్చి 12 తేదీ ప్రపంచచరిత్రలో నూతన యుగారంభమై శ్రీలక్ష్మరముగా వెలయగలదు. భారతదేశ చరిత్రలో నూతన దశ కిది యారంభము. సాంఘికవిప్లవము నూతనమార్గము ననుసరించి క్రొత్తధర్మమాత్రమును బోధించుట కిది శుభదినము.
గాంధీగారి సత్త్వగ్రహయాత్రకు విఘ్నము కలిగెను. కాని దేశములోని యొద్దమును కింకను అతిదేనాయకడు. ఆయన గతించినను యీ యొద్దమును కాయనయే నాయకుడు. ఆయన యొద్దమును జనుప్రదమై దేశము కాంతించినయెడల అందులకు సంకల్పించెడివారిలో ఇర్విన్ ప్రభువుగారే ప్రథమము.

శాసనసభ ఎన్నికలు

పశ్చిమగోదావరి

ఇవటూరి చెన్నమల్లికార్జున్ అభ్యర్థి
ఒటరు మహాశయులకు విన్నపము
అయ్యా,
ఎన్నిక సమయ ముసన్నమగుచున్నది. కాంగ్రెసు అజ్ఞానబద్ధులై ఓటియకండవలెనను వారు వందనీయులు. వారి యభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగా నాకు ఓటుచేయుమని నేను ప్రార్థనజాలను. కాని రంగస్థలము బొచ్చి ఓటు చేయదలచు కొన్న విశ్రుజకు తమ ఓటును సద్వినియోగము చేయుమని నాప్రార్థన. సద్వినియోగమునగా నెద్దో ప్రజాక్షేమమును కోరి ప్రజాక్షేమముల సారసి, ప్రజల ఆజ్ఞను శిరసావహించి, ప్రజల హృదయవాంఛలకు కానరూపముగ మార్పవలసినదిగ, నిష్కపటముగను, నిర్లక్ష్యముగను, ప్రభుత్వమునకు తెలియజెప్పవలసినదిగను, అది సద్వినియోగ మనబడునని చెప్ప సాహసించుచున్నాను. కాననసభకు ప్రజలప్రతినిధిగ బోల్చి స్వీయ లాభాప్రేతుడై, పేరు ప్రతిష్ఠలకును, ఉద్యోగహోదాలకును, కాంక్షించువాడు న్యాయముగ తన ధర్మమును నిర్వహించజాలడు గాన అట్టివానికి ఓటిచ్చిన త్రాచుట పాలుపోసినట్లు గును. మనదేశము అనేక యిక్కట్లకు లోనై యున్నది. అందు రైతుబిడ్డడు, కష్టించి దేశములకును, నిదేశీయులకును అన్నపానాదులు సమకూర్చి భావసంకల్ప బలమన్నాడు. మాతృభూమి ఏటేట గర్భము చాల్చి ఫలవంతమగుచున్నది. కాని అపంట ఏగంగబాలమగుచున్నదో తెలియకపోవచ్చును. పంటపండించిన రైతుమట్టుకు అడ్డూపాలగుచున్న మాట వాస్తవము. రైతుదూరబాధ లొలకుట అవలంబించవలసిన కార్యక్రమము తీవ్రమైయున్నది. 1. భూమిపై అదనపు పన్నుపతకండునట్లు మాత్రమే నాక యిప్పటికే భారమై రయితును పీడించుచున్న పన్ను తగ్గించవలసియున్నది. 2. రయితును యింజనీరింగు, రివెన్యూపోలీసు ఉద్యోగియుల ఆక్రమపు యాలిబాధల నుండి తప్పించుటకు ప్రయత్నించవలసియున్నది. 3. రయితు సంఘములను దేశమునంతటను నెలకొల్పి జలసత్తర సుఖగట్లుచేసి, ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారే కమిటీనివేదికపు సారాంశములకు వ్యతిరేకముగ ప్రభుత్వమువారు అదనపుపన్ను విధించుటకు సాహసించుచో అట్టినమయమున రయితునకుగల సర్వకర్తులను ఏకోమ్ముఖము చేసి అదనపుపన్ను విధించుకై ప్రభుత్వమునకు రద్దగవరకును తీవ్రముగ దౌర్జన్యరాహిత్యపన్నుల నిరాకరణ పద్ధతిని పోరాడుటకు గాను తయారు చేయుట. ఆనమయము వచ్చినపుడు నేను వెనదీయక ముందంజవేసి సర్వసిద్ధమగుట నావిధి. ఇదిగాక ఖాళీకోజులలో చేరినెంద పనియొడుగుట్లు ప్రజాసమాహునకునాను తోడు పరిశ్రమలను నెలకొల్పి లివటకు తిండి, కట్టుటకు గుడ్డ ఉంచుట కిట్లు, వ్యాధిగ్రస్తుడైన చో వైద్య సహాయము మొదలగు అత్యవసర సదుపాయములను యీ గడ్డకు పుట్టిన బిడ్డల కందరికిని తక్కువగాకుండ సమకూరునట్లు చేయుట అత్యవసరము. రాజకీయకు గమరయొక మాట, రాజీమాలు సాగుచున్నవి గాని, కాంగ్రెసు మహోద్యమము పండుకళ్ళవరకు తెంపవలయుననియే, ప్రభుత్వము పారాశించుచున్నట్లు, అఖిల భారత కాంగ్రెసు పెర్మింగుకమిటీని, హిందూదేశ మండలటను, అంటరానిది, ఖట్టరానిది, అపవదరానిది అని నిషేధించుట బట్టి, ప్రభుత్వపు సుదౌష్ట్యానువై నట్లగుపడుచున్నది. పెద్దలందరూ బండిఖానాలమందు బంధితులై యున్నారు. ఇది తగనిపనియని ప్రభుత్వమునకు తెలియజెప్పట ప్రజలకు అత్యవసరము. కాననసభలకు వీరినిగాని అసలు పంపుట మానచో సరి. తేనియెడల కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకముగ నిలచి కాననసభలకు బోయి, కాంగ్రెసుకు ఒరోధముగ ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయుట అనుచితమని వచ్చు. మీవాడ నగుటచే మీ వోటు నాకీయడని కోరుచున్నాను.
(ప్రకటన) ఇట్లు విన్నవించు,
ఇవటూరి చెన్నమల్లికార్జున్.

మధ్యరాష్ట్రములు

నాల్గవనియంతయగు డి. కె. మెహతాగారి అరెస్టు జబ్బులు, సెప్టెంబరు 1:—నాల్గవనియంతయగు డి. కె. మెహతాగారు అరెస్టుచేయబడిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

యుద్ధసంఘసభ్యుని అరెస్టు

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 1:—మధ్యరాష్ట్రములు (మరాఠీ) యుద్ధసంఘసభ్యులైన దం.గె.గారిని క్రి. ప్రా. కో. 10 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. జామీన్ విడుదల నిరాకరించి నందున జైలుబంధిలో నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

జరిమానా

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 1:—మూలతీర్థయితో గాడిక రు. 50 జరిమానావిధించి విడుదలచేసిరి. తాదేసతిగారు జరిమానా చెల్లించుటకు నిరాకరించుచు, ఎవరైన తనకొరకై చెల్లించినయెడల అట్టివాడు దేశద్రోహులనై ఎక్కాజించెను. పోలీసులు విచారణ సమయమున గుర్తులు చేరకుండ జాగ్రత్త పడిరి గాని, ఒక గొప్పగుంపు ప్రాంతం నందున పోలీసులు లాఠీ ప్రయోగము చేసిరి. గుంపులో కొందరు రాళ్లువేసిరి. కాని, తెలివిగలిగి ప్రవర్తించినందున విభేదతలు విపర్యాసములు సంభవించలేదు. (ఆ. ప్రె.)

18 మంది వలంటీర్స్ అరెస్టు

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 1:—విదేశీ, స్వదేశీ మద్యకాలల పేకటెంగు సందర్భమున నన్న 18 మంది వలంటీర్స్ అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వము పోలీసుల నెక్కువ చేయుటకు

కారణములు-వ్యయము ప్రజలదే

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 1:—మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు కాంగ్రెసు ఉద్యమమును గూర్చి ప్రకటన గావించుచు, పలుకాపుల దౌర్జన్యము ప్రవర్తనను మునున్న దని హెచ్చరించుచున్నారు. కాననోల్లంఘనోద్యమమున పాల్గొనువారు కావించు ప్రచారములను ప్రజలలో హింసాత్మక పరివర్తనము న్యక్తమగుచున్నది. ఇందులను, జనపదుల ఖర్చుచేసినే మర్యాద తహతీనందున, అమరావతి మండలమున కొన్ని గ్రామములలో ను అదనపు పోలీసుల తేవులవలసి వచ్చినది. కొంతమంది లింపులు ఫలమిచ్చినను, బీటలు మండలమున దౌర్జన్యము మాసిపోలేదని ఇటీవలి కార్యక్రమము తెలుపకయే తెలుపుచున్నది. అవాగరికులను జనపదులలో చిన్న పోలీసు దళమువైబడి దౌర్జన్యము సరిపెరి, ఇరువురు ప్రాంతములు కోల్పోవలసివచ్చెను. పలువురు దెబ్బలు తగిలెను. రాయపురములో క్రేకపూరితమైన జనము మార్పు చేయబడుచున్న కొందరు వైదీలు జైలుకు పోకుండ మార్గము నాటంకపరచెను. పోలీసులపై రాళ్లురువ్వరి. వారిని చివరకు బంధనయోగముననే చెదరగొట్టవలసినవైనను, ఖూరై సాగరమున నిర్మిత్తముగా పోవుచున్న రైలుపై రాళ్లురువ్వరి కిటికీలను ధ్వంసము గావించిరి. రైల్వే వేదికనుండి పోలీసులు జనులను చచ్చిన వెడలగొట్టినో స్వప్రత్యక్షమై యుండెడిది. ప్రభుత్వమువారి ఆదేశములతో దొంగతనము చేసిన కొందరిని అరెస్టుచేసి జైలుకు కొంపోపుమండల చాందాపురమున గంపులు పోలీసులపై రాళ్లురువ్వరి. చాందా మండలము నవోరా గ్రామములో పోలీసులు ఆక్రమముగా తహతుచేయబడిన కల్లుకై సోదాలు చేయుచుండగా పోలీసులను, ఎన్ఫైజ్ యంత్రములను పేగావని గ్రామములు కట్టిరి. జబ్బుల్పూరు మండలమున కాంగ్రెసు ప్రచారకుల ప్రాత్యహముతో గవర్నమెంటు నీటిపాడుల చెరువుగట్టును తెగగొట్టుటకు ప్రయత్నము జరిగెను. దీనిని గుర్తెరిగి విఫలపరచి యుండనివో ప్రాతాహము గాక చుట్టుపట్ల గ్రామముల కార్మికనష్టముగూడ భారముగా నుండియుండును. ఇతర రాష్ట్రముల వార్తలనుబట్టిగూడ ప్రభుత్వపు ఆస్తిని నాశముచేయుటకు ప్రభుత్వోద్యోగులపై దౌర్జన్యము సలుపుటకును ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు తెలియపడు. కాన ప్రభుత్వమువారిప్పటికే పోలీసుదళము సభికును చేసియున్నారు. ఏ ప్రదేశమున గాని ప్రజలు అదనపు పోలీసును వినియోగించవలసి అవశ్యకత తెచ్చునో వ్యయము వారేభరింపవలసియుండునని ప్రభుత్వము స్పష్టపరచుచున్నది కాననబట్టి ప్రజలెల్లము హింసాత్మక వాతావరణమును పారద్రోలుచు, ఉద్యమదురుగాక యని ప్రభుత్వము కోరుచున్నది. తాత్కాలిక దేశమున పలు ఉద్యోగస్థులు ఇరువారులందును ద్వేషమును కల్గొట్టును. దీని వలన కల్లనష్టము దానికి బాధ్యులైనవారి వైసేగాక ఏమి యొగగి ఎల్ల ప్రజలపై పడగలను. (ఆ. ప్రె.)

కోబ్రాపాలిష్

వలన వీలైనంత త్వరితములో ప్రశస్తమైన మెంటు గుండగలదు

కోబ్రామెంటు చాలకాలముండి నులభముగ నుపయోగించవలెను. ఇది చర్మమునకు మిగల శ్రేష్ఠమైనది.

పాదరక్షలకు నూతన జీవము నిచ్చును

COBRA
BOOT CREAMS

నలుపు, గోధుమవర్ణము, తెలుపురంగు లో చేయబడినది

Agents: ఎల్.ఎస్.ఆర్. కో, వ.ద్రాసు.

వంజాబు

ప్రిన్సిపాలు దానుగారికి శిక్ష

లాహోరు, సెప్టెంబరు 1:—ప్రజాసేవాసమితిసభ్యులును కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులును ప్రిన్సిపాలు చానీత్ దానుగారికి రాజద్రోహకేసునకు 1 సం. ఖైదును క్రిమినలు సమరణచట్టము 17 (2) క్రింద 5 నెలలు ఖైదు, రు. 50 జరిమానాయును విధించిరి. జరిమానా చెల్లించనివో మరియొక నెల ఖైదు, బోర్డు నిలు జైలులో విచారణ జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

వంజాబు పదియవనియంత అరెస్టు

లాహోరు, సెప్టెంబరు 1:—వంజాబు యుద్ధసంఘమునకు పదియవ నియంతయగు చానుచంద్ర శేయున్ గారు నిన్న రాత్రి బహిరంగసభలో నుపసన్నింపుచుండగా అరెస్టు చేసిరి. సభ్యులెల్లరును వారివెంట బడి “విప్లవము వర్ణిల్లుగ” యని కేక లిడుచుండిరి. పోలీసులు లాఠీలతో నీరేపి బడి పెక్కుమందికి గాయములు గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

విద్యార్థిసంఘాధ్యక్షునకు 1 సం॥ శిక్ష

లాహోరు, సెప్టెంబరు 1:—వంజాబు విద్యార్థిసంఘాధ్యక్షులగు శేఖర్ సింగుగారు అమృతసరముందు లాహోరునందు గావించిన విరు ఉపన్యాసములగునా సత్ప్రవర్తనకై ఖైదు 10000 జామీన్ కోరబడిరి. దీని నిరాకరణవలన, 1 సం॥ విడికైదు విధించబడిరి. సింగుగారిని “బి” తరగతిలో చేర్చిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

దండియాత్ర ఫిల్ము

బ్రోచ్ సత్యాగ్రహనాయకునికి శిక్ష

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—బ్రోచ్ జిల్లా సత్యాగ్రహనాయకులుగానున్న శ్రీయుత బాలకృష్ణపురణిగారికి మహాత్ముని దండియాత్రఫిల్మును ప్రదర్శించినందున నేరముక్రింద రు. 201 ల జరిమానా విధింపబడినది. జరిమానా యియకపోయినవో 3 నెల విడికైదు సమభరింపవలయును. కాని నిజమునకు, ఆయన నేరము చేసెనని చెప్పబడిన కోజాన ఆయన శ్రీయుత చందాలాల్ గారిని చూచుటకై ఎరవాడకు వెళ్ళియుండిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

వాలాద్ లో అరెస్టులు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—వాలాద్ లో స్పెషల్ రెవిన్యూఆఫీసుగారు నిన్న విరుగురు రైతులను అరెస్టు చేసిరి తెలియచున్నది. ఒకరైతు ఇంటితలుపును గొడ్డలితో పగుల గొట్టిరి. ప్రభాతఫేరీ ఉత్సవములోని వాలంటీర్స్ మగ్గునకు వరి యిద్దరు రైతులును బాటిపాలలో అరెస్టుచేయబడిరి. అరెస్టుయినవారిలో ఆరుగరిని బాడ్గాలికి తీసికొని వెళ్ళిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయిలో మిల్లులు

మూసివేయుట

60,000 మంది పనివాండ్లకు పని లేకుండపోవుట బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—నేడు మరి ఆరు మిల్లులు మూసివేయబడినవి. మొత్తముమీద ఇప్పటికి పని మాగొన్న మిల్లుల సంఖ్య 24. ఇందుమూలమున 60,000 మంది పనివాండ్లకు పనిలేకుండపోయినది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి నాయకుల

కేసునివారణ

నాయకులపట్ల కార్పరేషనువారి సానుభూతి

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—శ్రీమతి హంసా మెహతా మున్నగు బొంబాయి వార్ కాన్సిల్ సభ్యుల కేసు విచారణ నేడు ఆరంభమయినది. ఒక్క ఎరూంజాగారు తప్ప తక్కినవారందరూ కేసు విచారణలో పాల్గొనుటకు నిరాకరించిరి. ఎరూంజాగారు మాత్రము ప్రతివాదము చెట్టుకొనిరి. శ్రీయుత మెహతాల్ దేకాయుగారు వారి తరపున వాదించిరి. క్రాసు పరీక్షలో గవర్నమెంటు సాక్షి ఎరూంజాగారిపై నోటీసు అడలు జరుపబడలేదని ఒప్పుకొనిరి.

కేసు మంగళవారమునాటికి వాయిదా వేయబడినది. డాక్టర్ జీ.ప.రాజ్ మెహతా (హంసా మెహతాగారి భర్త) సర్ లాలాభాయి క్యామల్దాస్ గార్లు ప్రతిపక్షముగా వచ్చియుండిరి.

కార్పరేషను సానుభూతి

బొంబాయి కాంగ్రెసు నాయకుల అరెస్టుల విషయమున తమ అసమ్మతిని తెలియజేయుచు బొంబాయి కార్పరేషనువారు నేటికి సభాకార్యక్రమమును నిలిపివేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

అరెస్టుయిన మిల్లుపనివాండ్లపై కేసు

మిల్లుపనివాండ్లగూడ పోలీసువారిపై

కేసు తేనుండుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—దొమ్మి జరిపి రను కేసునకై అరెస్టు చేయబడిన ముగ్గురు మిల్లుపనివాండ్లను నేడ కోర్టువారి యెదుటకు గొనిరాబడిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వాళ్ జామీనుపై విడుదల చేయుట కంగీకరించిరి.

నిన్న పోలీసువారి లాఠీదెబ్బల మూలమున గాయపడిన మిల్లుపనివాండ్లు పోలీసు ఉద్యోగులపై కంప్లయింట్లు దాఖలు చేసిన రని ప్రీ ప్రెస్ వారికి తెలియుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

రైల్వేపనివారల ప్రతినిధులు రైల్వేబోర్డుసభ్యునితో సంప్రతించుట

సిక్రా, సెప్టెంబరు 1:—పనిచేయు గంటలకు విడాకు సమయముల నిర్ణయించుచు ఇండియన్ రైల్వేపట్టుమునక గావించబడిన సవరణల ననుసరించి ప్రకటించబడు నిబంధనల విషయమై రైల్వేపనివారల ఫెడరేషను ప్రతినిధులు రైల్వే బోర్డుసభ్యులకు ఏ. ఎం. హేముగురిని సందర్శించిరి. పనివారల తరపున వి. వి. గిరి, యస్. గురుస్వామి, జె. కె. చల్లెడ్డి, డి. జి. కేలు గార్లు రాయ బారము గుర్తొల్లి ఫెడరేషను వారు తయారు చేసిన మెమోరాండమును సమర్పించిరి. ఈ విషయములను గురించి హేముగురు ప్రతినిధులతో కొంతకాలము చూట్టాడి నిబంధనలను తయారుచేయునప్పుడు పనివారలకోరికలు శ్రద్ధతో పరిశీలించబడునని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్డెయిట్ స్ట్రాక్చర్ కార్మికసభవారి

తీర్మానములు

వెల్లిగడ్డ, సెప్టెంబరు 1:—డాక్టర్ పి. వరదరాజులు నాయకులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైన కార్డెయిట్ స్ట్రాక్చర్ కార్మికల సమావేశము ముగిసినది. సభవారు చాతీర్మానములు నామోదించిరి. స్ట్రాక్చర్ పనివాండ్ల ప్రాచిడెంట్ ఫండ్ పద్ధతి శీర్షరచనకు గవర్నమెంటువారి సభినందించు నోక తీర్మానము చేయబడినది. యూనియన్ వారి ఆకర్షణములను నివారించుటకై వెంటనే గవర్నమెంటువారు పూనుకొనవలయు ననియు ప్రాచిడెంటు ఫండు పద్ధతి రైల్వే మున్నగు సంస్థలగూడ వర్తింపజేయవలయు ననియు గూడ తీర్మానింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

సూరతుమండలమున భూమి శిస్తు

సూరతు, సెప్టెంబరు 1:—ఎవరెవరికి భూములు జప్తుచేయబడినవి ప్రభుత్వము పూర్వము తెలియజేయబడినో, వాళ్ మరల భూమి శిస్తు చెల్లింపుదని మరలి నోటీసులు కర్తవ్యవారు జారీచేసిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

కేంద్ర బ్యాంకింగు విచారణసంఘము

కలకత్తాయందలి జనపనార వర్తకమును గూర్చి సాక్ష్యము

మూరకపు బ్యాంకుల సమర్థత

పూనా, సెప్టెంబరు 1—కేంద్ర బ్యాంకింగు విచారణ సంఘమువారు నేడు సమావేశమై జి. కె. ఎ. ఎల్. ఇన్స్టిట్యూట్ గార్లను కలకత్తా మరకపు బ్యాంకులపరిమియొక్క ప్రతినిధి పరీక్షించెను. వంగదేశమందలిజనపనారవర్తియగుగూర్చి ప్రశ్నలు చూచి వేయబడిన. జనపనారను నిలవజేయుటకు వలయు నవ కాళిములు ప్రస్తుతిము కలకత్తాలో తప్పకవగనన్నవనియు, నందు చేబొంబాయునందలి సూరీగోగల ప్రతిపాకలవలెన కలకత్తా లోకూడ పెద్ద గిడ్డంగులను నిర్మింపవలయుననియు సాక్షులు యాభ్యుదయిరి. అట్లానరించినచో, ప్రస్తుతిము కన్నడ లాభకర మును పరిస్థితులలో ఎర్తకులు తమ సామగ్రిని యమ్మగలుగుట యూ, యీ కారణము కారకై మరకపుబ్యాంకులు జనపనార వర్తకులకు మంచి ధనసహాయమును గావించుటయు జరుగగలవు. మంగరాష్ట్రమునందలి వివిధ ప్రాంతములలో స్థానిక మరాఠులు జనపనార వర్తకమును చక్కగనే కొనసాగించుచుండిరినియు వ్యవసాయదారునితో సన్నిహితసంబంధమును ప్రదర్శించుచు పనిని వారు నిర్వహించుచుండిరియు, యిట్టి పనిని ముస్లామీ తమలగు బ్యాంకులు గావించినరనియు సాక్షు లభిప్రాయపడిరి.

నూతనపరిశ్రమలు

నూతన పరిశ్రమలకు ధనసహాయమును గావించుటను గూర్చి ప్రశ్నింపగా, సరియగు పద్ధతులపైని సాపింపబడి, జయ ప్రదమగు సమయానికి వసూల మొనంగుచో నెట్టి పరిశ్రమకై వడు ధనలోపము కలుగనేరదని టిక్కగాయ బదు లొసంగిరి. భవనాధారధనమును బట్టి, ప్రశ్నకములను ఎర్తక బ్యాంకు లజుగాని బొర్రాకామిక బ్యాంకులకు గాని మరకపు బ్యాంకులకు అనుమతముగ లేవు. మంచి పేరును, తగు మూతము వర్తకపద్ధతులను కలిగియుండిన ఎర్తకు లకు మరకపు బ్యాంకులనుండి ప్రస్తుతిము ఎగుమతి, దిగుమతి భర్తకములకు వలయు ధనసహాయము పూర్తిగా లభించుచుం డెను. మరకపు కేల్లను గూర్చి లాము నుడువదగిన దేమియును లేదని సాక్షులు లెక్కిరి. ఈ వ్యవహారములో పోటీ యుండు చుచే రే డ్లెవుడును ఎకము దప్పిపోవు.

కలకత్తా నమితివారి సూచనలు

సామగ్రిల కొనంగబడు రెయిల్వే రేషీదులు యా సామ గ్రిలకు హక్కును నిరూపించునవిగా పరిగణింపబడవలయునని కలకత్తా నమితివారు నూచించిరి. దస్తావేజులలో నూచింప బడిన సామానుల విషయములో వానిని ఎకపరచుకొను హక్కు సామాజికాదులకు కాసనపూర్వకముగా నొసంగవలయు నని వారు తోరిరి. కంపెనీల చట్టముక్రింద రిజిస్టరీ చేయబడినట్టియు లేక మూలధనము చెల్లింపబడి యున్నట్టియు నగు కంపెనీ లకే 'బ్యాంకు' అనుపేరు వర్తింపవలయునని వారభిప్రాయ పడిరి. మరియు, బ్యాంకింగు నిధి, ఎర్తకనిధినుండి ప్రశ్నకంప బడవలయును. ఏయేక తరగతి బ్యాంకులయొక్కగాని వ్యవ హారములకు పరిమితి నేర్పరచు విషయములో, కాసనముల వా రుమాదింపరు. విదేశబ్యాంకులు ఇండియాలో వ్యవహారము ప్రారంభించునపు డని లై సెన్సుకు పొందవలయు నజుటను తా మాతేసింపరుగాని, చట్టము నా బ్యాంకు లనుసరించుచుండు చరకు యాలై సెన్సును రద్దుపరుపగూడ దనుటయే వారివరకు. బ్యాంకులయొక్క పటుత్వమునుగూర్చి యా న్యాయముగా గావించు నిందలనుగూర్చి చెప్పించుచు, అభిప్రాయ ప్రకటనా స్వాతంత్ర్యమును తగ్గించునట్టి కా సనములను తామామె డింపమనియు, కాని, ఆ న్యాయ మైనట్టియు, మార్కెట్ ప్రైవేట్ యు విమర్శనల విషయములో నింకనూ నెక్కు డు తీవ్రముగా చర్యదీసికొనుట కనిసరమును మార్గముల నన్నే ట్టియెటను తా మామెడించెదమనియు, సాక్షులు లెక్కిరి. అట్లకపు బ్యాంకులయొక్క ధనపటుత్వమునుగూర్చి విమర్శించుచు, ఇండియాయొక్క విదేశీయ ఎర్తకమునకు వలయు ధనము నొసంగుటకు వానికి కావలసినంత యువకాశము లున్నవని వాక్షులు నుడిచిరి. జాయింటుస్టాక్ బ్యాంకులకు ప్రస్తుతిమొరగు చున్న స్థాకర్యముల నింకను యెడగుటను నూతన స్థాకర్యముల నేర్పరచుటను ముక్కుగాను ప్రతిఘటించిరి. ఏలనన కేంద్రధ కాభికారము గల సంస్థను నెలకొల్పిన మొదట ఇంజీరియతో

LACTOGEN

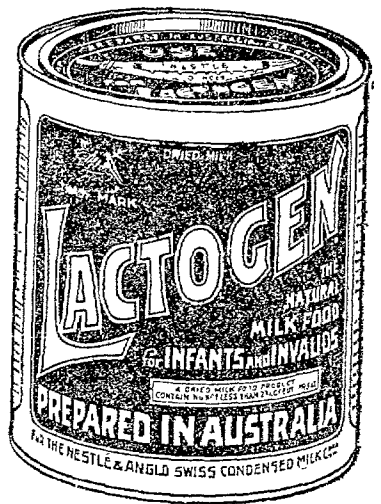

తల్లిపాలకు తుల్యముగ నుండునటుల మార్ప బడిన అప్పటపు ఆవుపాలే, "లాక్టోజెన్". తల్లిపాలవలెనే ఇదియును అంత సులభముగ జీర్ణము కాగలిగినదియు శిశువులకు వారి పుట్టుకనుండి ఎక్కువ నమ్మకముతో ఇవ్వతగినదియు అగును.

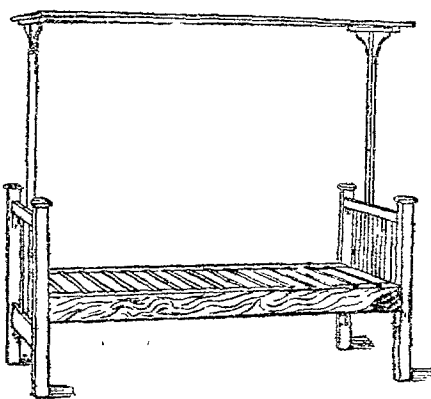
ప్రాణాధారవస్తువగు విటమిన్ను "లాక్టోజెన్"లో అపరిమితముగా స్వాభావికముగానే కలిగియుండుటయే గాక, ముఖ్యముగా విటమిన్ "డి" (Vitamin "D") యధేష్టముగా కలిగియున్నది.

పిల్లలను అందఱులుగా చేసెడి, "లాక్టోజెన్" మీ శిశువున కిచ్చినట్లైన మీ బిడ్డ యితరులకంటె మేలి మిగ నుండును.

శిశువును గురించిన ఒక రమ్యమైన చిన్న పుస్తకమునకు, "నెస్టెల్స్", "తనాలుపెట్టె 180, మద్రాసు"కు వ్రాయుడు. ఒకపుస్తకము ఉచితముగా పంపబడును.

పునస్సంధాన, వివాహపు మంచములు

మన పెండ్లికొమార్తెలు, పెండ్లికొమారులు కొద్దిలో, అందముగ నుండు మంచములనే కోరుదురు. మావాటికి నదరు రెండును గలవు.

గొప్ప పనితనము—దో మతెరకు తగిలించుకొనుట వలయు చట్టములు సహా గలిగి, జీవితకాలమునకు మించియుండ గలవు. అన్ని భాగములు యంత్రసహాయముచే తయారుచేయబడి, విడదీయ గలిగియున్నవి. విడిభాగములు దొరకగలవు.

వెలలో ప్యాకింగ్ మోతమాతీల మినహాయింపుయొందున్నది. 3 నెలలలో తయారుచేయబడినది.

	6 $\frac{1}{2}$ అ. X 2 $\frac{1}{2}$ అ.)	6 $\frac{1}{2}$ అ. X 3 అ.)	6 $\frac{1}{2}$ అ. X 4 అ.)	
		2 $\frac{1}{2}$ అ. వెడల్పు	3 అ. వెడల్పు	4 అ. వెడల్పు
కోక్ ఫ్రేమ్	...	ర. 24	ర. 27	ర. 32
టోక్ ఫ్రేమ్	...	" 22	" 24	" 28
పోర్టుఫ్రేమ్	...	" 18	" 20	" 25

వ్యాకింగ్ ఛార్జీ రూ 1-4-0.

నిబంధనలు. ధరలో సగము సాముకు అర్హులవెంటు, మిగతదానిని వి. పీ.గా బంపబడు రైల్వేరేషను అందుకొనునపుడు కలిపించవలయును.

THE STANDARD FURNITURE Co., Ltd.
Kallai, South Malabar.

బ్యాంకునకు ప్రశ్నకస్థాకర్యముల నొసంగుట సరికానేరదు. అపు డా బ్యాంకు గావించునెవరేయే లేదాయె.

రహస్యసమాధానములు

మరకపు బ్యాంకులకును హైందవ బ్యాంకులకును గల సంబంధమునుగూర్చియు భీమాకంపెనీలకును మరకపుబ్యాంకులకును గల సంబంధమునుగూర్చియు కేయబడిన ప్రశ్నలకు బహి

రంగముగా సమాధానముల నొసంగ సాకులు నిరాకరించిరి. రహస్యముగా వానికి సమాధానముల నొసంగదమనిరి. అయినను విరోపియును హైందవ నిరీక్షణములనుండి చెరియొక మువ్వరు సభ్యులును సమావేశమయి భీమాకంపెనీలలో నేని మిక్కిలి సుస్థిరమయినవో నిర్ణయింపవలయునను అన్యభూరి సూచనను సాక్షు లామెడించిరి. (అ. ప్రె.)

వ్యవసాయము

కాకినాడలో ఖద్దరు హాకింగు

స్త్రీలును, విద్యార్థులును పాల్గొనుట
కాకినాడ, 1-9-30:—కాకినాడ కాశీ విద్యార్థులు
నాల్గవారముల నుంచి ప్రతి శేటలోను ఖద్దరు హాకింగు చేయు
చున్నారు. నిన్నటిరోజున స్త్రీలుకూడా యిందు పాల్గొని
ప్రజలను ఆనందపరచుట జేసిరి. జరిగిన నెలలో అమ్మిన ఖద్దరు
ఖరీదు:—

మొదటివారము	200	రూపాయలు
2 వ వారము	175	,,
3 వ వారము	150	,,
4 వ వారము	300	,,
	775	రూ.

ఇంకా విశేషముగా హాకింగు జరుపుటకు విద్యార్థులు
ప్రయత్నించుచున్నారు. విద్యార్థులు కాశీజీలు మానటకు
సంసిద్ధులు కాకపోయినను నిర్వాహకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో
కొనసాగించుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రసిద్ధి న్యాయవాది మరణము

సెప్టెంబరు 1:—మాయూరిలో ప్రసిద్ధి న్యాయవాదియు
గొప్ప భూస్వామియు నగు ఎన్. శేషచార్యులవారు మూడు
రోజుల క్రింద పరమపదము తొందిరిని తెలుపుట కెంతయు చిం
తించుచున్నాను. 40 సంవత్సరముల క్రింద వీరు చెంగల్పట్టు
జిల్లానుండి యిచ్చటికి వచ్చి విశేషధన యశస్సుల నాజ్ఞించి
గొప్పభూస్వామి యయ్యెను. న్యాయవాదవృత్తి చాలించినవాడి
గా ప్రజాహిత సంఘములో పనిచేయుచు కాలము గడుపుచుం
డిరి. వీరు కొన్నాళ్లు యూనియన్ బోర్డు పంచాయితీ కోర్టుల
ప్రెసిడెంటుగాను ఆడవిపంచాయితీలోను పనిచేసిరి. ఏ పని
లోనైనను నిష్పక్షపాతముగాను నిర్భయముగానూ తన అభి
ప్రాయము వెల్లడించుచు యెల్లరకు ప్రతిపాత్రలై యుండిరి. వీరు
గొప్ప సంఘ సంస్కారాభిలాషులు. తన కొమార్తెలకు అగ్ల వున్నత విద్య నభ్యసించజేసెను.
వారు యిప్పుడు ఉన్నత ప్రభుత్వోద్యోగములను బడసియు
న్నారు. మాతనముగా జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటులు నెలకొల్పబడి
నప్పుడు వీరు స్కూలు పుస్తకభాండాగారమునకు రూ 500
ల విరాళము నొసంగిరి. వీరిజ్ఞాపకార్థము తే 29వనా హోమ్స్కులం
మునివేయబడిన. ఆసాంప్రము న్యాయవాది సంఘమువారి
తరపున హోమ్స్కులంలో పౌరసభ జరుపబడిన. ఆచార్యుల
వారి చిరస్మృతి హోమ్స్కులం శ్రీయుత వెన్నెలగంటివెంకటరమణయ్య
గారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆచార్యులవారి జీవితమును గురించి
పురప్రజలు మూట్టాడిరి. వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని
తెలుపుతీర్మానము లంపబడిన. వీరిమరణమువలన న్యాయవాద
సంఘమువారు ప్రయమితుని, పురవాసులు ప్రసిద్ధమైన పాఠ
ని గోల్పోయిరిని చెప్పట అతిశయోక్తిగా నేరదు. పరమేశ్వరు
డు వీరి ఆత్మకు కాంతి నొసగుగాక!

పాబ్ కో రంగులు

అన్ని పనులకు

సర్వసిద్ధముగ నున్నవి.

వివరములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—

ఎల్లక్ మాన్స్ ఏకకన్

చైను అండ్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ., లిమిటెడ్.

25, ఎర్రబాయిచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

తెలి—వీరకక్, నెం. 1 తెలిఫోన్ నెం. 8553.

నాయకుల శిక్షలు

ఆంధ్ర దేశములో హఠాత్తులు

కాకినాడ

అగ్రస్తుకాబడిన దేశీయ నాయకుల గౌరవాగ్రం ఈనాడు
మున పురమునందంతయు సంపూర్ణ హఠాత్తులు జరుపబడిన.
కాశీ విద్యార్థులు నిన్న ఊరిలో విదేశీవస్త్రములను ప్రాస
చేసి కాశీజీ సమీపమున దహనము కావించిరి. పురమునందంత
యు పుత్రహిమ మెండుగా నున్నది.

పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మ.

* * * * *

భీమవరం

యావద్భారత జాతీయకార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యు
లగు పండిత మదనమోహన మాలవ్య, విశ్వభాయి పటేల్,
డాక్టరు అన్నాసాగర్ ఇత్యాదులను అరెస్టుచేసి శిక్షించినందుకు,
అయిదవమున కనుపరచుచు యీపురపర్వతుల కొట్టుకు మూసి
వేసి హద్దలుచేసిరి. (ఓ. వి.)

* * * * *

చీరాల

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యు
లగు పండిత మదనమోహన మాలవ్య, విశ్వభాయి పటేల్,
డాక్టరు అన్నాసాగర్ మొదలుగాగల పదిమంది నాయకుల అరెస్టు
లవార్లు ప్రాంతకాలముననే పురమంతయు వ్యాపించెను. వెం
టనే దుకాణములన్నియు మూయబడిన. సంధిరాయభారము
లు జరుగుచున్న యీ సమయములో ముఖ్యనాయకులను గవ
ర్నమెంటువారు అరెస్టుచేయుట ప్రజలలో నూతన ఆందోళ
నము కలగజేసినది. (ఓ. వి.)

* * * * *

అత్తిలి

మేము 29-8-1930 సం॥ తేదీని రాజమండ్రినుంచి
అత్తిలి గ్రామం ఒక పనిమీద వెడలితిని. భారత కాంగ్రెసు
సభ్యులు డాక్టరు అన్నాసాగర్ పండిత మాలవ్య విశ్వభాయి పటే
లు మున్నగువారిని డిల్లీలో అరెస్టుచేసిన వార్త యిరోజున
12 గంటలకు తెలియగానే యిచ్చట ప్రజలలో చాలా సంచల
ము కల్గినది. వెంటనే అన్ని దుకాణములు మూసివేయబడిన.
గుర్రపుబండ్లు వగైరాలు రాకపోకలుకూడా ఆగిపోయినవి. భీమ
వరంనుంచి వుదయం 9 గం. ప్యాసెంజరు బండిలో అత్తిలి
గ్రామంలో మి॥ రా॥ రా॥ శ్రీ దేవ గాను గుల నాశక్తి
రావు సోమంచి వెంకటరత్నం
వార్మాశి ఆంజనేయులుగారు, శ్రీ పట్టా మంగమ్మగారు
మున్నవచ్చిరి. ఇక్కడ నాయంత్రిం 3-4 గంటలకు గొప్ప
బహిరంగసభ జరిగెను. ఆ సభలో వైవాదము శ్రీల తరపు
న పట్టా మంగమ్మగారు మున్నే దేశపరిణీతులను గురించి మాట్లా
డిరి. ఈ సభ జరుగుచుండగా 7-8 వారీలు భటులుమున్న
వచ్చిరి. ఏమీ చేయలేదు. సభ జయప్రదముగా జరిగినది. ఎవరు
దారిని వారు వెళ్లిపోయిరి. మంగమ్మగారు వెళ్తున్నయింట్లో బస
చేసిరి. వీరు యిక్కడనుంచి ది 3-9-30 తేదీని నిడదవోలు
వెళ్లెదరు.

మేడిచర్ల అమ్మన్న,

నందుల వెంకట్రామయ్య,

* * * * *

గుడివాడ

శ్రీశ్రీ నగరమున నిర్బంధింపబడి శిక్షింపబడిన నాయకుల
ఎడల దమకు గల గౌరవమును వ్యక్తపరచుటకుగాను, నిన్నటి
దినము స్థానికబోర్డు ఉన్నతపాఠశాల విద్యార్థులలో నశేఖరు
స్కూలుకుబోయి మరల బయటకు వచ్చివేసిరి. మామూలు ప్ర
కారము విద్యార్థులు స్కూలుకు బోయి గాని, స్కూలువేళకు
కొంచెము ముందుగా కొందరు విద్యార్థులు హఠాత్తులు నేర్పా
టుచేసి లోపలనున్నవారిని గూడ బయట పెట్టుటకు ప్రోత్స
హించిరి. వెంటనే కొద్దిమంది తప్ప విద్యార్థులెల్లరును స్కూ
లును ఖాళీచేసిరి. స్కూలులో గల దాదాపు ఆరువందల మంది
విద్యార్థులలోను, ఉదయమున కుమారు నలువదిమంది మాత్రము
దమ తమ క్లాసు గదులలో నుండిరి. మధ్యాహ్నమున కొందరు
పోలీసువారు వచ్చి స్కూలు ఆవరణయందు చాలనేపు వేచి
యుండిరి. సాయంకాలము హాజరయిన విద్యార్థుల సంఖ్య
కొంచెము హెచ్చుక నుండెనని తెలియుచున్నది.

స్వాములవారు

శ్రీశ్రీ రానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు యిచ్చటి శ్రీ
వీరాంజనేయ స్వామివారి ఆలయావరణయందు దాదాపు రెం
డు మాసములనుండియు 'అధ్యాత్మికమాయము'ను గూర్చి
యుపన్యాసముల నొసగుచున్నారు. వీరు మైసూరు ప్రాంతము
లవారు. వీరు చాతుర్యార్థుల నిచ్చట గడచుచున్నారు. వీరి
పాండిత్యము అపారమై శ్రోతల విస్మయము గావించుచున్నది.

వీరికి వేదములును పర్వశాస్త్రములును శరతలామలకములై యు
న్నట్లుగన్నట్లుచున్నవి. వీరభిక్షుకు పదిరూపాయలును, ఉప
దేశమునకు రెండు రూపాయలును గునుముగ నిర్ణయింప,
బడినవి. (స్వ. విలేఖరి.)

దివితాలూకా

దివితాలూకాలో నింతివరకు వానచినుకు పడలేదు.
రోహిణీకార్తికా నెండలెల్లందునో యల్లే యిప్పుడు గూడ
నెండలు తీవ్రముగానున్నవి. మొక్కజొన్న, కాయజొన్న,
జిలమ, వేలుపెనగ, మిరపముళ్లు మున్నగునవి నీరులేక మలముల
మాడిపోవుచున్నవి. భూమిమీద బచ్చనిపరకలేకుండ బోయి
నది. పశువులకు దినుటకు మేతయు ద్రాగుటకు నీరు దొరుకుట
లేదు. త్రాగుటకు నీరులేక ప్రజలు మిక్కిలి కష్టపడుచు
న్నారు. వాననిమిత్తము ప్రజలు గ్రామదేవతలకు మొక్కు
కొనుచున్నారు. దివితాలూకాలోని పెద్దగ్రామములవారు
వోట్లనిచ్చుచుదేశముతో లేరు.

కోగంటి దుర్గామల్లి కాళ్ళగూపు

అట్లూరి వేంకట్రామయ్య

ప్రకృతి

కార్యసానము బెడవాడ

ఇది ఆరోగ్యవిషయ మగు ఆంధ్రమాసపత్రిక. 1930
సెప్టెంబరు నెలలో వెలువడిన 12 వ సంపుటము 2 వ సంచిక
నందుకొంటిమి. సాలు చందా 3 రూపాయలు. ఇది ప్రకృతి
చికిత్సావిధానమును వివరించును.

మధ్యమునిదాన

10/3 ఫోజిల్లింగు, మాతుఫిగా (బొంబాయి)

1930 సెప్టెంబరు నెలలో వెలువడిన మూడవ సంపు
టము 5 వ సంచిక నందుకొంటిమి. ఇది మధ్యసిద్ధాంతమునకు
సంబంధించిన ఆంగ్లమాసపత్రిక. సాలుచందా మూడు రూపా
యలు. మేనేజింగు ఎడిటరు టి. వి. కృష్ణ
స్వామిరావుగారు. (తెలిగ్రాఫు మాస్టర్)

సింహళమున భారతీయులు

హక్కు నసతులనుగూర్చి

ఇండియాప్రభుత్వమునకు వేడికోరి

కొళంజా, సెప్టెంబరు 1:—నిన్నటిదినము భారతీయు
ల సమష్టి సభయొకటి జరుపబడిన. సింహళ ప్రభుత్వమువారు
నిరనివాస మేర్పరచుకొనదలచు భారతీయులకు తగిన పసతు
లొసగుట లేదనియు ఉద్యోగుల నియామకపు పట్టున పురము
లందును వోలల మండలములందును పూర్వమే తగిన బ్రతుకా
నేయుట లేదనియు తోలయజహనులును సింహళులును భార
తీయులకు వోలు హక్కులనుగూర్చి కేవలము ప్రతికూలరని
యు, కావున ఇండియాప్రభుత్వము త్వరపడి భారతీయుల హ
క్కుల పోషింపవలయుననియు తీర్మానించిరి. గతయెన్నికలం
దు భారతీయులు పదియవసాలుగా నుండిరి. ఇప్పుడెక్కువ
కావలసియుండగా తగినవి భయపడవై యున్నది. భారతీయు
లను రిజిష్టరుచేయుట కేవలము ప్రతికూలర హక్కుగతమై యు
న్నది. రిజిష్టరులు సెప్టె 11 వ తేదీతో సిద్ధమైపోవును. కావున
వైస్రాయిగా రీజోపుగానే చర్యను గైకొని పూర్వముకన్న
ను భారతీయులస్థితి అధ్యాన్నము గాకుండునట్లు ఎర్రింతురు
గాక. (ఆ. వె.)

నోటీసు

ప్రతికలను పంపగోరువారును, చందాలను పంపి
దలచినవారును, ప్రకటనలను ప్రకటింపగోరువారును
"మేనేజరు ఆంధ్రప్రతిక" అని పంపవలెను. ప్రతికలో
ప్రచురించుటకు వ్యాసములను వార్తలను క్షుభ
వారు "ఎడిటరు, ఆంధ్రప్రతిక" అని పంపవలెను. అంతియకాని, వ్యక్తుల పేర్లతో పంపవలదని.
ప్రార్థన. ఇందువలన అనవసరముగు ఆలస్యము జరిగి
నట్లము గలుగుచుండును. పాఠకు లీనంగతిని గమ
నింప ప్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు

సౌత్ ఇండియన్ జనరల్ ఎస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్. The South Indian General Assurance Co., Ltd.

హెడ్డాఫీసు:—7, 8 మెక్లీన్ పిలి, మద్రాసు.

ఇది కేవలము హైందవ జాతీయసంస్థయే

లైఫ్ ఇన్ సూరెన్సుకు వలయు సౌకర్యము లన్నిటిని నొసంగగలదు.

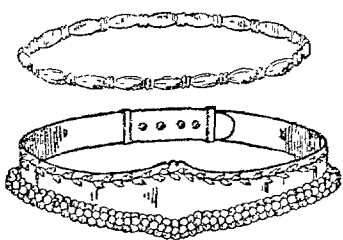
కావలెను: మంచి సామర్థ్యము గలిగి, చుటుకుగ పనిచేయు ఏజంట్లు, ఆంధ్రదేశములో మాకేజంట్లు లేనట్టి స్థలములలో పనిచేయుటకు కావలెను.

పూర్తివివరములకొరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—

మేనేజింగ్ ఏజంట్లు: **కె. సి. పాండరె అండు కో.**

1930 సంవత్సరమునకుగాను కొత్తరకములుగా తయారుచేసిన

ఆభరణములు

నాణ్యమైన, వెండిసామానులు
వస్తుకమయిన సవరపు బంగారు నగలు
రాళ్లు చెక్కిన ఆభరణములు
మేలైన

సీమకమలములు

ఎల్లపుడును మావర్ణ దొరకును.

లేనిది ఆగర్లమీద తయారుచేసి పంపబడును. ధరల జాబితా కేటలాగును నేడే వ్రాయును.

వసుమర్తి. కన్నయ్య శెట్టి అండు నెం. 10 నుబ్బరాయనాయకమ్ పండు, చై నాబజారులోడు మద్రాసు.

డబ్బీ 0-6-0 తామర తైలము 12-కి 3-8-0

రాజారాణి గుర్తు గల తామరతైలము క్రిమినాశకము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. పెక్కిండ్లనుండి యున్న తామర, తీట, ఏనుగగజ్జి, శోభి, పొడలు మొదలగువానిని రెండేపూతలతో నిర్మూలముచేసి చర్మమును శుభ్రపరచును. దీనిని చర్మముపై రాచిన మంట యుండదు. చర్మము నలు పెక్కదు, పుండుపడదు.

బొంబాయి **అమృతాంజనం డిపో,** మద్రాసు.

“ఉచితభీమా”

సగటున రు. 9-8-0 మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన **29** పాలసీదారుల వారసులకు ఒక్కొక్కరికి రు. 500 ల చొప్పున ఇప్పటికి ఇచ్చినది

రు 14,500 లు

వైపద్ధతిలో చేరువారికి దాక్టరుపరీక్ష లేదు. కాని, ఆరోగ్యదశలో ఉండి, 55 సంవత్సరముల వయస్సుకు మించ రాదు. నెల 1-కి ఒకరూపాయచొప్పున చెల్లించవలసినది పలకెండు సంవత్సరములు మాత్రమే. ప్రవేశదశము రు. 5-8-0 యి. వీరలకు కడు అనుకూలము. పూర్తి వివరములకు హెడ్డాఫీసునకుగాని, లేక సమీపముందుండు బ్రాంచికిగాని వ్రాయవలయును.

స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జెనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్డాఫీసు:—23, సెకండులైనుబీచి, మద్రాసు.

N. B.—వై పద్ధతిలో చనిపోయిన పాలసీదారుల వారసులకు ప్రతి ఒక్కరికి రు. 500 లు కాని, లేక సగముమొత్త మయినను ఇచ్చినదియు, మరియు, మద్రాసు కలెక్టరుగారి ఆధిప్తాయానుసారముగ స్టాంపు ఆక్సు ననుసరించి పాలసీ జారీ చేయుకంపెనీ మరెయికిలేదు.

నెల 1-కి రు. 40 ల జీతముపైనను లేక కమీషనుపద్ధతిపైనను పనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలెను. వివరములకు హెడ్డాఫీసుకు వ్రాయవలెను.

చేతిపనుల వర్తక రహస్యబోధిని
50 రూపాయలు నుంచి 500 రూపాయల వరకు నెలకు సంపాదించవచ్చును.
ఈ పుస్తకములో అనేక విధములైన, సబ్బు దినుసులు, నెంట్లు, అత్తరు, చెంట్లుకలు పెరగడమునకు తైలములు, హేరాయిల్స్, పప్పు మొంటు, వార్మిన్, వర్ణములు, లక్క కోపులు, పన్నీరు, మర్బత్తు, ఎర్రబడ్డ వాటర్, మైనపువత్తులు, కర్పూరం, పొడి, తేహ్నము, అద్దు, మంచుగడ్డ, సిరాదినుసులు, తైలము, మాత్రలు, గిల్లయిచ్చేదిగము, చాయవేయవిధ మొదలగు అనేక చేతి పుస్తకము, రంగులు, వేసలయిన్, మొ పనులు యంత్రసంబంధ తైలము, కస్తూరి, బాణసంచా, ము నభిలషింపక నులభము రొట్టి, బిస్కెట్లు, ఐస్ క్రీము, గలాభదాయప్రదముగ తయారుచేయు పీలుపడగల పరిశ్రమ లుబకము, బూబ్ పాలిష్, రుచేయు పీలుపడగల పరిశ్రమ లుబకము, ఓనువాలర్, లు 220 యిందు వ్రాయబడియు లేన, అగ్నిపుల్లులు, న్నవి. ధనికు డయ్యెను.

పుస్తకము 1 కి నెల రు. 1.
పోస్టు ఖర్చులు వేరే.
మహారాజ పుస్తకశాల,
12, అరుణాచల మొదలివీధి, మద్రాసు.

Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd.
Head Office:-Bangalore City.
The Pioneer Life Office of a Premier Indian State Offering Generous Policy Contracts at the Lowest Cost.
Wanted District Agents in all unrepresented areas.
Write for Agency terms & other particulars:
V. RANGASAMY Esq.,
B.A.B.L., F.C.I.,
General Secretary, & Legal Adviser,
Bangalore
Messrs. P. K. RAU & Sons, Ltd.
Chief Agents, Madras Presidency &c.
24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, MADRAS
Phone:—2190

లోకప్రసిద్ధిపొందిన
మదరాసు ముక్కుపొడి
గాటు కమ్మదనం నువాసన అన్నిటిలో ఈదా కానిది. దర నెం 1. ఏకే 1-కి 4-0-0. నెం 2. 8-4-0. (120 గులం)
ఆర్. ఎస్. సుగంధ ముక్కుపొడి
కాటిల్స్ షెజ్ 1-కి 2-4-0 24 గులం టిన్ను 1-కి 1-12-0 రైలుచార్జి పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
విలీనము:—**పి. వి. రాజన్ అండ్ కో,**
44, గోవిందస్వామయకన్ వీధి, మదరాసు

ఘనసారచందిని
సెగరోగములకును, స్త్రీల కుసుమస్వాధులకును, శ్రే వ్యమయినది. ఎర్రపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు సెగ రోగములను, స్త్రీలకు సంభవించు కుసుమ రోగములను, నిర్మూలము గావించును. సీసా 1-కి రు 1-8-0.
దీనికి అనువాసములే చందిని అత్తరు సుపయోగించుట తుఖ్యము. చందిని అత్తరు సీసా 1-కి రు 1-4-0. పి. పి. ఖర్చు లు ప్రత్యేకము.
పి. పి. ఎ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం—పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

50 సంవత్సరములనుండి అమోఘమైన జయము
మధ్యాహ్న భోజనాంతరము బంగారమునంటిదీయు, రాత్రి భోజనాంతరము మణివంటిదనగిన మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు
మలబద్ధము, బుద్ధిమంద్యము, నరములబలహీనత మొంద తైనవాటిని బోగొట్టును.
రి2 మాత్రలు గల డబ్బా 1 కి రు 1/-
పూర్తివివరములకొరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—
ఆంతకనిగ్రహపూర్వనీ 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
ఏజంట్లు. ఎన్. పద్మరాజు, మెయిక్ రోడ్డు, కాకినాడ.

క్రొత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గనెరియా కాపుయెల్లు

భయంకరమైన నెగరోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంతకాలమునుండి కాపురమున్న రోగమునను 9 ట్యూబులతో ఆరోగ్యవంతులుగా జేసి యొక్క వలమును గలిగించి రక్తమును కుద్రపరచును. మూత్రనాళమునుండి వెలువడు ప్రావమును నిలిపివేయును. మంటను తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము చెడి తెలుపు విస్తారముగా పడుట, మూత్రసంబంధమును నితరబాధ్యములు బర్బాగనెరియా, అనభవించలేని నెగరోగములువైరా మాయమగుచున్నవి. సందేహించిన వారోగ్యవంతులు కావరేరు. విస్తార మగు పొగ డ్రలవనవరము.

30 కాపుయెల్లు అమరియుండు పెట్టె రూ. 2-9-0 3 పెట్టెలు రూ. 6-12-0. రమించుటకు బలమును మాత్రము 25, ప్యాకెట్టు రూ. 2.

Dr. A. S. MURTY, Chicacole City, Ganjam Dt.

మలయచందనము

గనెరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 హుటలలో గుణము కలుగును

ప్రఖ్యాతి పొందినది. కల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం కొన్న 8-0-0 కందును బుచ్చలతో 6-0-0

20-1 గంధరసారస్వనీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా

స్వల్ప ధర! ఫల మధికము!! పూర్తి తృప్తి!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు పెద్దలు ముగ్ధులవారినవరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, కడిగెము, దగ్గు, నూతనము, కిరణము, కాళ్ళు తాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపుబ్బరము, కక్కిరియించు శోషి, అజీరణము, కాలముడు తలశోషి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇతర వ్యాధులను ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన తరువాత, పూర్వము (కస్తూరికి అదలుగా) ఈ మాత్రలు 4-5 రోజు, 2-3 రోజులపాటు వ్రుతి పొందగలవారు. సాంక్రామిక రోగులతో సంబంధించినవారు, జ్వరము 1-2 మాత్రలను నేనించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు అగుచు ఈ మాత్రల సీసాతోగల అనపావనత్రమము చూడుడు. 300 మాత్రలగు సీసా 1-8 4లకావలయును ప్రతి మాత్రలతోగల బొరము, పోస్టు మార్కుగా 6 సీసాలు రూ 1-8-0, 12 సీసాలు రూ 2-12-0, 25 సీసాలు రూ 3-8-0.

సారస్వత సవం:--- మొదలగు అలము కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును నాపున, మొదలగు చుట్ట అలముల గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను వరినచి నరములకు ముచిత్రానామ క కృష్ణదివి కలగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు మృదుమధురస్వరము నిచ్చును. పాదసంపాదన ఉత్సాహమునింపును. బలహీనతల క్రీలకు పెత్తినడుగు (నెత్తిబోల కాం పెత్తినడుగులు) మాట్లాడను సదుపాయాని పిల్లలకు వంటివంటిది. 6 కొన్ను సీసా 1-8 రూ 1-0-0. పోస్టుభర్తలు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

మీ ముఖము, చర్మములపై **కామినియా స్క్వీ** (రిజిస్టర్) నుపయోగించుటకు ముఖపరచు.

ఇది చెమటకాయలు, మొటిమలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్మముయొక్క సహజసౌందర్యమును ప్రకాశింపజేయును. వెల: సీసా 1-8 ఆ. 12. వి. పి. చార్జిలు ప్రత్యేకము.

వెండుకలకు శ్రేష్ఠమైన యాహారము

మీ శరీరమునకు బలము నిచ్చుటకు మంచియాహార మెంతయవశ్యకమో వెండుకలకు గూడ నట్లే యాహార మావశ్యకమై యున్నది. మీ శరీరారోగ్యము మీరు భుజించు నాహార ముపై నాధారపడి యున్నది. ఆ లాగుననే వెండుకల యభివృద్ధి మీ రుపయోగించు తల నూనెపై నాధారపడియున్నది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్)

స్వచ్ఛముగ ననేకవస్తువులచే మిళితమై, మొదలగున నేద దీర్చి, వెండుకలయభి వృద్ధికి తోడ్పడగలది. వెండుకల మొదలగు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పొడు గెదుగు నటుల చేయును. ఇది తలపై మెలచు చుండును తొలగించి, వెండుకలు రాతిపోవుట నాపును.

వేలకొలది మంది యీ కామినియా నూనె నుపయోగించి, మిక్కిలి పొగడియున్నారు. నేడే యుపయో గించిన మీకే స్వయముగ తెలియగలదు. అన్ని స్టోర్సులో యమ్ముబడును.

ధరలు:— సీసా 1-8 రూ. 1. వి. పి. ఆ. 6. ప్రత్యేకము.
సీసా 3-8 రూ. 2-10-0. వి. పి. ఆ. 0-12-0. ,,

ఓటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనాదినుండి వాడబడు ముగంధద్రవ్యము. గొప్ప పుష్పములనుండి తయారుచేయబడిన యాకర్ణ జలమును నువాసన మాదిరిబుడ్డి నొకదాని నుపయోగించిన మీరెత్త ప్రియోందగలరు.

ధరలు:— 1/2 కొన్ను సీసా రూ. 2-0-0. 1/2 కొన్ను ,, రూ. 1-4-0.
1 డ్రాము ,, రూ. 0-12-0. 1/2 డ్రాము ,, రూ. 0-8-0.

వి. పి. చార్జిలు ప్రత్యేకము.
కాంపిల్ బుడ్డి ఖరీదు చెండు అటాలు. అన్ని చోట్లను అమ్ముబడును.

సోల్ ఏజంట్లు:—

ఆంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జమ్మామజీదు, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నెం. 2.

"It's that famous INDIAN PAIN BALM that brought you relief"

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

సంతానం పుట్టకుండా 106-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయము.
16 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0
ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. సోల్ ఏజంట్లు:
ది సోషల్ వైజిన్ సిండికేట్.
ఇతర కెమిస్టులు అండ్ డ్రగ్గిస్టులవద్ద కూడ కొరకు.

నేషనల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్ క్వార్టర్లు:—9, ఓల్డు కోర్టు ఏర్షి, కలకత్తా.

హిందువుల మూలధనము-హిందువులచే నిర్వహించబడుచు-హిందువులకొరకే పనిచేయుచున్నది

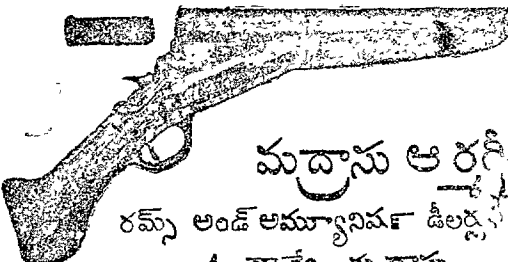
ఒక సంవత్సరము పూర్తిగ ప్రీమియము మొత్తములు చెల్లించిన యన్ని పాలసీలు, యే మనిషి జీవితముపై నొసంగియున్నానో, యట్టివారు రాజకీయ వైదీలుగ కాగా గృహముల కేగియుండిన కాలములో ప్రీమియములు చెల్లించు గడువుకాల మతిక్రమించిన, సదరు ప్రీమియము లన్నియు గడువు తీరిన తేదీనుండి ఒక సంవత్సర కాలమువరకు డైరెక్టర్ తీర్మానము ననుసరించి యములును దుండగలవు.

అదాయము మొత్తం రూ 1,30,00,000 లకును చెల్లించిన క్లెయిమ్ల మొత్తం రూ 67,00 000 లకు మించి యున్నది.

హైందవ కంపెనీయందే ఇన్స్యూరర్ చేసి, మీదేశమునకు కుటుంబమునకు చేయవలసిన విధ్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుదు.

టి. అనంతాచార్య, బి. ఎ.
బ్రాంచి సెక్రెటరీ, మద్రాస్ బ్రాంచి, లేక
"లోక్ సేక్యూర్" బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆర్. జి. దాస్ అండ్ కో., మనేజర్లు.

మద్రాసు ఆర్మర్

రమ్స్ అండ్ అమ్యూనిషన్ డిలర్స్
4 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పలువిధ ఆయుధములు, వాటి మందుసామగ్రి, చొక్కా దొరకును, లైసెన్సు పొందినవారమునకు చే యితర చోట్లనుండువాడు మాదిరి యార్ధరలుపంపిన లాభకరముగ నుండును. ఆయుధములు మరమ్మత్తు చేయబడును. గాలితుపాకులుగూడ అమ్ముబడును.